

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

28 Σεπτεμβρίου 2020

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 4159

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. απόφ. 694/2019*

Λήψη απόφασης επί της γνωστοποίησης συγκέντρωσης σύμφωνα με τα άρθρα 5 έως 10 του ν. 3959/2011 που αφορά στην απόκτηση κοινού ελέγχου από τις εταιρίες με την επωνυμία «ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ» και «VOLTERRA ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ» επί των εταιριών με την επωνυμία «VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ» και «VOLTERRA Κ-Ρ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ».

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην Αίθουσα Συνεδριάσεων του 1ου ορόφου του κτιρίου των γραφείων της, επί της οδού Κότσικα 1Α, Αθήνα, την 4η Νοεμβρίου 2019, ημέρα Δευτέρα και ώρα 15:00, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Ιωάννης Λιανός.

Μέλη: Καλλιόπη Μπενετάτου (Αντιπρόεδρος),
Παναγιώτης Φώτης,
Ιωάννης Στεφάτος (Εισηγητής),
Μαρία Ιωαννίδου και
Σωτήριος Καρκαλάκος.

Γραμματέας: Ευαγγελία Ρουμπή.

Τα λοιπά τακτικά ή/και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν συμμετείχαν λόγω δικαιολογημένου κωλύματος.

Η Εισηγήτρια Μαρία Ιωάννα Ράντου δεν συμμετείχε λόγω αποχής.

* Η παρούσα απόφαση εκδίδεται σε τρεις (3) επιπλέον εκδόσεις με τα εξής διακριτικά: 1) Προς Δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2) Έκδοση για την ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ Α.Ε. και 3) Έκδοση για VOLTERRA Α.Ε. Από τις τρεις αυτές εκδόσεις έχουν αφαιρεθεί τα απόρρητα επιχειρηματικά στοιχεία (όπου η ένδειξη [...]) τα οποία δεν θα πρέπει να περιέλθουν σε γνώση του αντίστοιχου αποδέκτη της έκδοσης, σύμφωνα με το άρθρο 41 του ν. 3959/2011 (Α' 93), όπως ισχύει, και τον Κανονισμό Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (Β' 54/2013).

Θέμα της συνεδρίασης: Λήψη απόφασης επί της γνωστοποίησης συγκέντρωσης σύμφωνα με τα άρθρα 5 έως 10 του ν. 3959/2011 που αφορά στην απόκτηση κοινού ελέγχου από τις εταιρίες με την επωνυμία «ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ» και «VOLTERRA ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ» επί των εταιριών με την επωνυμία «VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ» και «VOLTERRA Κ-Ρ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ».

Πριν την έναρξη της συζητήσεως, ο Πρόεδρος όρισε Γραμματέα της υπόθεσης την υπάλληλο της Γραμματείας Προέδρου, Αντιπροέδρου και Εισηγητών, Ευαγγελία Ρουμπή, με αναπληρώτρια αυτής την Ηλιάννα Κούτρα.

Στην αρχή της συζήτησης, ο Πρόεδρος έδωσε το λόγο στον αρμόδιο Εισηγητή, Ιωάννη Στεφάτο, ο οποίος ανέπτυξε συνοπτικά την υπ' αρ. οικ. 7091/01.11.2019 Έκθεσή του και πρότεινε – για τους λόγους που αναφέρονται αναλυτικά σε αυτή – την έγκριση από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, κατ' άρθρο 8 παρ. 3 του ν. 3959/2011, της από 24.07.2019 (υπ' αρ. 4876) γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης που αφορά στην απόκτηση κοινού ελέγχου από τις εταιρίες ΔΕΗ ΑΝ και VOLTERRA επί των εταιριών VOLTERRA Κ-Ρ και VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ, δεδομένου ότι η εν λόγω συγκέντρωση, παρ' ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3959/2011, δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες, ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις επιμέρους αγορές στις οποίες αφορά.

Με την ολοκλήρωση της ανάπτυξης της εισήγησης, η Επιτροπή προχώρησε σε διάσκεψη επί της ως άνω υπόθεσης με τη συμμετοχή του Εισηγητή Ιωάννη Στεφάτου, ο οποίος δεν έλαβε μέρος στην ψηφοφορία, και αφού έλαβε υπόψη της την Έκθεση του εν λόγω Εισηγητή, τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης και το ισχύον νομικό πλαίσιο,
ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

I Η ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΑ ΠΡΑΞΗ

1. Στις 24.07.2019, υπεβλήθη στην Υπηρεσία η υπ' αριθμ. πρωτ. 4876 γνωστοποίηση συγκέντρωσης, σύμφωνα με την οποία η εταιρία με την επωνυμία «ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ» και το διακριτικό τίτλο «ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ Α.Ε.» (εφεξής και «ΔΕΗ ΑΝ»), η οποία ανήκει στον Όμιλο «ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ Α.Ε.» (εφεξής και «ΔΕΗ») και η εταιρία με την επωνυμία «VOLTERRA ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ» και το διακριτικό τίτλο «VOLTERRA Α.Ε.», του Ομίλου ΑΒΑΞ (εφεξής και «VOLTERRA» και από κοινού τα «Μέρη» ή οι «Γνωστοποιούσες»), αποκτούν κοινό έλεγχο επί των εταιριών με την επωνυμία «VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ» και το διακριτικό τίτλο «VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε.» (εφεξής και «VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ» ή «VOLTERRA Κ-Λ») και «VOLTERRA Κ-Ρ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ» και το διακριτικό τίτλο «VOLTERRA Κ-Ρ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε.» (εφεξής και «VOLTERRA Κ-Ρ» και οι δύο εταιρίες από κοινού οι «Εταιρίες – Στόχοι»), οι οποίες προ της παρούσας συναλλαγής τελούσαν υπό τον αποκλειστικό έλεγχο της VOLTERRA

2. Συγκεκριμένα, η ΔΕΗ ΑΝ αποκτά το 45% των μετοχών της εταιρίας VOLTERRA Κ-Ρ, καθώς και το 45% των μετοχών της εταιρίας VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ, και, σε συνδυασμό με τα δικαιώματα που προβλέπονται στο από 04.07.2019 Συμφωνητικό Μετόχων, αποκτά με την εταιρία VOLTERRA κοινό έλεγχο

3. Η ΔΕΗ ΑΝ δραστηριοποιείται στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (εφεξής και «ΑΠΕ»)¹ και η VOLTERRA δραστηριοποιείται στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ και στην εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας².

¹ Βλ. περισσότερες πληροφορίες στην Ενότητα II, ΤΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΑ ΜΕΡΗ κατωτέρω.

² Βλ. και στην Ενότητα II, ΤΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΑ ΜΕΡΗ κατωτέρω.

4. Οι Εταιρίες – Στόχοι δραστηριοποιούνται στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας. Συγκεκριμένα, η VOLTERRA K-R λειτουργεί δύο αιολικά πάρκα στις θέσεις «Κουρομάντρι» και «Ριγανόλακα» του Δήμου Ναυπακτίας. Τα εν λόγω πάρκα έχουν ισχύ 8 MW, τελούν σε δοκιμαστική λειτουργία από τον Αύγουστο του έτους 2018³ και επίκειται η έκδοση της άδειας λειτουργίας τους⁴. Η VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ αναπτύσσει ένα αιολικό πάρκο στη θέση «Κάστρο Λυκοβούνι» του Δήμου Θηβαίων και ένα αιολικό πάρκο στη θέση «Αμπέλια-Πλατανάκια» του Δήμου Θηβαίων⁵, το οποίο και της εισέφερε η εταιρία VOLTERRA δυνάμει της από 15.03.2019 απόφασης της Γενικής Συνέλευσης (εφεξής και «ΓΣ») των μετόχων της εταιρίας⁶. Το αιολικό πάρκο «Κάστρο Λυκοβούνι» έχει ισχύ 42,9 MW και βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο αδειοδότησης⁷. Το αιολικό πάρκο «Αμπέλια-Πλατανάκια» έχει ισχύ 10,8 MW και βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο αδειοδότησης⁸.

5. Η εν λόγω συναλλαγή περιγράφεται στην από 04.07.2019 Σύμβαση Πλαίσιο (εφεξής «η Σύμβαση Πλαίσιο»), μεταξύ των εταιριών ΔΕΗ ΑΝ και VOLTERRA, καθώς και στα επιμέρους, κατωτέρω περιγραφόμενα συμφωνητικά που υπεγράφησαν μεταξύ των ως άνω μερών, κατά την ίδια ημερομηνία. Ειδικότερα, η απόκτηση ποσοστού 45% του μετοχικού κεφαλαίου της VOLTERRA K-R από την ΔΕΗ ΑΝ λαμβάνει χώρα δυνάμει του από 04.07.2019 Συμφωνητικού Αγοραπωλησίας Μετοχών (εφεξής το «Συμφωνητικό Αγοραπωλησίας Μετοχών»)⁹, με την απόκτηση εκατόν εξήντα πέντε χιλιάδων οκτακοσίων ενενήντα επτά (165.897) μετοχών της VOLTERRA K-R έναντι του

³ Βλ. παρ. 3.1.9.1 σελ. 19 Εντύπου Πλήρους Γνωστοποίησης υπ' αριθμ. πρωτ. 4876/24.07.2019 (εφεξής και «Έντυπο» ή «Έντυπο Γνωστοποίησης»)

⁴ Βλ. σχετ. Τμήμα 1, παρ. 1.1.4 και Τμήμα 3 παρ. 3.1.9 του Εντύπου.

⁵ Βλ. σχετ. Τμήμα 1, παρ. 1.1.4 και Τμήμα 3 παρ. 3.1.9 του Εντύπου.

⁶ Βλ. σχετ. την υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 απαντητική επιστολή των Γνωστοποιουσών και την προσκομισθείσα ως Παράρτημα 2 αυτής, υπ' αριθμ. πρωτ. 1585209/03.07.2019 Ανακοίνωση του ΓΕΜΗ για την πιστοποίηση της καταβολής της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου.

⁷ Ειδικότερα, σύμφωνα με τα Μέρη (βλ. Τμήμα 3, παρ. 3.1.9 Εντύπου) έχει εκδοθεί απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων, έχει συναφθεί Σύμβαση Σύνδεσης με τον ΑΔΜΗΕ και έχει εκδοθεί άδεια εγκατάστασης (βλ. σχετικά και την υπ' αριθμ. πρωτ. 254/24098/18.03.2019 Απόφαση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας για την τροποποίηση της χορηγηθείσα άδειας εγκατάστασης ως προς τον φορέα υλοποίησης του Έργου, που προσκομίσθηκε ως Παράρτημα 2 της υπ' αριθμ. πρωτ. 6249/04.10.2019 απαντητικής επιστολής των Μερών).

⁸ Βλ. Τμήμα 3, παρ. 3.1.9.3 του Εντύπου. Βλ. επίσης την υπ' αριθμ. πρωτ. 1822/163995/27.09.2019 Απόφαση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας για την τροποποίηση της χορήγησης της άδειας εγκατάστασης ως προς την επωνυμία της κατόχου εταιρίας, που προσκομίσθηκε ως Παράρτημα 6 της υπ' αριθμ. πρωτ. 6249/04.10.2019 απαντητικής επιστολής παροχής στοιχείων των Γνωστοποιουσών).

⁹ Το εν λόγω συμφωνητικό αποτελεί Παράρτημα 3 της Σύμβασης Πλαίσιο.

οριζόμενου στο εν λόγω συμφωνητικό τιμήματος αγοράς¹⁰.

6. Εν συνεχεία και ταυτόχρονα με την ολοκλήρωση της μεταβίβασης των μετοχών της VOLTERRA K-R στη ΔΕΗ ΑΝ, η ΔΕΗ ΑΝ θα αποκτήσει το 45% του μετοχικού κεφαλαίου της VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ, μέσω της συμμετοχής της στην κάλυψη της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της εν λόγω εταιρίας κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο από ίδιας ημερομηνίας Συμφωνητικό Κάλυψης Αύξησης Μετοχικού Κεφαλαίου (εφεξής και το «Συμφωνητικό Κάλυψης ΑΜΚ»). Τμήμα της εν λόγω αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου θα καλυφθεί από τη ΔΕΗ ΑΝ και τμήμα της από τη VOLTERRA¹¹.

7. Εντούτοις, η μεταβολή και η απόκτηση του κοινού ελέγχου επί των Εταιριών – Στόχων δεν λαμβάνει εν τέλει χώρα παρά μόνο με την πλήρη θέση σε ισχύ των προβλέψεων του από 04.07.2019 Συμφωνητικού Μετόχων, το οποίο διέπει τις σχέσεις μεταξύ των δύο μετόχων των Εταιριών - Στόχων και περιέχει προβλέψεις αναφορικά με τη διοίκησή τους¹². Ως συνέπεια των ως άνω οριζόμενων συναλλαγών, οι εταιρίες ΔΕΗ ΑΝ και VOLTERRA θα αποκτήσουν κοινό έλεγχο επί των Εταιριών – Στόχων, η δε ολοκλήρωσή τους τελεί, υπό την αίρεση της έγκρισης της προκείμενης συγκέντρωσης από την ΕΑ¹³.

8. Όσον αφορά στους στρατηγικούς και οικονομικούς λόγους που δικαιολογούν τη συγκέντρωση, οι Γνωστοποιούσες αναφέρουν μεταξύ άλλων ότι προέβησαν σε αυτή τη συνεργασία, θεωρώντας ότι ο τομέας της ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ στην Ελλάδα αποτελεί μια επένδυση με ικανοποιητικά ποσοστά απόδοσης. Κεντρικός στόχος, άλλωστε, της τρέχουσας εθνικής πολιτικής ενέργειας, όπως αποτυπώνεται στην ισχύουσα νομοθεσία (ιδίως στο ν. 4414/2016), είναι η συμμετοχή και ενσωμάτωση στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας μονάδων ΑΠΕ οι οποίες είναι οικονομικά αποδοτικές, με βάση αγορακεντρικά κριτήρια ως προς δε τη ΔΕΗ ΑΝ αναφέρονται ως επιπλέον λόγοι επιλογής της συνεργασίας αυτής το ότι : *«(α) [...] ενδιαφέρεται για την συμμετοχή της σε αξιόπιστα επιχειρηματικά σχήματα και ώριμα έργα που προσθέτουν νέα ισχύ ΑΠΕ στην ελληνική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, και (β) επειδή εντάσσει την συνεργασία στο γενικότερο πλαίσιο των δεσμευτικών στρατηγικών εθνικών στόχων, όπως ενσωματώνονται στο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα. Σύμφωνα με τον έλληνα νομοθέτη «η αξιοποίηση του εγχώριου δυναμικού ΑΠΕ αποτελεί κεντρικό εθνικό ενεργειακό στόχο, καθώς συμβάλλει τόσο στη διαφοροποίηση του εθνικού ενεργειακού μίγματος όσο και στην ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού ενώ ταυτόχρονα ενισχύει και την ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας»¹⁴. Αντίστοιχα, για τη VOLTERRA επισημαίνεται ότι «η συνεργασία με τη ΔΕΗ ΑΝ είναι επωφελής, καθώς της εξασφαλίζει ευχερή χρηματοδότηση των*

¹⁰ Βλ. κατωτέρω Ενότητα 1.2 του παρόντος Κεφαλαίου, με την περιγραφή των βασικών όρων που διέπουν τη συναλλαγή.

¹¹ Βλ. κατωτέρω Ενότητα 1.3 του παρόντος Κεφαλαίου στο οικείο κεφάλαιο με την περιγραφή των βασικών όρων των συμφωνητικών που διέπουν τη συναλλαγή.

¹² Οι προβλέψεις του οποίου περιλαμβάνονται συνοπτικά στην Ενότητα 1.4 του παρόντος Κεφαλαίου.

¹³ Βλ. άρθρο [...] του Συμφωνητικού Μετόχων, σύμφωνα με το οποίο: [...]

¹⁴ Βλ. σχετικά Τμήμα 1.4 Εντύπου Γνωστοποίησης.

κεφαλαιακών δαπανών που απαιτούνται για την κατασκευή των Έργων Κ-Λ και Α-Π»¹⁵.

1.1 Η ΣΥΜΒΑΣΗ ΠΛΑΙΣΙΟ

9. Η Σύμβαση Πλαίσιο διέπει το σύνολο των συναλλαγών, που αποτελούν την υπό εξέταση συγκέντρωση και συνάπτονται μεταξύ των Μερών αναφορικά με τις Εταιρίες – Στόχους η απόκτηση του κοινού ελέγχου λαμβάνει χώρα ως ακολούθως: Η συμμετοχή της ΔΕΗ ΑΝ στο μετοχικό κεφάλαιο της VOLTERRA Κ-Ρ πραγματοποιείται με τη μεταβίβαση από τη VOLTERRA εκατόν εξήντα πέντε χιλιάδων οκτακοσίων ενενήντα επτά (165.897) ονομαστικών μετοχών¹⁶, ονομαστικής αξίας τριάντα ευρώ (€30,00) έναντι του Τιμήματος Αγοράς¹⁷, δυνάμει της οποίας η ΔΕΗ ΑΝ θα αποκτήσει το 45% του μετοχικού κεφαλαίου της VOLTERRA Κ-Ρ σύμφωνα με τους όρους του Συμφωνητικού Αγοραπωλησίας Μετοχών^{18,19}.

10. Μετά την ολοκλήρωση της μεταβίβασης των μετοχών της VOLTERRA Κ-Ρ, κατά τα ανωτέρω, αλλά και την ολοκλήρωση της εισφοράς σε είδος του αιολικού πάρκου «Αμπέλια – Πλατανάκια» από τη VOLTERRA στη VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ²⁰, θα λάβει χώρα αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ, σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους και συμφωνίες του Συμφωνητικού Κάλυψης ΑΜΚ²¹. Η αύξηση αυτή πραγματοποιείται κατά το ποσό των δεκατεσσάρων εκατομμυρίων τετρακοσίων τριάντα έξι χιλιάδων διακοσίων Ευρώ (€14.436.200) η οποία θα καλυφθεί από τη VOLTERRA έναντι του ποσού των επτά εκατομμυρίων τεσσάρων χιλιάδων εκατόν πενήντα ευρώ (€7.004.150)²² και έναντι του ποσού των οκτώ εκατομμυρίων επτακοσίων σαράντα εννέα χιλιάδων εννέα ευρώ και είκοσι έξι λεπτών (€8.749.009,26)²³ η οποία θα καλυφθεί για τις μετοχές αυτές από τη ΔΕΗ ΑΝ. Μετά την ολοκλήρωση της ως άνω

¹⁵ Ο.π.

¹⁶ Διευκρινίζεται ότι σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 1 («Κτήση Συμμετοχών») περ. α) της Σύμβασης Πλαίσιο, η οποία επισυνάπτεται ως Παράρτημα 5 Α στο Έντυπο Γνωστοποίησης, της μεταβίβασης μετοχών προηγείται αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της VOLTERRA Κ-Ρ κατά το ποσό των έξι εκατομμυρίων επτακοσίων εξήντα έξι οκτακοσίων ευρώ (€6.766.800) με την έκδοση διακοσίων είκοσι πέντε εξακοσίων (225.600) ονομαστικών μετοχών της εταιρίας.

¹⁷ Αναλυτικά προβλεπόμενου στο Συμφωνητικό Αγοραπωλησίας Μετοχών που καθορίζει και τους λοιπούς όρους που προδιαγράφουν την εν λόγω μεταβίβαση.

¹⁸ Βλ. άρθρο 1 παρ. α) Σύμβασης Πλαίσιο, όπως και Παράρτημα 3 στη Σύμβαση Πλαίσιο.

¹⁹ [...].

²⁰ Η εισφορά αυτή έλαβε χώρα σε συνέχεια απόφασης ΓΣ της Εταιρίας για τη αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου με εισφορά σε είδος κατά το ποσό των πεντακοσίων δεκατριών χιλιάδων διακοσίων πενήντα ευρώ (€513.250), βλ. σχετικά στο Προοίμιο, υπό ΙΙΙ, της Σύμβασης Πλαίσιο, αλλά και την την υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 απαντητική επιστολή των Γνωστοποιουσών και την προσκομισθείσα ως Παράρτημα 2 αυτής, υπ' αριθμ. πρωτ. 1585209/03.07.2019 Ανακοίνωση του ΓΕΜΗ για την πιστοποίηση της καταβολής της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου.

²¹ Παράρτημα 4 στη Σύμβαση Πλαίσιο.

²² Με την έκδοση εκατόν σαράντα χιλιάδων ογδόντα τριών (140.083) κοινών ονομαστικών μετοχών ονομαστικής αξίας πενήντα ευρώ (€50,00) και ίσης τιμής διάθεσης, τμήμα του εν λόγω ποσού, όπως προαναφέρθηκε, αποτελεί μέρος του Τιμήματος Αγοράς των μετοχών της VOLTERRA Κ-Ρ που καταβάλλει η ΔΕΗ ΑΝ στη VOLTERRA.

²³ και αφορά εκατόν σαράντα οκτώ χιλιάδων εξακοσίων σαράντα μίας (148.641) κοινών ονομαστικών μετοχών ονομαστικής αξίας πενήντα ευρώ (€50,00) και τιμή διάθεσης πενήντα οκτώ ευρώ και ογδόντα έξι λεπτών (€58,86) -Βλ. σχετικά παρ. β) άρθρου 1 της Σύμβασης Πλαίσιο.

αύξησης, η ΔΕΗ ΑΝ θα κατέχει το 45% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας.

Ι.2 ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟ ΑΓΟΡΑΠΩΛΗΣΙΑΣ ΜΕΤΟΧΩΝ

11. Οι βασικοί όροι συνεργασίας των Μερών ως μετόχων των εταιριών περιλαμβάνονται στο Συμφωνητικό Μετόχων²⁴, που εγκαθιδρύει και τον κοινό έλεγχο των Γνωστοποιουσών επί των Εταιριών – Στόχων και αφορά στη μεταβίβαση από τη VOLTERRA στη ΔΕΗ ΑΝ εκατόν εξήντα πέντε χιλιάδων οκτακοσίων ενενήντα επτά (165.897) ονομαστικών μετοχών της VOLTERRA Κ-Ρ, που αντιστοιχούν σε ποσοστό 45% του μετοχικού κεφαλαίου της, έναντι του Τιμήματος Αγοράς²⁵.

12. Στα πλαίσια της συναλλαγής προβλέπεται, προ της ολοκλήρωσης μεταβίβασης των μετοχών, η κεφαλαιοποίηση του υφιστάμενου ομολογιακού δανείου της VOLTERRA Κ-Ρ²⁶ με την έκδοση διακοσίων είκοσι πέντε χιλιάδων πεντακοσίων εξήντα (225.560) μετοχών, μετά την οποία το μετοχικό κεφάλαιο της VOLTERRA Κ-Ρ θα ανέρχεται στο ποσό των έντεκα εκατομμυρίων πενήντα εννέα χιλιάδων οκτακοσίων ευρώ (€11.059.800)²⁷ διαιρούμενο σε τριακόσιες εξήντα οκτώ χιλιάδες εξακόσιες εξήντα (368.660) μετοχές.

13. [...] ²⁸, [...] ²⁹, [...] ³⁰.

14. Η ολοκλήρωση της μεταβίβασης των μετοχών τελεί υπό την αίρεση της πλήρωσης των οριζόμενων στο Συμφωνητικό Αγοραπωλησίας Μετοχών όρων και προϋποθέσεων^{31, 32}. Περαιτέρω, στο Συμφωνητικό Αγοραπωλησίας Μετοχών περιλαμβάνεται και όρος για [...] ^{33, 34}.

Ι.3 ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟ ΚΑΛΥΨΗΣ ΑΜΚ

15. Ενώ στη VOLTERRA Κ-Ρ η είσοδος της ΔΕΗ ΑΝ στο μετοχικό κεφάλαιο πραγματοποιείται με την αγορά από αυτήν μετοχών, σύμφωνα με τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο Συμφωνητικό Αγοραπωλησίας Μετοχών, στην περίπτωση της

²⁴ Το εν λόγω Συμφωνητικό υπεγράφη στις 04.07.2019 – ήτοι ταυτόχρονα με τα λοιπά συμφωνητικά που διέπουν την παρούσα συναλλαγή. [...]

²⁵ Βλ. άρθρο [...]

²⁶ Κατά την ημερομηνία σύναψης του Συμφωνητικού Αγοραπωλησίας Μετοχών, το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρίας ανερχόταν στο ποσό των τεσσάρων εκατομμυρίων διακοσίων ενενήντα τριών χιλιάδων ευρώ (€4.293.000) διαιρούμενο σε εκατόν σαράντα τρεις χιλιάδες εκατό (143.100) ονομαστικές μετοχές. [...]

²⁷ [...]

²⁸ [...]

²⁹ [...]

³⁰ [...]

³¹ Βλ. παρ. [...] άρθρου [...].

³² Επισημαίνεται ότι όπως διευκρινίσθηκε με την υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 απαντητική επιστολή των Γνωστοποιουσών, υπό ερώτηση 4, [...].

³³ Βλ. άρθρο [...]

³⁴ Μετά την ολοκλήρωση της μεταβίβασης των μετοχών, θα υποβληθεί αίτηση στη ΡΑΕ για την έγκριση της αλλαγής στη μετοχική σύνθεση της VOLTERRA Κ-Ρ, [...].

VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ, η είσοδος της ΔΕΗ ΑΝ πραγματοποιείται με [...] ³⁵. Συγκεκριμένα, θα πραγματοποιηθεί αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ κατά το ποσό των δεκατεσσάρων εκατομμυρίων τετρακοσίων τριάντα έξι χιλιάδων διακοσίων ευρώ (€14.436.200)³⁶. Το ποσό των επτά εκατομμυρίων τεσσάρων χιλιάδων εκατόν πενήντα ευρώ (€7.004.150)³⁷, οποίο θα καλυφθεί από τη VOLTERRA και αφετέρου το ποσό των οκτώ εκατομμυρίων επτακοσίων σαράντα εννέα χιλιάδων εννέα ευρώ και είκοσι έξι λεπτών (€8.749.009,26)³⁸, το οποίο θα καλυφθεί από τη ΔΕΗ ΑΝ³⁹. Μετά την εν λόγω αύξηση και την κατά τα ανωτέρω κάλυψη της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, η ΔΕΗ ΑΝ θα καταστεί μέτοχος του 45% του μετοχικού κεφαλαίου της VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ, το δε υπολειπόμενο 55% θα παραμείνει στην κατοχή της VOLTERRA⁴⁰, ενώ το συνολικό μετοχικό κεφάλαιο της εταιρίας θα ανέρχεται στο ποσό των δεκαέξι εκατομμυρίων πεντακοσίων δεκαπέντε χιλιάδων επτακοσίων πενήντα ευρώ (€16.515.750), διαιρούμενο σε τριακόσιες τριάντα χιλιάδες τριακόσιες δεκαπέντε (330.315) μετοχές ⁴¹.

16. Η ολοκλήρωση της εν λόγω συμφωνίας τελεί υπό μια σειρά αιρέσεων⁴², μεταξύ των οποίων η υπογραφή του Συμφωνητικού Αγοραπωλησίας Μετοχών που αφορά στη VOLTERRA K-R και η ολοκλήρωση της εν λόγω συναλλαγής και η πιστοποίηση της καταβολής της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ με την εισφορά σε αυτήν από τη VOLTERRA του αιολικού πάρκου «ΑΜΠΕΛΙΑ – ΠΛΑΤΑΝΑΚΙΑ»^{43,44, 45}.

1.4 ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟ ΜΕΤΟΧΩΝ

17. Μετά την ολοκλήρωση των ως άνω συναλλαγών, η ΔΕΗ ΑΝ καθίσταται μέτοχος

³⁵ [...]

³⁶ Άρθρο [...]

³⁷ Για το εν λόγω ποσό θα εκδοθούν εκατόν σαράντα χιλιάδες ογδόντα τρεις (140.083) κοινές ονομαστικές μετοχές με δικαίωμα ψήφου ονομαστικής αξίας πενήντα ευρώ (€50,00).

³⁸ Για το εν λόγω ποσό θα εκδοθούν εκατόν σαράντα οκτώ χιλιάδες εξακόσιες σαράντα μία (148.641) κοινές ονομαστικές μετοχές με δικαίωμα ψήφου με ονομαστική αξία πενήντα ευρώ (€50,00) και τιμή διάθεσης (€58,86) , Πρόκειται για διαφορά υπέρ το άρτιο, βλ και παρ. 1.2 του άρθρου 1 του Συμφωνητικού Κάλυψης ΑΜΚ.

³⁹ [...]

⁴⁰ Βλ. παρ. [...] άρθρου [...].

⁴¹ Βλ. παρ. [...] άρθρου [...]

⁴² Βλ. άρθρο [...].

⁴³ Συγκεκριμένα αποφασίσθηκε η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ κατά το ποσό των πεντακοσίων δεκατριών χιλιάδων διακοσίων πενήντα ευρώ (€513.250), όπως δε διευκρινίσθηκε στην υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 απαντητική επιστολή των Μερών, η εν λόγω εισφορά έχει ολοκληρωθεί, προσκομίσθηκε δε και η υπ' αριθμ. πρωτ. 1585209/03.07.2019 Ανακοίνωση του ΓΕΜΗ για την πιστοποίηση της καταβολής της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, ως Παράρτημα 2 της εν λόγω επιστολής.

⁴⁴ Υπενθυμίζεται ότι όπως διευκρινίσθηκε με την υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 απαντητική επιστολή των Γνωστοποιουσών, υπό ερώτηση 4, όλες οι αιρέσεις έχουν πληρωθεί στο σύνολό τους.

⁴⁵ Προβλέπεται περαιτέρω η γνωστοποίηση της αλλαγής της μετοχικής σύνθεσης της εταιρίας στη ΡΑΕ - εντός 10 εργάσιμων ημερών από την Ημερομηνία Ολοκλήρωσης-, σε περίπτωση δε τυχόν απόρριψης από τη ΡΑΕ του αιτήματος αυτού, η ΔΕΗ ΑΝ δύναται να αιτηθεί τη μεταβίβαση των μετοχών της στη VOLTERRA.

και διαθέτει ποσοστό 45% του μετοχικού κεφαλαίου των VOLTERA K-R και VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ, ποσοστό που εντούτοις δεν προσδίδει έλεγχο στις Εταιρίες – Στόχους. Ο κοινός έλεγχος εγκαθιδρύεται με τις διατάξεις του από 04.07.2019 Συμφωνητικού Μετόχων⁴⁶, που διέπει τις σχέσεις των Μετόχων και περιέχει τις συμφωνίες των Μερών για τη διοίκηση, τον έλεγχο και την οικονομική διαχείριση των Εταιριών – Στόχων⁴⁷.

18. Ειδικότερα, στο πενταμελές Διοικητικό Συμβούλιο (εφεξής και «ΔΣ») των Εταιριών – Στόχων, [...] μέλη θα υποδεικνύονται από τη VOLTERRA και [...] από τη ΔΕΗ ΑΝ⁴⁸. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και ο αναπληρωτής του υποδεικνύονται από [...], ενώ ο Διευθύνων Σύμβουλος και τα μέλη του ΔΣ που θα ασχολούνται με τα καθημερινά θέματα διοίκησης, οργάνωσης, λειτουργίας, διαχείρισης και εκπροσώπησης των Εταιριών – στόχων υποδεικνύονται από [...]. Η θητεία του ΔΣ είναι τριετής⁴⁹.

19. Τα Μέρη δεσμεύονται με υποχρέωση εμπιστευτικότητας για τις εμπιστευτικές πληροφορίες που περιέχονται σε γνώση τους⁵⁰, ενώ με την από 26.09.2019 Δήλωση Πρόθεσης των Γνωστοποιουσών και στα πλαίσια σχετικής τροποποίησης του Συμφωνητικού Μετόχων που τα Μέρη ανέλαβαν να υπογράψουν εντός 20 ημερών από την ως άνω ημερομηνία, η εν λόγω υποχρέωση εμπιστευτικότητας επεκτείνεται και στα μέλη ΔΣ και τους εργαζομένους της Εταιρίας⁵¹, η οποία και έλαβε χώρα με την από 18.10.2019 Τροποποίηση Συμφωνητικού Μετόχων⁵².

20. Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Συμφωνητικό Μετόχων και ως προς την έναρξη ισχύος του, [...] ⁵³. [...] ⁵⁴, ενώ τα Μέρη αναλαμβάνουν να τροποποιήσουν και τα

⁴⁶ Το Συμφωνητικό Μετόχων προσαρτάται στη Σύμβαση Πλαίσιο ως Παράρτημα 6 και προσκομίστηκε ως Παράρτημα 5Δ του Εντύπου Γνωστοποίησης, όπως τροποποιήθηκε με την από 18/10/2019 «Τροποποίηση Συμφωνητικού Μετόχων», η οποία προσκομίστηκε με την υπ' αριθμ. πρωτ. 6806/22.10.2019 επιστολή παροχής στοιχείων των Μερών.

⁴⁷ Βλ. άρθρο [...]

⁴⁸ Βλ. άρθρο [...]

⁴⁹ Βλ. άρθρο [...]

⁵⁰ Βλ. άρθρο [...].

⁵¹ Η εν λόγω Δήλωση Πρόθεσης προσκομίστηκε ως Παράρτημα 3 της υπ' αριθμ. πρωτ. 6060/27.09.2019 απαντητικής επιστολής των Μερών, η δε διάταξη θα φέρει το ακόλουθο περιεχόμενο: «17.4 [...] Συνεπώς, ο κάθε Συμβαλλόμενος υπέχει την υποχρέωση: [...] (δ) να επιβάλλει και να εφαρμόζει όλες τις απαραίτητες διαδικασίες για να παρεμποδισθεί κάθε μη εξουσιοδοτημένη χρήση και μετάδοση εμπιστευτικών πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων, χωρίς περιορισμό, περιορισμών πρόσβασης στις εμπιστευτικές πληροφορίες σε ορισμένο μόνο αριθμό ατόμων, και χρήσης όρων εξουσιοδοτημένης στις συμβάσεις με τα μέλη Διοικητικού Συμβουλίου που υποδεικνύει προς εκλογή στην Εταιρία και στις συμβάσεις εργασίας με έτερα πρόσωπα, που τυχόν έχουν πρόσβαση σε εμπιστευτικές πληροφορίες που σχετίζονται με τη συνεργασία των Συμβαλλομένων, επιπλέον της όποιου νόμιμης υποχρέωσης τήρησης εμπιστευτικότητας, που υπέχουν τα εν λόγω πρόσωπα, και του επαγγελματικού απορρήτου αντίστοιχα».

⁵² Βλ. σχετικά την υπ' αριθμ. πρωτ. 6806/22.10.2019 επιστολή παροχής στοιχείων των Μερών, [...]

⁵³ Βλ. άρθρο [...].

⁵⁴ Βλ. άρθρο 4 («Κατίσχυση») Συμφωνητικού Μετόχων: «Για τους σκοπούς ερμηνείας και/ ή σε περίπτωση οποιασδήποτε ασάφειας, αντίφασης ή ανακολουθίας μεταξύ του Συμφωνητικού Μετόχων και του Καταστατικού της Εταιρίας, οι Συμβαλλόμενοι συμφωνούν και δεσμεύονται ότι οι όροι του Συμφωνητικού Μετόχων θα υπερισχύουν των διατάξεων του Καταστατικού της Εταιρίας».

καταστατικά των Εταιριών – Στόχων προκειμένου τα τελευταία να αντικατοπτρίζουν τις διατάξεις του Συμφωνητικού Μετόχων.

II ΤΑ ΜΕΡΗ

II.1 ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (Γνωστοποιούσα)

21. Η «Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας» με διακριτικό τίτλο «ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ Α.Ε.» συστάθηκε το 1998, εδρεύει στο Δήμο Αγ. Παρασκευής⁵⁵ και σύμφωνα με το άρθρο 3 του Καταστατικού της⁵⁶, σκοπός της εταιρίας, μεταξύ άλλων, είναι: «*ι. η μελέτη, ο σχεδιασμός, η κατασκευή, επίβλεψη, εγκατάσταση, οργάνωση, λειτουργία, συντήρηση, επέκταση, διαχείριση και εκμετάλλευση έργων και σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας οποιασδήποτε πηγής χωρίς περιορισμό στο ύψος του προϋπολογισμού αυτών, μετά των συναφών τους εγκαταστάσεων καθώς και των μέσων και προϊόντων που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με τις δραστηριότητες της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας..*».

22. Η ΔΕΗ ΑΝ είναι εξ ολοκλήρου (100%) θυγατρική εταιρία της εταιρίας «ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ Α.Ε.» (εφεξής και «ΔΕΗ»). Η ΔΕΗ ΑΝ είναι μητρική εταιρία των εταιριών που παρατίθενται στον Πίνακα 1 που ακολουθεί:

Πίνακας 1 Θυγατρικές εταιρίες της ΔΕΗ ΑΝ	
Εταιρίες	Ποσοστό συμμετοχής (31.12.2018)
ΑΡΚΑΔΙΚΟΣ ΗΛΙΟΣ ΕΝΑ Α.Ε.	100%
ΑΡΚΑΔΙΚΟΣ ΗΛΙΟΣ ΔΥΟ Α.Ε.	100%
ΗΛΙΑΚΟ ΒΕΛΟΣ ΕΝΑ Α.Ε.	100%
ΑΜΑΛΘΕΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.	100%
SOLARLAB Α.Ε.	100%
ΗΛΙΑΚΑ ΠΑΡΚΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΕΝΑ Α.Ε.	100%
ΗΛΙΑΚΑ ΠΑΡΚΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΔΥΟ Α.Ε.	100%
ΦΟΙΒΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.	100%
ΓΕΩΘΕΡΜΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ Α.Ε.	100%
WINDARROW ΜΟΥΖΑΚΙ ENERGY Α.Ε.	100%

Πηγή: Γνωστοποιούσες (υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 επιστολή και Παράρτημα 4Α Εντύπου)

23. Αναλυτικός Πίνακας με τις συγγενείς εταιρίες⁵⁷ της ΔΕΗ ΑΝ όπου παρατίθενται:

⁵⁵ Οδός Καποδιστρίου 3, Τ.Κ. 153 - 43, Αθήνα.

⁵⁶ Βλ. Παράρτημα 1Β της υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 απαντητικής επιστολής παροχής στοιχείων.

⁵⁷ Βάσει λογιστικών προτύπων. «Πρόκειται περί επιχειρήσεων στις οποίες ο Όμιλος ασκεί σημαντική επιρροή, ωστόσο δεν είναι θυγατρικές ή κοινοπραξίες του. Οι συμμετοχές του Ομίλου σε συγγενείς επιχειρήσεις ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης βάσει της οποίας παρουσιάζονται στον ισολογισμό στο κόστος κτήσης πλέον του ποσοστού συμμετοχής του Ομίλου στις μεταβολές στην καθαρή τους θέση μετά την αρχική ημερομηνία κτήσης, μείον τις προβλέψεις για απομείωση της αξίας των συμμετοχών αυτών». Βλ. Ετήσια Οικονομική Έκθεση (1 Ιανουαρίου 2018 - 31 Δεκεμβρίου 2018), www.dei.gr, 29.10.2019.

α) ο αριθμός μελών του ΔΣ που δικαιούται να ορίζει η ΔΕΗ ΑΝ και β) τα δικαιώματα αρνησικυρίας που κατέχει ανά περίπτωση η ΔΕΗ ΑΝ, μέσω των οποίων ασκεί έλεγχο επί των εν λόγω εταιριών επισυνάπτεται στην παρούσα ως Παράρτημα Γ⁵⁸.

24. Η τρέχουσα σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΔΕΗ ΑΝ⁵⁹ εμφανίζεται στον Πίνακα 3:

Πίνακας 3		
Σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΔΕΗ ΑΝ		
	Όνοματεπώνυμο	Θέση στο Δ.Σ.
1	[...]	Πρόεδρος
2	[...]	Αντιπρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος
3	[...]	Μέλος
4	[...]	Μέλος
5	[...]	Μέλος
6	[...]	Μέλος
7	[...]	Μέλος
8	[...]	Μέλος
9	[...]	Μέλος

Πηγή: Γνωστοποιούσες (υπ' αριθμ. πρωτ. 5736/17.09.2019 απαντητική επιστολή)

25. Ο κύκλος εργασιών της ΔΕΗ ΑΝ κατά το έτος 2018 ανήλθε σε 26.200.000€.

II.1.1 ΔΕΗ Α.Ε. ΚΑΙ Ο ΟΜΙΛΟΣ ΔΕΗ

26. Η ΔΕΗ^{60,61} αποτελεί τη μητρική εταιρία του Ομίλου ΔΕΗ και ιδρύθηκε το 1950, άνευ συγκεκριμένου χρόνου λειτουργίας, ως μία κρατική επιχείρηση παραγωγής, μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας σε όλη την Ελλάδα. Το 1999, το Ελληνικό Δημόσιο έθεσε σε εφαρμογή τον Ν. 2773/1999 («νόμος απελευθέρωσης») ο οποίος προέβλεπε, μεταξύ άλλων διατάξεων, τη μετατροπή της ΔΕΗ σε ανώνυμη εταιρία. Βάσει του Π.Δ. 333/2000 (καταστατικό) η ΔΕΗ μετατράπηκε σε ανώνυμη εταιρία την 01.01.2001 με διάρκεια λειτουργίας 100 έτη από 12.12.2001 άρχισε η διαπραγμάτευση των μετοχών της στο Χρηματιστήριο Αθηνών [πλέον Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών (Χ.Α.Α.)] και Διεθνών Αποθετηρίων Εγγράφων (GDRs) στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου. Από τις 29.11.2017, μετά από αίτησή της, έλαβε χώρα η διαγραφή των GDRs και η παύση της διαπραγμάτευσής τους στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου.

27. Στις 15.06.2017 η ΔΕΗ απώλεσε τον έλεγχο της θυγατρικής ΑΔΜΗΕ Α.Ε. ενώ

⁵⁸ Βλ. σχετ. Παράρτημα 6 της υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 απαντητικής επιστολής.

⁵⁹ Βλ. υπ' αριθμ. πρωτ. 5736/17.09.2019 απαντητική επιστολή.

⁶⁰ Η εταιρία εδρεύει στην Αθήνα, στην οδό Χαλκοκονδύλη 30, Τ.Κ. 104-32.

⁶¹ Βλ. σχετικά επίσημη ιστοσελίδα της εταιρίας <https://www.dei.gr/el/i-dei/enimerwsi-ependutwn>.

στις 20.06.2017 ολοκληρώθηκε ο πλήρης ιδιοκτησιακός διαχωρισμός της από τη ΔΕΗ, όπως αυτός προβλεπόταν στα άρθρα 142 και επόμενα του Ν. 4389/2016. Σε εφαρμογή του Ν. 4533/2018, την 30.06.2018 η ΔΕΗ ολοκλήρωσε την απόσχιση των δύο κλάδων λιγνιτικού ηλεκτροπαραγωγικού δυναμικού Μελίτης και Μεγαλόπολης και την εισφορά τους σε δύο νέες 100% θυγατρικές εταιρίες με την επωνυμία «ΛΙΓΝΙΤΙΚΗ ΜΕΛΙΤΗΣ Α.Ε.» και «ΛΙΓΝΙΤΙΚΗ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ Α.Ε.», αντίστοιχα⁶². Σήμερα η εταιρία λειτουργεί σε ένα περιβάλλον απελευθερωμένης αγοράς, καλύπτοντας όλο το φάσμα δραστηριοτήτων στον χώρο της ηλεκτρικής ενέργειας. Με κύκλο εργασιών € 4,7 δισ. και σύνολο ενεργητικού € 14,1 δισ. το 2018, είναι η μεγαλύτερη εταιρία παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα και ο μεγαλύτερος πάροχος για περίπου 6,9 εκατομμύρια πελάτες. Κατέχει, επίσης, ηγετική θέση στην ευρύτερη αγορά της Νοτιοανατολικής Ευρώπης.

28. Η ΔΕΗ διαθέτει μεγάλη υποδομή σε εγκαταστάσεις ορυχείων λιγνίτη, παραγωγής και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας. Το ενεργειακό της μείγμα περιλαμβάνει λιγνιτικούς, υδροηλεκτρικούς και πετρελαϊκούς σταθμούς, καθώς και σταθμούς φυσικού αερίου, αλλά και εγκαταστάσεις ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Παράλληλα έχει στην ιδιοκτησία της το Δίκτυο Διανομής ηλεκτρικής ενέργειας το οποίο διαχειρίζεται η κατά 100% θυγατρική της εταιρία Διαχειριστής του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας Ανώνυμη Εταιρία (ΔΕΔΔΗΕ). Επίσης έχει αναπτύξει αστικό Δίκτυο Οπτικών Ινών⁶³. Ο Όμιλος, παράγει ηλεκτρική ενέργεια από τους 60 κύριους σταθμούς παραγωγής της μητρικής εταιρείας, τους 3 των κατά 100% θυγατρικών εταιριών Λιγνιτική Μεγαλόπολης Α.Ε. και Λιγνιτική Μελίτης Α.Ε., αλλά και από σταθμούς ΑΠΕ, ΜΥΗΣ, και Φ/Β που ανήκουν στην 100% θυγατρική της εταιρεία ΔΕΗ Ανανεώσιμες Α.Ε. και διανέμει ηλεκτρική ενέργεια μέσω Δικτύου Διανομής Μέσης και Χαμηλής Τάσης, μήκους 239.119 χιλιομέτρων και του δικτύου Υψηλής Τάσης μήκους 989 χιλιομέτρων⁶⁴.

29. Σύμφωνα με την επίσημη σελίδα του Χ.Α.Α., δικαιώματα ψήφου με ποσοστό \geq 5% κατέχουν στη ΔΕΗ δύο νομικά πρόσωπα, ενώ το λοιπό ποσοστό κατέχεται από το επενδυτικό κοινό ως εξής:

Πίνακας 4 Μετοχική Σύνθεση της ΔΕΗ	
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ & ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ Α.Ε.	51,123%
SILCHESTER INTERNATIONAL INVESTORS LLP	13,800%
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΚΟΙΝΟ	35,077%
ΣΥΝΟΛΟ	100,000%

Πηγή: <http://www.helex.gr/el/web/guest/companies-info-voting-rights->

30. Η ΔΕΗ συμμετέχει με ποσοστό 100% στις εταιρίες:

⁶² Ο.π.

⁶³ Το μήκος του ανέρχεται σε 162 χιλιόμετρα.

⁶⁴ Βλ. Ετήσια Οικονομική Έκθεση (1 Ιανουαρίου 2018 - 31 Δεκεμβρίου 2018), www.dei.gr, 29.10.2019.

Πίνακας 5			
Θυγατρικές εταιρίες της ΔΕΗ			
Εταιρίες	Ποσοστό συμμετοχής της ΔΕΗ (31.12.2018)	Χώρα και Έτος Ίδρυσης	Αντικείμενο
ΔΕΔΔΗΕ Α.Ε	100%	Ελλάδα, 1999	ΕΔΔΗΕ
ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ Α.Ε.	100%	Ελλάδα, 1998	ΑΠΕ
PPC FINANCE PLC	100%	Ηνωμένο Βασίλειο, 2009	Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες
PPC BULGARIA JSC ⁶⁵	85%	Βουλγαρία, 2014	Εμπορία Η/Ε
PPC ELETRIC TEDARIK VE TICARET A.S.	100%	Τουρκία, 2014	Εμπορία Η/Ε
PPC ALBANIA	100%	Αλβανία, 2017	Εμπορία Η/Ε
EDS DOO SKOPJE ⁶⁶	100%	ΔτΒΜ, 2012	Εμπορία Η/Ε
ΛΙΓΝΙΤΙΚΗ ΜΕΛΙΤΗΣ Α.Ε. ⁶⁷	100%	Ελλάδα, 2018	Παραγωγή Η/Ε
ΛΙΓΝΙΤΙΚΗ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ Α.Ε. ⁶⁸	100%	Ελλάδα, 2018	Παραγωγή Η/Ε

Πηγή: Γνωστοποιούσες (υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 απαντητική επιστολή και το Παράρτημα 2Α του υπ' αριθμ. πρωτ. 4876/24.07.2019 Εντύπου)

31. Πίνακας με τις συγγενείς εταιρίες της ΔΕΗ επισυνάπτεται στην παρούσα ως Παράρτημα ΙΙ⁶⁹.

32. Εκ των εταιριών αυτών η ΔΕΗ ασκεί κοινό έλεγχο με τον έτερο μέτοχο στη Waste Syclo Waste Management Services S.A. και στην PPC Solar Solutions S.A. [με δικαιώματα ψήφου και στις δύο 49%], [...]⁷⁰.

33. Η τρέχουσα σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΔΕΗ⁷¹ εμφανίζεται στον Πίνακα 6:

⁶⁵ Στην PPC Bulgaria JSCο η ΔΕΗ ασκεί τον έλεγχο (δικαιώματα ψήφου 85%), [...]

⁶⁶ Η εταιρία κατά την 31.12.2018 συμμετείχε κατά 100% στο μετοχικό κεφάλαιο των εταιριών: EDS DOO BELGRAE, EDS INTERNATIONAL SK SRO και EDS INTERNATIONAL KS LLC.

⁶⁷ Λιγνιτική μονάδα παραγωγής Η/Ε παροδικά «αποσπασμένη» από την πλευρά της οικονομικής και λειτουργικής παρακολούθησης από τον Όμιλο ΔΕΗ μαζί με τη ΛΙΓΝΙΤΙΚΗ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ Α.Ε. Το Υπουργείο Ενέργειας και η ΔΕΗ προέβησαν στη σύσταση των εν λόγω δύο θυγατρικών της ΔΕΗ την 30.06.2018 στις οποίες εν συνεχεία περιήλθαν οι εγκαταστάσεις, ο μηχανολογικός εξοπλισμός, τα δικαιώματα εκμετάλλευσης από ορυχεία και το σύνολο της σχετικής αδειοδότησης ώστε να είναι λειτουργικά αυτόνομες οι προς πώληση μονάδες της Μελίτης και της Μεγαλόπολης. Τυπικά, η ΔΕΗ διατηρεί ακόμη την ιδιοκτησία των εταιριών αυτών μέχρι την πώλησή τους.

⁶⁸ Ο.π.

⁶⁹ Στοιχεία από Παράρτημα 3Α του υπ' αριθμ. πρωτ. 4876/24.07.2019 Εντύπου Γνωστοποίησης.

⁷⁰ Βλ. υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 απαντητική επιστολή παροχής στοιχείων.

⁷¹ Βλ. υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 απαντητική επιστολή παροχής στοιχείων.

Πίνακας 6			
Σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΔΕΗ			
	Όνοματεπώνυμο	Θέση στο ΔΣ	Ιδιότητα Μέλους
1	[...]	Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος	Εκτελεστικό μέλος
2	[...]	Αντιπρόεδρος	Μη Εκτελεστικό μέλος
3	[...]	Μέλος	Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό μέλος
4	[...]	Μέλος	Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό μέλος
5	[...]	Μέλος	Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό μέλος
6	[...]	Μέλος	Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό μέλος
7	[...]	Μέλος	Μη Εκτελεστικό μέλος – εκπρόσωπος των Εργαζομένων
8	[...]	Μέλος	Ανεξάρτητο - Μη Εκτελεστικό μέλος
9	[...]	Μέλος	Μη Εκτελεστικό μέλος
10	[...]	Μέλος	Εκτελεστικό μέλος
11	[...]	Μέλος	Μη Εκτελεστικό μέλος – εκπρόσωπος των Εργαζομένων

Πηγή: Γνωστοποιούσες (υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 απαντητική επιστολή)

34. Ο κύκλος εργασιών της ΔΕΗ κατά το έτος 2018 ανήλθε σε 4.727.369.000 ευρώ, ενώ ο κύκλος εργασιών του ομίλου ΔΕΗ ανήλθε σε 4.741.637.000 ευρώ.

II.2 VOLTERRA ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (Γνωστοποιούσα)

35. Η VOLTERRA ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, με διακριτικό τίτλο VOLTERRA Α.Ε.⁷² ιδρύθηκε στις 03.04.2007 και έχει καταστατική διάρκεια μέχρι την 31.12.2057. Σύμφωνα με το άρθρο 4 του καταστατικού της⁷³ σκοπός της εταιρίας⁷⁴, μεταξύ άλλων, είναι: «(1) η κατασκευή, η θέση σε λειτουργία, η διεύθυνση, η επίβλεψη, η συντήρηση και η εκμετάλλευση Μονάδων Παραγωγής Ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.2244/1994 ως ισχύει σήμερα και ως ενδεχομένως τροποποιηθεί στο μέλλον αλλά και με οποιοσδήποτε άλλες διατάξεις νόμων επιτρέπεται η κατασκευή, εγκατάσταση, λειτουργία και Εκμετάλλευση Μονάδων Παραγωγής Ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές, (2)η κατασκευή, η θέση σε λειτουργία, η διεύθυνση, η επίβλεψη, η συντήρηση και η εκμετάλλευση Θερμικών Μονάδων Παραγωγής Ηλεκτρικής ενέργειας με χρήση φυσικού αερίου, πετρελαίου, λιγνίτη, λιθάνθρακα καθώς και με οποιοδήποτε άλλο ορυκτό καύσιμο, [...] (7)η εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας, [...] (9) η εμπορία φυσικού αερίου, [...]».⁷⁵

⁷² Η Εταιρεία «ΑΡΓΕΣΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ» και τον διακριτικό τίτλο ΑΡΓΕΣΤΗΣ Α.Ε., μετονομάστηκε σε «VOLTERRA ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ» και με διακριτικό τίτλο «VOLTERRA Α.Ε.» σε εκτέλεση της από 11.03.2010 απόφασης της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων (ΦΕΚ 2420/09.0.2010). Η έδρα της επιχείρησης βρίσκεται επί της οδού Αμαρουσίου Χαλανδρίου 16 Τ.Κ. 151- 25 Μαρούσι (<https://www.voltterra.gr>).

⁷³ Βλ. Παράρτημα 1Δ της υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 απαντητικής επιστολής παροχής στοιχείων.

⁷⁴ Η έδρα της επιχείρησης βρίσκεται επί της οδού Αμαρουσίου Χαλανδρίου 16 Τ.Κ. 151- 25 Μαρούσι.

⁷⁵ Περαιτέρω στον σκοπό της εταιρίας αναφέρονται: «(3) η σύνταξη και εκπόνηση των αναγκαίων μελετών, ερευνών και σχεδίων και η λήψη των απαραίτητων αδειών για την κατασκευή, θέση σε

36. Οι θυγατρικές εταιρίες της VOLTERRA, τις οποίες ελέγχει άμεσα με ποσοστό 100%, παρατίθενται στον Πίνακα 7 που ακολουθεί:

Πίνακας 7 Θυγατρικές εταιρίες (100%) της VOLTERRA (31.12.2018)		
Επωνυμία εταιρίας	Εδρα	Αντικείμενο
VOLTERRA K-R A.E.	ΕΛΛΑΔΑ	Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ
VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ
VOLTERRA L-S ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ
ΗΛΙΟΦΑΝΕΙΑ Α.Ε.	ΕΛΛΑΔΑ	Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ

Πηγή: Γνωστοποιούσες (Παράρτημα 2Γ του υπ' αριθμ. πρωτ. 4876/24.07.2019 Εντύπου)

37. Η τρέχουσα σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της VOLTERRA εμφανίζεται στον κάτωθι Πίνακα 8:

Πίνακας 8 Σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της VOLTERRA		
	Όνοματεπώνυμο	Θέση στο Δ.Σ.
1	[...]	Πρόεδρος
2	[...]	Διευθύνων Σύμβουλος
3	[...]	Μέλος
4	[...]	Μέλος
5	[...]	Μέλος
6	[...]	Μέλος

Πηγή: Γνωστοποιούσες (υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 απαντητική επιστολή)

38. Ο κύκλος εργασιών της VOLTERRA κατά το έτος 2018 ανήλθε σε 85.070.849 ευρώ, ενώ ο κύκλος εργασιών του ομίλου VOLTERRA ανήλθε σε 86.779.133 ευρώ⁷⁶. Οι πωλήσεις παραγόμενης ενέργειας αφορούν πωλήσεις της θυγατρικής εταιρίας VOLTERRA K-R προς τον Διαχειριστή Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εγγυήσεων Προέλευσης Α.Ε. (εφεξής και «ΔΑΠΕΕΠ») της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας που εγχύθηκε στο σύστημα από την ημερομηνία ηλεκτρισμού του πάρκου (Σεπτέμβριος 2018) έως το τέλος του έτους. Οι λοιπές θυγατρικές εταιρίες δεν έχουν έσοδα από την κύρια δραστηριότητα καθώς βρίσκονται είτε στο στάδιο κατασκευής σταθμών παραγωγής αιολικής ενέργειας είτε στο στάδιο εξέλιξης της αδειοδοτικής διαδικασίας για σταθμούς

λειτουργία, διεύθυνση, επίβλεψη, συντήρηση και εκμετάλλευση των παραπάνω αναφερομένων έργων και εγκαταστάσεων,(4) ο σχεδιασμός, η μελέτη, η κατασκευή, η χρηματοδότηση, η λειτουργία και η εκμετάλλευση ολοκληρωμένων συστημάτων διαχείρισης ηλιακού δυναμικού, αιολικού δυναμικού, υδάτινων πόρων, γεωθερμικών πεδίων, ύδρευσης, απορριμμάτων, αποβλήτων, περιβαλλοντικών και εν γένει ενεργειακών έργων,(5)η παροχή υπηρεσιών συμβούλων, οργάνωσης, διοίκησης, διαχείρισης ενεργειακών έργων, έρευνας αγοράς, αξιοποίησης ακινήτων και γενικά η παροχή υπηρεσιών πάσης φύσεως που συνδέεται με την ανάπτυξη τεχνικών ενεργειακών έργων από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας ή από φυσικό αέριο, πετρέλαιο, λιγνίτη, λιθάνθρακα ή οποιαδήποτε άλλη πηγή ενέργειας, την προώθηση και την εφαρμογή υψηλής τεχνολογίας, ενέργειας και αξιοποίησης φυσικών πόρων, όπως αναφέρεται παραπάνω,(6) η παροχή κάθε άλλης εξειδικευμένης υπηρεσίας και δραστηριότητας που σχετίζονται με τα παραπάνω έργα, ...».

⁷⁶ Για ανάλυση του κύκλου εργασιών στην παγκόσμια, την ευρωπαϊκή και την ελληνική αγορά βλ. παρ. 104

αιολικών και φωτοβολταϊκών πάρκων⁷⁷.

II.2.1 Ο ΟΜΙΛΟΣ ΑΒΑΞ Α.Ε.

39. Η VOLTERRA ανήκει στον Όμιλο ΑΒΑΞ Α.Ε.⁷⁸ (εφεξής και «Όμιλος ΑΒΑΞ»), έναν από τους σημαντικότερους κατασκευαστικούς ομίλους στην Ελλάδα ο οποίος περιλαμβάνει εταιρίες με εργοληπτικά πτυχία⁷⁹ για έργα του Δημοσίου, αλλά και εταιρίες με συμπληρωματικές δραστηριότητες, όπως το Real Estate, τα Κέντρα τεχνικού Ελέγχου οχημάτων, την Κατασκευή - Διαχείριση και Εκμετάλλευση Parking, τη Διαχείριση Εγκαταστάσεων, τη Διαχείριση Έργων και Συμβάσεων, τον Εμποτισμό Ξυλείας, την Εκμετάλλευση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, την Ανάπτυξη Αιολικών και Φωτοβολταϊκών πάρκων κ.α.

40. Ο Όμιλος ΑΒΑΞ είναι εισηγμένος στο Χρηματιστήριο Αθηνών από το 1984 και σύμφωνα με την επίσημη σελίδα του Χ.Α.Α., δικαιώματα ψήφου με ποσοστό $\geq 5\%$ κατέχουν ένα νομικό πρόσωπο και δύο φυσικά πρόσωπα⁸⁰, ενώ το λοιπό ποσοστό κατέχεται από το επενδυτικό κοινό:

Πίνακας 9 Μετοχική Σύνθεση του Ομίλου ΑΒΑΞ	
[...]	41,59%
[...]	11,72%
[...]	5,15%
[...]	41,54%

Πηγή: <http://www.helex.gr/el/web/guest/companies-info-voting-rights->

41. Κατάλογος με τις θυγατρικές εταιρίες, τις συγγενείς εταιρίες και τα σχήματα υπό κοινό έλεγχο (κατασκευαστικές κοινοπραξίες και εταιρίες στις οποίες συμμετέχει η μητρική εταιρία ΑΒΑΞ ή θυγατρικές της) παρατίθεται στο Παράρτημα ΙΙΙ⁸¹.

42. Σημειώνεται ότι όσον αφορά στον κλάδο της ενέργειας ο Όμιλος ΑΒΑΞ συμμετέχει με ποσοστό 45% στο μετοχικό κεφάλαιο των εταιριών: α) «ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΥΚΛΑΔΩΝ Α.Ε.» με αντικείμενο τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας⁸² (άμεσα) και β) «ΒΙΟΕΝΕΡΓΕΙΑ Α.Ε ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΠΟΡΩΝ» με αντικείμενο την παραγωγή ηλεκτρικής και θερμικής ενέργειας από επεξεργασία απορριμμάτων (έμμεσα) μέσω της κατά 100% θυγατρικής της εταιρίας ΕΤΕΘ Α.Ε⁸³.

43. Πέρα των ανωτέρω δύο εταιριών, καμία εκ των κοινοπραξιών στις οποίες συμμετέχει ο Όμιλος ΑΒΑΞ και οι οποίες παρατίθενται αναλυτικά στο Παράρτημα ΙΙΙ,

⁷⁷ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΧΡΗΣΗΣ 2018 (1 Ιανουαρίου 2018 έως 31 Δεκεμβρίου 2018), σελ. 72.

⁷⁸ Η έδρα της επιχείρησης βρίσκεται επί της οδού Αμαρουσίου Χαλανδρίου 16 Τ.Κ. 151- 25 Μαρούσι.

⁷⁹ 7ης, 6ης και 3ης τάξης.

⁸⁰ Βλ. και την υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 επιστολή παροχής στοιχείων των Γνωστοποιουσών (υπό ερώτηση 7).

⁸¹ Στοιχεία από Παραρτήματα 2Β και 3Γ του υπ' αριθμ. πρωτ. 4877/24.07.2019 Εντύπου Γνωστοποίησης.

⁸² Βλ. υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 απαντητική επιστολή παροχής στοιχείων. [...]

⁸³ Βλ. υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 απαντητική επιστολή παροχής στοιχείων. [...]

δεν δραστηριοποιείται στις σχετικές αγορές της συγκέντρωσης⁸⁴.

44. Η τρέχουσα σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ομίλου ΑΒΑΞ εμφανίζεται στον Πίνακα 10:

Πίνακας 10 Σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ομίλου ΑΒΑΞ		
	Όνοματεπώνυμο	Θέση στο ΔΣ
1	[...]	Πρόεδρος & Εκτελεστικό Μέλος
2	[...]	Αναπληρωτής Πρόεδρος
3	[...]	Αντιπρόεδρος & Εντεταλμένος Σύμβουλος
4	[...]	Διευθύνων Σύμβουλος
5	[...]	Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος
6	[...]	Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος
7	[...]	Μη Εκτελεστικό Μέλος
8	[...]	Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος

Πηγή: Γνωστοποιούσες (υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 απαντητική επιστολή)

45. Ο κύκλος εργασιών του Ομίλου ΑΒΑΞ κατά το έτος 2018 ανήλθε σε 582.505.129 ευρώ εκ των οποίων 377.511.102 ευρώ πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα, 13.339.335 σε λοιπές ευρωπαϊκές χώρες και 191.654.692 σε χώρες εκτός Ευρώπης.

Π.3 VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (Εταιρία-Στόχος)

46. Η «VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ» με διακριτικό τίτλο «VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε.», εδρεύει στο Δήμο Αμαρουσίου⁸⁵, συστάθηκε την 31.10.2017 με διάρκεια 50 ετών, είναι 100% θυγατρική εταιρία ειδικού σκοπού (SPV) της VOLTERRA και ιδρύθηκε με καταστατικό σκοπό την ανάπτυξη, τη χρηματοδότηση, την κατασκευή και τη λειτουργία συγκεκριμένων έργων ΑΠΕ και την εμπορία της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας⁸⁶.

47. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του ανωτέρω σκοπού της η εταιρία αναπτύσσει:

- ένα Αιολικό Πάρκο στη θέση «Κάστρο Λυκοβούνι» του Δήμου Θηβαίων, της Περιφερειακής Ενότητας Βοιωτίας («Έργο Κ-Λ»), ισχύος 42,9 MW, το οποίο αποτελείται από 10 Ανεμογεννήτριες τύπου Vestas V117-3,6 MW και 2 Ανεμογεννήτριες τύπου Vestas V117-3,45 MW, και
- ένα Αιολικό Πάρκο στη θέση «Αμπέλια-Πλατανάκια», του Δήμου Θηβαίων, της Περιφερειακής Ενότητας Βοιωτίας («Έργο Α-Π») ισχύος 10,8 MW, το οποίο αποτελείται από 3 Ανεμογεννήτριες τύπου Vestas V117-3,6 MW.

48. Επιπροσθέτως, στο άρθρο [...] του Συμφωνητικού Μετόχων, ορίζεται ότι [...].

⁸⁴ Βλ. υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 απαντητική επιστολή παροχής στοιχείων.

⁸⁵ Η έδρα της επιχείρησης βρίσκεται επί της οδού Αμαρουσίου Χαλανδρίου 16 Τ.Κ. 151 - 25 Μαρούσι.

⁸⁶ Ο σκοπός της εταιρίας περιγράφεται αναλυτικώς στο άρθρο 4 του Καταστατικού της. Βλ. Παράρτημα 1ΣΤ της υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 απαντητικής επιστολής παροχής στοιχείων.

49. Η λειτουργία των ανωτέρω αιολικών πάρκων για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας μέσω αιολικής ενέργειας από τις ανεμογεννήτριες εξασφαλίζει στην εταιρία αυτόνομη πρόσβαση και παρουσία στην αγορά παραγωγής και χονδρικής προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας. Η λειτουργία των αιολικών πάρκων βασίζεται σε πλήρως αυτοματοποιημένες διαδικασίες χωρίς την ανάγκη ανθρώπινης παρέμβασης και χωρίς την ανάγκη λήψης ή υλοποίησης στρατηγικών ή μη αποφάσεων σε επίπεδο καθημερινής διαχείρισης.

50. Η εταιρία συμβάλλεται απευθείας με τον ΔΑΠΕΕΠ και το σύνολο της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται θα εγχέεται στο σύστημα της υποχρεωτικής προ-ημερήσιας αγοράς ενώ τα έργα έχουν συνάψει μακροχρόνιες συμβάσεις εικοσαετούς διάρκειας με εξασφαλισμένη τιμή αναφοράς (εφεξής και «ΤΑ») και οφείλουν να λειτουργούν παραγωγικά για τον ωφέλιμο προσδόκιμο χρόνο τους. Εκκρεμεί η πλήρης λειτουργία τους προκειμένου να ακολουθήσει η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και η έγχυσή της στο σύστημα της υποχρεωτικής προ-ημερήσιας αγοράς (mandatory pool system) όπου μεσολαβούν οι εταιρίες Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε. και η Διαχειριστής ΑΠΕ και Εγγυήσεων Προέλευσης Α.Ε.⁸⁷.

51. Ειδικότερα, για το αιολικό πάρκο στη θέση «Κάστρο Λυκοβούνι» έχει συναφθεί η από 30.12.2016 σύμβαση λειτουργικής ενίσχυσης διαφορικής προσαύξεσης (Σ.Ε.Δ.Π.) με τον ΔΑΠΕΕΠ,⁸⁸ η οποία αφορά στην παροχή εκ μέρους του ΔΑΠΕΕΠ λειτουργικής ενίσχυσης, η οποία ισούται με τη διαφορά μεταξύ της μεσοσταθμικής αξίας της εγγεόμενης ηλεκτρικής ενέργειας, την οποία οι παραγωγοί λαμβάνουν από την πώληση ενέργειας στον ΗΕΠ, και της τιμής αναφοράς που ορίζεται στη σύμβαση με τον ΔΑΠΕΕΠ⁸⁹. Η Τιμή Αναφοράς⁹⁰, καθορίζεται με υπουργική απόφαση ανά τεχνολογία ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ ή κατηγορία σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και εν προκειμένω ανέρχεται σε € 98/MWH⁹¹. Η εν λόγω σύμβαση έχει διάρκεια 20 ετών, αρχής γενομένης από την ημερομηνία έκδοσης της άδειας λειτουργίας του πάρκου⁹².

52. Για το πάρκο «Αμπέλια – Πλατανάκια» δεν έχει συναφθεί σύμβαση λειτουργικής ενίσχυσης διαφορικής προσαύξεσης όπως στο προαναφερόμενο πάρκο, αλλά το πάρκο συμμετείχε στην ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών που διενεργήθηκε από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (εφεξής και «ΡΑΕ») το Δεκέμβριο του έτους 2018 και επελέγη με Τιμή Αναφοράς 56,45€/MWH, η δε σχετική σύμβαση δεν έχει συναφθεί

⁸⁷ Σε σχέση με τον τρόπο λειτουργίας της αγοράς βλ. αναλυτικά ενότητα IV. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ – ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ.

⁸⁸ Η εν λόγω Τιμή Αναφοράς παραμένει σταθερή καθ' όλο το χρονικό διάστημα ισχύος της σύμβασης.

⁸⁹ Βλ. άρθρο 3 § 3 του Ν. 4414/2016

⁹⁰ Όπως επισημαίνεται αναλυτικά και στο οικείο κεφάλαιο που περιλαμβάνει το Νομοθετικό Πλαίσιο, η εν λόγω Τιμή Αναφοράς παραμένει σταθερή καθ' όλο το χρονικό διάστημα ισχύος της σύμβασης.

⁹¹ Βλ. άρθρο 1 της εν λόγω σύμβασης, που προσκομίσθηκε ως Παράρτημα 2 της υπ' αριθμ. πρωτ. 6060/27.09.2019 απαντητικής επιστολής παροχής στοιχείων των Γνωστοποιουσών.

⁹² Βλ. άρθρο 5 της ως άνω σύμβασης, που προσκομίσθηκε ως Παράρτημα 2 της υπ' αριθμ. πρωτ. 6060/27.09.2019 απαντητικής επιστολής των Γνωστοποιουσών. Όπως διευκρινίζεται στο Έντυπο (Τμήμα 3, παρ. 3.1.9.2), το εν λόγω πάρκο θα πρέπει να τεθεί σε λειτουργία ως την 31.12.2020, προκειμένου να ισχύει η προαναφερόμενη Τιμή Αναφοράς.

ακόμη⁹³.

53. Η τρέχουσα σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ εμφανίζεται στον Πίνακα 11:

Πίνακας 11 Σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ		
	Όνοματεπώνυμο	Θέση στο Δ.Σ.
1	[...]	Πρόεδρος
2	[...]	Διευθύνων Σύμβουλος
3	[...]	Μέλος

Πηγή: Γνωστοποιούσες (Παράρτημα 4B του υπ' αριθμ. πρωτ. 4876/24.07.2019 Εντύπου)

54. Η VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ δεν πραγματοποίησε έσοδα το έτος 2018 καθώς βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο αδειοδότησης⁹⁴.

II.4 VOLTERRA K-R ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε. (Εταιρία – Στόχος)

55. Η «VOLTERRA K-R ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ» με διακριτικό τίτλο «VOLTERRA K-R Μονοπρόσωπη Α.Ε.» συστάθηκε την 22.05.2014 με διάρκεια 50 ετών, έχει έδρα τον δήμο Αμαρουσίου⁹⁵, είναι 100% θυγατρική εταιρία ειδικού σκοπού⁹⁶ της VOLTERRA και ιδρύθηκε με καταστατικό σκοπό να διαχειριστεί την ανάπτυξη, τη χρηματοδότηση, την κατασκευή και τη λειτουργία συγκεκριμένων έργων ΑΠΕ και την εμπορία της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας⁹⁷.

56. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του ανωτέρω σκοπού της και σε σχέση με τη γνωστοποιηθείσα πράξη η εταιρία λειτουργεί:

- ένα Αιολικό Πάρκο στη θέση «Κουρομάντρι» του Δήμου Ναυπακτίας, ισχύος 8 MW, το οποίο αποτελείται από 4 Ανεμογεννήτριες τύπου Vestas V90-2 MW, και
- ένα Αιολικό Πάρκο στη θέση «Ριγανόλακκα» του Δήμου Ναυπακτίας, ισχύος 8 MW, το οποίο αποτελείται από 4 Ανεμογεννήτριες τύπου Vestas V90-2 MW.

57. Επιπροσθέτως, στο άρθρο [...] του Συμφωνητικού Μετόχων, ορίζεται ότι [...].

58. Η λειτουργία των ανωτέρω αιολικών πάρκων για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας μέσω αιολικής ενέργειας από τις ανεμογεννήτριες, εξασφαλίζει στην εταιρία αυτόνομη πρόσβαση και παρουσία στην αγορά παραγωγής και χονδρικής προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας. Η λειτουργία των αιολικών πάρκων βασίζεται σε πλήρως αυτοματοποιημένες διαδικασίες χωρίς την ανάγκη ανθρώπινης παρέμβασης και χωρίς

⁹³ Βλ. σχετικά Τμήμα 3, παρ. 3.1.9.3 του Εντύπου, τις διευκρινίσεις που παρασχέθηκαν με την υπ' αριθμ. πρωτ. 6249/04.10.2019 απαντητική επιστολή των Γνωστοποιουσών, καθώς και την Απόφαση της ΡΑΕ υπ' αριθμ. 1230/2018 επί των αποτελεσμάτων των ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών για σταθμούς ΑΠΕ, που προσκομίσθηκε ως Παράρτημα 4 της ως άνω επιστολής.

⁹⁴ Βλ. σχετ. ανωτέρω παρ.4.

⁹⁵ Η έδρα της επιχείρησης βρίσκεται επί της οδού Αμαρουσίου Χαλανδρίου 16 Τ.Κ. 151- 25 Μαρούσι.

⁹⁶ Special Purpose Vehicle (SPV).

⁹⁷ Ο σκοπός της εταιρίας περιγράφεται αναλυτικώς στο άρθρο 4 του Καταστατικού της. Βλ. Παράρτημα 1ΣΤ της υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 απαντητικής επιστολής παροχής στοιχείων.

την ανάγκη λήψης ή υλοποίησης στρατηγικών ή μη αποφάσεων σε επίπεδο καθημερινής διαχείρισης.

59. Η εταιρία συμβάλλεται απευθείας με το ΔΑΠΕΕΠ, το σύνολο της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται θα εγχέεται στο σύστημα της υποχρεωτικής προ-ημερήσιας αγοράς ενώ τα έργα έχουν συνάψει μακροχρόνιες συμβάσεις εικοσαετούς διάρκειας με εξασφαλισμένη ΤΑ και οφείλουν να λειτουργούν παραγωγικά για τον ωφέλιμο προσδόκιμο χρόνο τους. Το έργο βρίσκεται σε κατάσταση δοκιμαστικής λειτουργίας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας η οποία εγχέεται στο σύστημα της υποχρεωτικής προ-ημερήσιας αγοράς (mandatory pool system) όπου μεσολαβούν οι εταιρίες Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε. και η Διαχειριστής ΑΠΕ και Εγγυήσεων Προέλευσης Α.Ε.⁹⁸.

60. Ειδικότερα, για τα ως άνω έργα έχουν συναφθεί οι από 30.12.2016 συμβάσεις λειτουργικής ενίσχυσης διαφορικής προσαύξησης (Σ.Ε.Δ.Π.) σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ με τον ΛΑΓΗΕ (νυν ΔΑΠΕΕΠ), οι οποίες αφορούν στην παροχή εκ μέρους του ΔΑΠΕΕΠ λειτουργικής ενίσχυσης, η οποία ισούται με τη διαφορά μεταξύ της μεσοσταθμικής αξίας της εγγεόμενης ηλεκτρικής ενέργειας, την οποία οι παραγωγοί λαμβάνουν από την πώληση ενέργειας στον ΗΕΠ, και της τιμής αναφοράς που ορίζεται στη σύμβαση με τον ΔΑΠΕΕΠ⁹⁹. Η Τιμή Αναφοράς¹⁰⁰, καθορίζεται με υπουργική απόφαση ανά τεχνολογία ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ ή κατηγορία σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και εν προκειμένω ανέρχεται σε €98/MWH¹⁰¹. Οι εν λόγω συμβάσεις έχουν διάρκεια 20 ετών, αρχής γενομένης από την ημερομηνία έκδοσης της άδειας λειτουργίας κάθε πάρκου¹⁰².

61. Η τρέχουσα σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της VOLTERRA Κ –R εμφανίζεται στον Πίνακα 12:

Πίνακας 12 Σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της της VOLTERRA Κ-Ρ		
	Όνοματεπώνυμο	Θέση στο Δ.Σ.
1	[...]	Πρόεδρος
2	[...]	Διευθύνων Σύμβουλος
3	[...]	Μέλος

Πηγή: Γνωστοποιούσες (Παράρτημα 4B του υπ' αριθμ. πρωτ. 4876/24.07.2019 Εντύπου)

62. Η VOLTERRA Κ –R πραγματοποίησε έσοδα το έτος 2018 ύψους 1.710.845 ευρώ, από πωλήσεις παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας που αφορούν τις τιμολογήσεις προς τον ΔΑΠΕΕΠ της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας που εγχύθηκε στο σύστημα

⁹⁸ Σε σχέση με τον τρόπο λειτουργίας της αγοράς βλ. αναλυτικά ενότητα IV. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ – ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ.

⁹⁹ Βλ. άρθρο 3 § 3 του Ν. 4414/2016.

¹⁰⁰ Όπως επισημαίνεται αναλυτικά και στο οικείο κεφάλαιο που περιλαμβάνει το Νομοθετικό Πλαίσιο, η εν λόγω Τιμή Αναφοράς παραμένει σταθερή καθ' όλο το χρονικό διάστημα ισχύος της σύμβασης.

¹⁰¹ Βλ. άρθρο 1 των εν λόγω συμβάσεων, που προσκομίστηκαν ως Παραρτήματα 1Α και 1 Β της υπ' αριθμ. πρωτ. 6060/27.09.2019 απαντητικής επιστολής παροχής στοιχείων των Γνωστοποιουσών.

¹⁰² Βλ. άρθρο 5 των ως άνω συμβάσεων, που προσκομίστηκαν ως Παραρτήματα 1Α και 1Β της υπ' αριθμ. πρωτ. 6060/27.09.2019 απαντητικής επιστολής των Γνωστοποιουσών.

από την ημερομηνία ηλεκτρονικής του πάρκου έως το τέλος του έτους.

III ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

III.1 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΥΠΟ ΚΡΙΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

63. Υποχρέωση προηγούμενης γνωστοποίησης μιας σχεδιαζόμενης συναλλαγής στην Επιτροπή Ανταγωνισμού ιδρύεται όταν συντρέχει η βασική προϋπόθεση της υπαγωγής της πράξης στην έννοια της συγκέντρωσης και επιπλέον πληρούνται τα ποσοτικά κριτήρια και οι τυπικές προϋποθέσεις του άρθρου 6 του Ν. 3959/2011.

64. Συγκέντρωση υφίσταται εφόσον με την εκάστοτε υπό εξέταση πράξη επέρχεται μόνιμη μεταβολή ως προς τα (φυσικά ή νομικά) πρόσωπα που ασκούν έλεγχο ή ως προς την ποιότητα του ελέγχου που ασκείται επί της εταιρίας - στόχου¹⁰³. Έλεγχος συνιστά η δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη δραστηριότητα μιας επιχείρησης, ενώ όσον αφορά τα μέσα απόκτησης ελέγχου ορίζεται ότι ο έλεγχος δύναται να απορρέει μεταξύ άλλων από δικαιώματα ή συμβάσεις που παρέχουν τη δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη σύνθεση, στις συσκέψεις ή στις αποφάσεις των οργάνων μίας επιχείρησης, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών πραγματικών ή νομικών συνθηκών¹⁰⁴.

65. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρ. 5 παρ. 5 του Ν. 3959/2011: «*Η δημιουργία κοινής επιχείρησης που εκπληρώνει μόνιμα όλες τις λειτουργίες μιας αυτόνομης οικονομικής ενότητας αποτελεί συγκέντρωση κατά την έννοια του παρόντος άρθρου*»¹⁰⁵. Συνεπώς, οι εξής προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται προκειμένου η δημιουργία κοινής επιχείρησης να συνιστά συγκέντρωση: α) άσκηση κοινού ελέγχου από τις μητρικές εταιρίες¹⁰⁶ και β) η κοινή επιχείρηση να εκπληρώνει μόνιμα όλες τις λειτουργίες μίας αυτόνομης οικονομικής ενότητας, ήτοι να είναι λειτουργικά, και επομένως οικονομικά, αυτόνομη από επιχειρησιακή άποψη¹⁰⁷.

66. Η μετάβαση από τον αποκλειστικό στον κοινό έλεγχο θεωρείται ότι αποτελεί συγκέντρωση, δεδομένου ότι μεταβάλλεται η ποιότητα του ελέγχου της κοινής επιχείρησης, αφενός μεν για τη νεοεισερχόμενη επιχείρηση για την οποία υπάρχει απόκτηση ελέγχου και αφετέρου γιατί μεταβάλλει την ελεγχόμενη επιχείρηση σε κοινή επιχείρηση τροποποιώντας συνεπώς την κατάσταση και για την προηγούμενης

¹⁰³ Σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 2 του Ν. 3959/2011, συγκέντρωση επιχειρήσεων πραγματοποιείται όταν προκύπτει μόνιμη μεταβολή του ελέγχου, μεταξύ άλλων, στην περίπτωση κατά την οποία ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστον μία επιχείρηση, ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μίας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων με την αγορά τίτλων ή στοιχείων του ενεργητικού, με σύμβαση ή με άλλο τρόπο.

¹⁰⁴ Βλ. άρθρο 5 παρ. 3 του Ν. 3959/2011.

¹⁰⁵ Για τις κοινές επιχειρήσεις που συνιστούν συγκεντρώσεις, βλ. Goyder, EC Competition Law, 4th edition, Oxford University Press, 2003, σελ. 406 επ. Βλ. επίσης σχετικά Σουφλερό, Η κοινή θυγατρική επιχείρηση στο εταιρικό δίκαιο και στο δίκαιο του ελεύθερου ανταγωνισμού, ΧρΙΔ Δ/2004, σελ. 865 επ.

¹⁰⁶ Βλ. Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για θέματα δικαιοδοσίας βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) 139/2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (εφεξής και «Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση Δικαιοδοσίας» ή «Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση»), υποσημείωση 84.

¹⁰⁷ Βλ. Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση Δικαιοδοσίας, παράγραφοι 92 και 93.

αποκλειστική και νυν από κοινού ελέγχουσα επιχείρηση¹⁰⁸.

67. Εν προκειμένω, η γνωστοποιούμενη πράξη αφορά στην απόκτηση κοινού ελέγχου από τις εταιρίες VOLTERRA και ΔΕΗ ΑΝ επί των Εταιριών – Στόχων, οι οποίες προ της συναλλαγής τελούσαν υπό τον αποκλειστικό έλεγχο της VOLTERRA¹⁰⁹. Συνεπώς, πρόκειται για μεταβολή της ποιότητας του ελέγχου για τη VOLTERRA, ήτοι τη μετάβαση από αποκλειστικό σε κοινό έλεγχο και για απόκτηση κοινού ελέγχου για τη ΔΕΗ ΑΝ επί των Εταιριών – Στόχων, που συνεπάγεται τη δημιουργία κοινών επιχειρήσεων, των Εταιριών – Στόχων, μεταβολή και απόκτηση που λαμβάνει χώρα δυνάμει του πλέγματος των ανωτέρω συμφωνιών. Ως εκ τούτου, προκειμένου να αξιολογηθεί εάν υφίσταται συγκέντρωση, δέον να εξετασθεί αφενός μεν η ύπαρξη του κοινού ελέγχου επί των Εταιριών – Στόχων και αφετέρου η ύπαρξη λειτουργικής και οικονομικής αυτονομίας των εταιριών – στόχων έναντι των μητρικών τους, καθώς και η σύνδεση μεταξύ των εν λόγω πράξεων, τα οποία και εξετάζονται στη συνέχεια.

III.1.1 ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΛΛΗΛΕΝΔΕΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

68. Δύο ή περισσότερες πράξεις μπορούν να θεωρηθούν ότι έχουν ενιαίο χαρακτήρα και συνεπώς συνιστούν μια μόνη συγκέντρωση, εφόσον είναι αλληλένδετες. Αλληλένδετες θεωρούνται δύο ή περισσότερες πράξεις, εφόσον συνδέονται κατά τρόπο ώστε η μία δεν θα είχε πραγματοποιηθεί χωρίς την άλλη και ο έλεγχος αποκτάται από την ίδια ή τις ίδιες επιχειρήσεις¹¹⁰.

69. Ειδικότερα, σύμφωνα με τον Κανονισμό Συγκεντρώσεων: «...αντιμετωπίζονται ως ενιαία συγκέντρωση οι πράξεις οι οποίες είναι στενά συναφείς υπό την έννοια ότι συνδέονται υπό όρους ή λαμβάνουν τη μορφή μιας σειράς πράξεων σε τίτλους, που πραγματοποιούνται εντός ευλόγως βραχείας προθεσμίας»¹¹¹. Ουσιώδες εννοιολογικό στοιχείο των πράξεων αυτών επομένως είναι οι πράξεις αυτές να συνδέονται μεταξύ τους υπό όρους, ήτοι να υφίσταται μεταξύ τους αλληλεξάρτηση, έτσι ώστε καμία από τις πράξεις δεν θα λάμβανε χώρα χωρίς τις άλλες¹¹². Περαιτέρω και προκειμένου να αντιμετωπισθούν ως ενιαία συγκέντρωση θα πρέπει ο έλεγχος να αποκτάται εντέλει από την ίδια επιχείρηση ή επιχειρήσεις¹¹³.

70. Εν προκειμένω, η απόκτηση του κοινού ελέγχου από τις εταιρίες VOLTERRA

¹⁰⁸ Βλ. σχετικά Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για θέματα δικαιοδοσίας βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) 139/2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, παρ. 86, στην οποία αναφέρεται ότι η υφιστάμενη μέτοχος στο μέλλον θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα συμφέροντα ενός ή περισσότερων άλλων ελεγχόμενων μετόχων, και είναι υποχρεωμένη να συνεργάζεται σε μόνιμη βάση με τον νέο μέτοχο, ενώ προηγουμένως, σε περίπτωση αποκλειστικού ελέγχου, μπορούσε να καθορίζει μόνη της τη στρατηγική συμπεριφορά της ελεγχόμενης επιχείρησης.

¹⁰⁹ Βλ. Ενότητα Ι. η Γνωστοποιηθείσα Πράξη ανωτέρω.

¹¹⁰ Βλ. σημεία 36 επ. και ιδίως 36, 38,41, 43 και 44 της Κωδικοποιημένης Ανακοίνωσης Δικαιοδοσίας.

¹¹¹ Προοίμιο σημ. 20 Κανονισμού Συγκεντρώσεων 139/2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων («Κανονισμός Συγκεντρώσεων») (ΕΕ 29.01.2004 L 024/1).

¹¹² Βλ. Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση Δικαιοδοσίας, παρ. 39 και 43.

¹¹³ Βλ. Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση Δικαιοδοσίας, παρ. 42 και 44.

και ΔΕΗ ΑΝ επί των Εταιριών- Στόχων λαμβάνει χώρα μέσω της Σύμβασης Πλαισίου. Θα μπορούσε μάλιστα να θεωρηθεί ότι τούτη αποτελεί μια ενιαία συμφωνία, η δε ακολουθούσα θεμελίωση του αλληλένδετου χαρακτήρα των συναλλαγών και της συγκέντρωσης να θεωρηθεί ως επικουρικώς παρατιθέμενη. Η Σύμβαση – Πλαίσιο περιλαμβάνει τη συνολική συμφωνία των Μερών και για τις δύο Εταιρίες – Στόχους¹¹⁴, καθώς και μέσω των επιμέρους συμφωνητικών που προσαρτώνται και αποτελούν Παραρτήματά της. Ειδικότερα, η απόκτηση από τη ΔΕΗ ΑΝ του 45% του μετοχικού κεφαλαίου της VOLTERRA K-R λαμβάνει χώρα μέσω της μεταβίβασης μετοχών της εταιρίας σύμφωνα με τους όρους του από 04.07.2019 Συμφωνητικού Αγοραπωλησίας Μετοχών¹¹⁵. Αντίστοιχα, η απόκτηση από τη ΔΕΗ ΑΝ του 45% του μετοχικού κεφαλαίου της VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ πραγματοποιείται μέσω της συμμετοχής της στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας κατά τους όρους του από 04.07.2019 Συμφωνητικού Κάλυψης ΑΜΚ¹¹⁶, ενώ ο έλεγχος και επί των 2 Εταιριών – Στόχων αποκτάται εντέλει δυνάμει των προβλέψεων του από 04.07.2019 Συμφωνητικού Μετόχων, όπως αυτό τροποποιήθηκε και ισχύει και αφορά και τις δύο Εταιρίες - Στόχους¹¹⁷.

71. Όλα τα συμφωνητικά έχουν υπογραφεί την ίδια ημερομηνία (04.07.2019), ρητή δε μνεία στην ταυτόχρονη υπογραφή όλων των συμφωνητικών γίνεται και στο Προοίμιο της Σύμβασης Αγοραπωλησίας Μετοχών¹¹⁸, ενώ ο κοινός έλεγχος επί των Εταιριών – Στόχων αποκτάται από τις ίδιες επιχειρήσεις (VOLTERRA και ΔΕΗ ΑΝ).

72. Πέραν της ταυτόχρονης υπογραφής, σε κάθε συμφωνητικό υφίσταται ρητή μνεία και περί της έτερης συναλλαγής, κατά τρόπο ώστε η ολοκλήρωση και ισχύς εκάστης συναλλαγής να εξαρτάται από την ολοκλήρωση και των υπολοίπων. Ειδικότερα, η ολοκλήρωση της μεταβίβασης στη ΔΕΗ ΑΝ των μετοχών της VOLTERRA K-R (που πραγματοποιείται δυνάμει του Συμφωνητικού Αγοραπωλησίας Μετοχών) τελεί υπό την αίρεση – μεταξύ άλλων - της πιστοποίησης της καταβολής της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ¹¹⁹. Αντίστοιχα και η ισχύς του Συμφωνητικού Κάλυψης ΑΜΚ τελεί – μεταξύ άλλων – υπό την αίρεση της υπογραφής του Συμφωνητικού Αγοραπωλησίας Μετοχών και την ολοκλήρωση της συναλλαγής. Επιπρόσθετα, μέρος του Τιμήματος Αγοράς των μετοχών της VOLTERRA K-R θα

¹¹⁴ Βλ. την παρουσίαση των βασικών σημείων της Σύμβασης Πλαίσιο στην Ενότητα Ι. Η ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΑ ΠΡΑΞΗ ανωτέρω, παρ. 9 επ.

¹¹⁵ Βλ. την παρουσίαση των βασικών διατάξεων του Συμφωνητικού Αγοραπωλησίας Μετοχών στην Ενότητα Ι, Η ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΑ ΠΡΑΞΗ ανωτέρω, παρ. 11 επ.

¹¹⁶ Βλ. την περιγραφή των βασικών άρθρων του Συμφωνητικού Κάλυψης ΑΜΚ στην Ενότητα Ι, Η ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΑ ΠΡΑΞΗ ανωτέρω, παρ. 15 επ.

¹¹⁷ Βλ. παράθεση των βασικών προβλέψεων του Συμφωνητικού Μετόχων στην Ενότητα Ι, Η ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΑ ΠΡΑΞΗ ανωτέρω, παρ. 17 επ.

¹¹⁸ Βλ. Προοίμιο, υπό ΧΙ, του Συμφωνητικού Αγοραπωλησίας Μετοχών, παρατιθέμενο αυτούσιο στην υποσ. 25 ανωτέρω.

¹¹⁹ Βλ. παρ. 2.1.3 άρθρου 2 του Συμφωνητικού Αγοραπωλησίας Μετοχών και σχετική μνεία στην παρ. 14 ανωτέρω. Διευκρινίζεται ότι πρόκειται για την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου που αφορά την εισφορά σε είδος του αιολικού πάρκου «Αμπέλια – Πλατανάκια» και όχι για τη συνολική αύξηση μετοχικού κεφαλαίου που περιγράφεται στο Συμφωνητικό Κάλυψης ΑΜΚ.

χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση της εταιρίας VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ, καθώς και για την κάλυψη μέρους της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου της VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ¹²⁰. Η εξάρτηση των συναλλαγών προκύπτει [...] ¹²¹. Τέλος, σημειώνεται ότι το Συμφωνητικό Μετόχων αφορά και ρυθμίζει τις σχέσεις των Μερών και τον έλεγχο και στις δύο Εταιρίες- Στόχους, η δε ισχύς των περισσότερων διατάξεών του τελεί υπό την αίρεση [...] ¹²².

73. Ενόψει των ανωτέρω, ήτοι της ταυτόχρονης υπογραφής τόσο της Σύμβασης – Πλαισίου που περιλαμβάνει τη συνολική συμφωνία των Μερών, όσο και [...], συμπεριλαμβανομένου και του Συμφωνητικού Μετόχων που ισχύει και για τις δύο Εταιρίες - Στόχους (στις 04.07.2019), της εξάρτησης κατά τα ως άνω εκάστης συναλλαγής από τις υπόλοιπες και της ταυτότητας μεταξύ των εταιριών που δυνάμει των εν λόγω συναλλαγών αποκτούν τον κοινό έλεγχο των Εταιριών – Στόχων, οι εν λόγω πράξεις δύνανται να θεωρηθούν αλληλένδετες και να αντιμετωπισθούν ως μία ενιαία συγκέντρωση.

III.1.2 ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

74. Ο έλεγχος μπορεί να είναι αποκλειστικός ή κοινός. Αποκλειστικός έλεγχος αποκτάται de jure ή/και de facto εάν μία και μόνη επιχείρηση μπορεί να επηρεάσει καθοριστικά μια άλλη επιχείρηση, είτε όταν η αποκλειστικά ελέγχουσα επιχείρηση έχει την εξουσία να καθορίζει τις στρατηγικές εμπορικές αποφάσεις της αποκτώμενης επιχείρησης, είτε όταν ένας μόνο μέτοχος είναι σε θέση να προβάλει αρνησικυρία στις στρατηγικές αποφάσεις μιας επιχείρησης, αλλά δεν έχει, από μόνος του, την εξουσία να επιβάλει τις εν λόγω αποφάσεις (αρνητικός αποκλειστικός έλεγχος) ¹²³. Ο αποκλειστικός έλεγχος αποκτάται de jure, ήτοι σε νομική βάση, όταν η επιχείρηση αποκτά την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου μιας εταιρίας, μέσω συμβατικών διατάξεων, περιεχόμενων π.χ. στο καταστατικό της ή σε συμφωνητικό μετόχων.

75. Κοινός έλεγχος υφίσταται όταν δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις ή πρόσωπα έχουν τη δυνατότητα να ασκούν από κοινού αποφασιστική επιρροή σε μια άλλη επιχείρηση. Ως αποφασιστική επιρροή με την έννοια αυτή νοείται, κατά κανόνα, η εξουσία αναστολής ενεργειών που καθορίζουν την εμπορική στρατηγική συμπεριφορά μιας επιχείρησης. Ο κοινός έλεγχος χαρακτηρίζεται από τη δυνατότητα δημιουργίας αδιεξόδου, λόγω της εξουσίας ενός ή περισσότερων μητρικών επιχειρήσεων να απορρίπτουν τις προτεινόμενες στρατηγικές αποφάσεις ¹²⁴. Ως εκ τούτου, οι μέτοχοι αυτοί

¹²⁰ Βλ. τη σχετική πρόβλεψη στο άρθρο 1 περ. α) υπό iii) της Σύμβασης Πλαισίου και σχετική αναφορά στην υποσ. 19 ανωτέρω.

¹²¹ Βλ. άρθρο [...]

¹²² Βλ. σχετικά άρθρο 2 παρ. 2.2 Συμφωνητικού Μετόχων, καθώς και παρ. 20 ανωτέρω.

¹²³ Βλ. Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση Δικαιοδοσίας, παρ. 54.

¹²⁴ Βλ. Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση Δικαιοδοσίας, όπ.π., παρ. 65 και νομολογία στην οποία παραπέμπει. Συγκεκριμένα, βλ. απόφαση ΠΕΚ Τ-2/93, Air France κατά Επιτροπής, σκ. 64-65 (κοινός έλεγχος υπήρχε διότι οι μείζονος σημασίας αποφάσεις έπρεπε να εγκριθούν στο ΔΣ τουλάχιστον από δύο μέλη, διορισμένα από έκαστο εκ των συμβαλλομένων μελών) και απόφαση Ε.Επ. Μ.010 -

πρέπει να καταλήξουν σε μια από κοινού συνεννόηση για τον καθορισμό της εμπορικής πολιτικής της κοινής επιχείρησης και πρέπει να συνεργασθούν¹²⁵.

76. Κοινός έλεγχος υφίσταται και όταν οι μειοψηφούντες μέτοχοι έχουν πρόσθετα δικαιώματα, τα οποία τους επιτρέπουν την άσκηση αρνησικυρίας επί αποφάσεων, που έχουν ουσιώδη σημασία για την εμπορική στρατηγική συμπεριφορά της κοινής επιχείρησης. Τα δικαιώματα αρνησικυρίας μπορεί να προβλέπονται στο καταστατικό της κοινής επιχείρησης ή σε συμφωνία μεταξύ των επιχειρήσεων ή προσώπων που ασκούν τον κοινό έλεγχο (συμφωνίες μετόχων). Μπορεί, δε, να προκύπτουν από την ειδική πλειοψηφία που απαιτείται για τις αποφάσεις της γενικής συνέλευσης ή του διοικητικού συμβουλίου, στο βαθμό που οι ιδρυτικές επιχειρήσεις εκπροσωπούνται στο εν λόγω συμβούλιο¹²⁶. Τα ως άνω δικαιώματα αρνησικυρίας τα οποία συνήθως συνεπάγονται κοινό έλεγχο, αφορούν σε αποφάσεις και θέματα, όπως ο προϋπολογισμός, το επιχειρηματικό σχέδιο, σημαντικές επενδύσεις ή ο διορισμός των ανώτερων διοικητικών στελεχών. Διευκρινίζεται ότι για την άσκηση του κοινού ελέγχου δεν απαιτείται να έχουν οι επιχειρήσεις εξουσία άσκησης αποφασιστικής επιρροής στην καθημερινή λειτουργία της επιχείρησης¹²⁷.

77. Κρίσιμο στοιχείο συνεπώς είναι τα δικαιώματα αρνησικυρίας να παρέχουν επαρκείς δυνατότητες στις αφορώσες επιχειρήσεις, ώστε να ασκούν την εν λόγω επιρροή όσον αφορά τη στρατηγική επιχειρησιακή συμπεριφορά της κοινής επιχείρησης¹²⁸. Διευκρινίζεται περαιτέρω ότι για την απόκτηση κοινού ελέγχου ο μειοψηφών μέτοχος δεν απαιτείται να έχει όλα τα προαναφερθέντα δικαιώματα αρνησικυρίας. Αρκεί και η ύπαρξη ορισμένων μόνο ή ακόμα και ενός από τα δικαιώματα αυτά. Κατά πόσον αυτό ισχύει ή όχι εξαρτάται από το συγκεκριμένο περιεχόμενο του ίδιου του δικαιώματος αρνησικυρίας, καθώς και από τη σημασία που έχει στα πλαίσια της συγκεκριμένης επιχειρηματικής δραστηριότητας της κοινής επιχείρησης¹²⁹.

78. Εν προκειμένω, το ποσοστό του 45% κατά το οποίο εισέρχεται η ΔΕΗ ΑΝ στις

Conagra/ Idea, σκ. 6 (κοινός έλεγχος υπήρχε διότι απαιτούνταν πλειοψηφία 75% στη Γενική Συνέλευση προκειμένου να εγκριθούν ζητήματα στρατηγικής σημασίας όπως η έγκριση του προϋπολογισμού και των στρατηγικών σχεδίων, σημαντικές επενδύσεις της εταιρίας κ.λπ.). Βλ. και ΕΑ 626/2016, σκ. 110 και νομολογία στην οποία παραπέμπει. Συγκεκριμένα, βλ. Μ.409- ΑΒΒ/RENAULT AUTOMATION, σκ. 6 (η ύπαρξη κοινού ελέγχου θεμελιώθηκε στην ανάγκη ύπαρξης ομοφωνίας στο ΔΣ σε θέματα βασικά όπως ο διορισμός διευθύνοντος συμβούλου, η αποδοχή του προϋπολογισμού, η έγκριση δανείων και επενδύσεων) και υπόθεση COMP/M.4191-THALES/DCN, παρ. 9, όπου ο έλεγχος θεωρήθηκε κοινός λόγω απαιτούμενης ομοφωνίας επί του προϋπολογισμού και του τριετούς πλάνου. Επιπλέον, βλ. και ΕΑ 427/V/2009, με παραπομπές σε σχετική νομολογία, καθώς και την απόφαση ΔιοικΕφΑθ 1966/2012, με την οποία απορρίφθηκε η προσφυγή κατά της συγκεκριμένης απόφασης.

¹²⁵ Βλ. και ΠΕΚ, Τ-282/02, Cementbouw Handel, σκ. 42, 52 και 67. Σημειώνεται ότι μόνο η δυνατότητα άσκησης της επιρροής αυτής και η απλή ύπαρξη των δικαιωμάτων αρνησικυρίας είναι αρκετή, χωρίς να είναι ανάγκη να αποδειχθεί ότι αυτός που αποκτά κοινό έλεγχο στην κοινή εταιρία θα ασκήσει πραγματικά την αποφασιστική του επιρροή.

¹²⁶ Βλ. και Ρ. Fotis and Ν. Zevgolis, *The Competitive Effects of Minority Shareholdings*, Legal and Economic issues, Hart Publishing, 2016, σελ. 148 και νομολογία στην οποία παραπέμπουν, ιδίως Απόφαση της Ε.π. ΙV/Μ.970 - ΤΚΣ/ΙΤW Signode/ Titan (06.05.1998), , σκ. 9.

¹²⁷ Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση Δικαιοδοσίας, παρ. 67.

¹²⁸ Βλ. Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση Δικαιοδοσίας, ό.π., παρ. 67.

¹²⁹ Βλ. Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση Δικαιοδοσίας, ό.π. παρ. 67.

Εταιρίες – Στόχους δεν δύναται άνευ ετέρου να της προσδώσει οποιουδήποτε είδους έλεγχο (ήτοι αποκλειστικό ή κοινό). Πράγματι για τη ρύθμιση των ζητημάτων διοίκησης, ελέγχου και οικονομικής διαχείρισης, έχει συναφθεί από τα Μέρη το Συμφωνητικό Μετόχων¹³⁰.

79. Υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με τις προβλέψεις του Συμφωνητικού Μετόχων, τα [...] από τα πέντε (5) μέλη του ΔΣ των Εταιριών – Στόχων θα υποδεικνύονται από τη VOLTERRA και τα υπόλοιπα [...] από τη ΔΕΗ ΑΝ. Τα υποδεικνυόμενα από [...] θα καταλαμβάνουν τις θέσεις του Προέδρου του ΔΣ και του αναπληρωτή του, ενώ [...] θα υποδεικνύει το Διευθύνοντα Σύμβουλο και τα μέλη που θα είναι επιφορτισμένα με τα καθημερινά θέματα διοίκησης και λειτουργίας των Εταιριών - Στόχων¹³¹. Για την εκλογή του ΔΣ απαιτείται αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία της ΓΣ των μετόχων των Εταιριών-Στόχων και συγκεκριμένα απαιτείται αυξημένη απαρτία 2/3 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου των Εταιριών – Στόχων και πλειοψηφία 80% των εκπροσωπούμενων στη ΓΣ ψήφων¹³², πρόβλεψη που διασφαλίζει¹³³ τη συμμετοχή του μετόχου μειοψηφίας και εν προκειμένω της ΔΕΗ ΑΝ στη σχετική απόφαση για την εκλογή του ΔΣ.

80. Αναφορικά με τη διαδικασία λήψης αποφάσεων του ΔΣ, ενώ αποφασίζει εν γένει με τη συνήθη απαρτία και πλειοψηφία, εντούτοις, προβλέπεται αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία των 4/5 των μελών του, [...], για μια σειρά ρητά οριζομένων στο Συμφωνητικό Μετόχων ζητημάτων και αποφάσεων¹³⁴. Η αυξημένη αυτή απαρτία και πλειοψηφία απαιτείται [...] ¹³⁵ [...] ¹³⁶. Μεταξύ των θεμάτων για τα οποία απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία ΔΣ, περιλαμβάνονται: (α) η έγκριση και τροποποίηση του προϋπολογισμού και του σχεδίου επιχειρηματικής δράσης (business plan), καθώς και κάθε απόφαση για την επιχειρηματική στρατηγική των Εταιριών – Στόχων¹³⁷, (β) η σύσταση οποιουδήποτε βάρους επί των περιουσιακών στοιχείων των Εταιριών – Στόχων¹³⁸, (γ) η σύναψη δανειακών συμβάσεων ανεξαρτήτως ποσού και η παροχή εγγυήσεων υπέρ τρίτων¹³⁹, (δ) η πώληση ή αγορά περιουσιακών στοιχείων ή η διενέργεια επενδύσεων που υπερβαίνουν το ποσό των εκατό χιλιάδων ευρώ (100.000 €) ανά συναλλαγή¹⁴⁰ ή αντιστοίχως (ε) η σύναψη συμβάσεων με αντικείμενο άνω των 100.000€ ανά σύμβαση¹⁴¹ ή (στ) οι συμβάσεις με τράπεζες που ομοίως υπερβαίνουν το ποσό των εκατό χιλιάδων ευρώ (100.000€)^{142,143}. Τα ως άνω ζητήματα αφορούν στην εμπορική

¹³⁰ Βλ. και την περιγραφή των βασικών όρων του Συμφωνητικού Μετόχων στην Ενότητα Ι, Η ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΑ ΠΡΑΞΗ, υπό Ενότητα Ι.4. ανωτέρω.

¹³¹ Βλ. σχετικά άρθρο 8, παρ. 8.1 Συμφωνητικού Μετόχων.

¹³² Βλ. άρθρο [...], παρ. [...] και παρ. 26-27 [...].

¹³³ [...]

¹³⁴ Βλ. σχετικά άρθρο 8.7 Συμφωνητικού Μετόχων.

¹³⁵ Βλ. σχετικά άρθρο 8.7 Συμφωνητικού Μετόχων.

¹³⁶ Βλ. σχετικά άρθρο 8.6 Συμφωνητικού Μετόχων.

¹³⁷ Βλ. περίπτωση (α) άρθρου 8, αρ. 8.7 Συμφωνητικού Μετόχων: [...]

¹³⁸ Βλ. περίπτωση (β) άρθρου 8.7 Συμφωνητικού Μετόχων.

¹³⁹ Βλ. περίπτωση (δ) άρθρου 8.7 Συμφωνητικού Μετόχων.

¹⁴⁰ Βλ. περίπτωση (ε) άρθρου 8.7 Συμφωνητικού Μετόχων.

¹⁴¹ Βλ. περίπτωση (στ) άρθρου 8.7 Συμφωνητικού Μετόχων: [...]

¹⁴² Βλ. περίπτωση [...] άρθρου [...]

στρατηγική συμπεριφορά των Εταιριών – Στόχων και emπίπτουν και στις ενδεικτικά απαριθμούμενες περιπτώσεις, η ύπαρξη αρνησικυρίας επί των οποίων είναι ικανή να προσδώσει κοινό έλεγχο (προϋπολογισμό, επιχειρηματικό σχέδιο, σημαντικές επενδύσεις ή εκλογή ανώτατων στελεχών)¹⁴⁴. Συνεπώς η απαιτούμενη αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία για τη λήψη αποφάσεων επί αυτών των ζητημάτων προσδίδει κοινό έλεγχο επί των Εταιριών- Στόχων.

81. Σε περίπτωση που το ΔΣ δεν μπορεί να λάβει απόφαση για ένα εκ των ως άνω ζητημάτων σε δύο διαδοχικές συνεδριάσεις, οπότε επέρχεται αδυναμία λήψης απόφασης από το ΔΣ (deadlock), θα συνέρχεται η ΓΣ εντός επτά (7) εργάσιμων ημερών. Στην περίπτωση αυτή, η ΓΣ ομοίως αποφασίζει με την αυξημένη απαρτία των 2/3 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου των Εταιριών Στόχων και την πλειοψηφία του 80% των εκπροσωπούμενων σε αυτή ψήφων, σε δε περίπτωση επαναληπτικής συνεδρίασης, η απαρτία ορίζεται σε τουλάχιστον 60% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, ποσοστό που διασφαλίζει τη συμμετοχή της μετόχου μειοψηφίας ΔΕΗ ΑΝ ακόμη και στην επαναληπτική ΓΣ, της απαιτούμενης πλειοψηφίας παραμένουσας σε κάθε περίπτωση στο 80%¹⁴⁵.

82. Σε περίπτωση αντιστοίχως αδυναμίας λήψης απόφασης και από τη ΓΣ σε διαδοχικές συνεδριάσεις της¹⁴⁶, οποιοδήποτε από τα Μέρη επιδίδει την Ειδοποίηση Αδιεξόδου, η δε προβλεπόμενη διαδικασία για την επίλυση του αδιεξόδου προβλέπει την απόπειρα φιλικής επίλυσης μεταξύ των Μερών εντός είκοσι (20) ημερών, εν συνεχεία την απόπειρα επίλυσης από τους Προέδρους ή Διευθύνοντες Συμβούλους των Μερών εντός δέκα (10) ημερών και τέλος, εάν η αδυναμία επίλυσης εξακολουθεί υφιστάμενη, τότε δίδεται το δικαίωμα σε κάθε Μέρος να αγοράσει τις μετοχές του έτερου Μέρους με την επίδοση της καλούμενης «Γνωστοποίησης Επίλυσης Αδιεξόδου» εντός είκοσι (20) ημερών¹⁴⁷.

83. Επιπρόσθετα, πέρα των αποφάσεων ΔΣ με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία, προβλέπεται και αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία και της ΓΣ για συγκεκριμένα ζητήματα, μεταξύ των οποίων, εκτός των προαναφερθέντων θεμάτων για τα οποία υφίσταται αδυναμία λήψης αποφάσεων και της εκλογής του ΔΣ, η ίδρυση θυγατρικών εταιριών, η διανομή μερίσματος, η τροποποίηση του καταστατικού των Εταιριών – Στόχων ή η έκδοση ομολογιακών δανείων¹⁴⁸.

84. Ενόψει της κατά τα άνω επίλυσης των περιπτώσεων αδυναμίας λήψης αποφάσεων (deadlock), σε συνδυασμό με τις λοιπές προαναφερόμενες προβλέψεις για τη λήψη των αποφάσεων από το ΔΣ, αλλά και τη ΓΣ, προκύπτει ότι η πρόθεση των Μερών είναι η από κοινού διοίκηση των Εταιριών- Στόχων, η οποία αποτυπώνεται και

¹⁴³ Σημειώνεται ότι το άρθρο [...]

¹⁴⁴ Βλ. την ενδεικτική απαρίθμηση στην παρ. 67 της Κωδικοποιημένης Ανακοίνωσης Δικαιοδοσίας, αλλά και στην παρ. 76 ανωτέρω.

¹⁴⁵ Βλ. σχετικά άρθρο [...]

¹⁴⁶ Τρεις (3) ή Δύο (2) κατά περίπτωση αναλόγως με τις απαιτήσεις του Ν. 4548/2018.

¹⁴⁷ Βλ. άρθρο [...], παρ. [...]

¹⁴⁸ Βλ. άρθρο [...]

υλοποιείται με τις ανωτέρω διατάξεις του Συμφωνητικού Μετόχων¹⁴⁹ και συνεπώς συντρέχουν εν προκειμένω οι προϋποθέσεις του de jure κοινού ελέγχου από τις Γνωστοποιούσες επί των Εταιριών – Στόχων.

III.1.3 ΕΠΙ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ

85. Σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 5 του Ν. 3959/2011, απαραίτητη προϋπόθεση για να χαρακτηριστεί ως συγκέντρωση μία κοινή επιχείρηση είναι να εκπληρώνει μόνιμα όλες τις λειτουργίες μίας αυτόνομης οικονομικής ενότητας. Η κοινή επιχείρηση εκπληρώνει μόνιμα όλες τις λειτουργίες μίας αυτόνομης επιχείρησης όταν αυτή δραστηριοποιείται στην αγορά εκτελώντας τις συνήθεις λειτουργίες των επιχειρήσεων που ασκούν δραστηριότητες στην ίδια αγορά, έχει αυτοτελή διαχείριση και διαθέτει επαρκείς χρηματοοικονομικούς πόρους, προσωπικό και πάγια στοιχεία ενεργητικού, κατά τέτοιο τρόπο ώστε να ασκεί την επιχειρηματική της δραστηριότητα σε μόνιμη βάση¹⁵⁰.

86. Το προσωπικό δεν πρέπει κατ' ανάγκη να απασχολείται από την ίδια την κοινή επιχείρηση, ενώ είναι δυνατή και η απόσπαση προσωπικού από τις ιδρυτικές εταιρίες, εάν αυτό γίνεται μόνο για την περίοδο εκκίνησης ή εάν η κοινή επιχείρηση συναλλάσσεται με τις ιδρυτικές εταιρίες υπό όρους ανταγωνισμού και συνεπώς είναι ελεύθερη να προσλάβει τους δικούς της εργαζομένους ή να βρει προσωπικό μέσω τρίτων¹⁵¹. Το γεγονός ότι μια κοινή επιχείρηση μπορεί να είναι λειτουργικά, και επομένως οικονομικά, αυτόνομη από επιχειρησιακή άποψη δεν σημαίνει ότι διαθέτει αυτονομία όσον αφορά τη λήψη των στρατηγικών της αποφάσεων. Αρκεί, για το κριτήριο της λειτουργικής αυτονομίας, η επιχείρηση να είναι αυτόνομη από επιχειρησιακή άποψη^{152,153}. Σημειώνεται ότι, κατά κανόνα, η ανεκτή χρονική διάρκεια της περιόδου εκκίνησης για μία κοινή επιχείρηση δεν δύναται να υπερβεί την τριετία, ανάλογα με τις ειδικές συνθήκες που επικρατούν στην εν λόγω αγορά^{154, 155}.

¹⁴⁹ Διευκρινίζεται ότι κατά ρητή πρόβλεψη του Συμφωνητικού Μετόχων, το Καταστατικό της Εταιρίας θα τροποποιηθεί προκειμένου να αποτυπώνει (στο βαθμό που επιτρέπεται από τις διατάξεις του Ν. 4548/2018) τις διατάξεις του Συμφωνητικού Μετόχων για τη σύνθεση του ΔΣ, τα θέματα αυξημένης απαρτίας και πλειοψηφίας ΔΣ και ΓΣ, βλ. άρθρο 3.2, άρθρο 8.7 και άρθρο 9.2.3 του Συμφωνητικού Μετόχων. Βλ. και παρ.31 ανωτέρω και την παράθεση των προαναφερόμενων διατάξεων στην υποσ.67 ανωτέρω.

¹⁵⁰ Κωδικοποιημένη ανακοίνωση της Επιτροπής για θέματα δικαιοδοσίας βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 139/2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, παρ. 94. Βλέπε επίσης αποφάσεις Ε. Επ. COMP/M.3003 – Electrabel/Energia Italiana/Interpower, IV/JV.22 – Fujitsu/Siemens, COMP/M.1926-Telefonica/Tyco/JV και COMP/M.1913-Lufthansa Menzies/ LGS/JV.

¹⁵¹ Βλ. σχετικά παρ. 94 της Κωδικοποιημένης Ανακοίνωσης Δικαιοδοσίας.

¹⁵² Βλ. Κωδικοποιημένη Ανακοίνωση Δικαιοδοσίας, ό.π, παρ. 93.

¹⁵³ Αντίθετα, όταν η κοινή επιχείρηση περιορίζεται στην άσκηση επικουρικών δραστηριοτήτων σε σχέση με τις δραστηριότητες των ιδρυτικών της επιχειρήσεων, ή έχει ευκαιριακό χαρακτήρα, τότε δεν πρόκειται για λειτουργικά αυτόνομη επιχειρηματική μονάδα. Το ίδιο συμβαίνει όταν η λειτουργία της κοινής επιχείρησης βασίζεται σε σημαντικό βαθμό σε αγορές ή πωλήσεις που πραγματοποιεί με τις ιδρυτικές επιχειρήσεις, όχι μόνο κατά τη διάρκεια εκκίνησης της επιχείρησης, οπότε και η συνδρομή αυτή θα ηδύνατο να θεωρηθεί δικαιολογημένη προκειμένου η κοινή επιχείρηση να κατορθώσει να διεισδύσει στη σχετική αγορά, αλλά για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

¹⁵⁴ Βλ. Κωδικοποιημένη ανακοίνωση Δικαιοδοσίας, παρ. 94, 97 και 105.

87. Εν προκειμένω, οι Εταιρίες – Στόχοι δραστηριοποιούνται στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας μέσω της λειτουργίας από εκάστη δύο αιολικών πάρκων¹⁵⁶. Ειδικότερα, η VOLTERRA K-R διαθέτει δύο αιολικά πάρκα στις θέσεις «Κουρομάντρι» και «Ριγανόλακκα» του Δήμου Ναυπακτίας, τα οποία τελούν σε δοκιμαστική λειτουργία. Για τα εν λόγω πάρκα έχουν συναφθεί μεταξύ της VOLTERRA K-R και του ΔΑΠΕΕΠ οι από 30.12.2016 συμβάσεις λειτουργικής ενίσχυσης διαφορικής προσαύξεσης (Σ.Ε.Δ.Π.) σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ για την παροχή οικονομικής στήριξης, ίσης με τη διαφορά μεταξύ της μεσοσταθμικής αξίας της εγγεόμενης ηλεκτρικής ενέργειας, την οποία οι παραγωγοί λαμβάνουν από την πώληση ενέργειας στον ΗΕΠ, και της τιμής αναφοράς που ορίζεται στη σύμβαση λειτουργικής ενίσχυσης, την οποία έχουν συνάψει με τον ΔΑΠΕΕΠ¹⁵⁷ για την παραγόμενη από τον αιολικό σταθμό ηλεκτρική ενέργεια, διάρκειας 20 ετών¹⁵⁸.

88. Αντίστοιχα η VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ είναι η κυρία και φορέας υλοποίησης δύο αιολικών πάρκων, στις θέσεις «Κάστρο Λυκοβούνι» και «Αμπέλια – Πλατανάκια» στο Δήμο Θηβαίων¹⁵⁹, τα οποία τελούν σε καθεστώς προχωρημένης αδειοδότησης. Για το πάρκο στην θέση «Κάστρο – Λυκοβούνι» έχει συναφθεί ομοίως η από 30.12.2016 σύμβαση λειτουργικής ενίσχυσης διαφορικής προσαύξεσης (Σ.Ε.Δ.Π.) σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ, για την παραγόμενη από τον αιολικό σταθμό ηλεκτρική ενέργεια, διάρκειας 20 ετών¹⁶⁰. Ενώ το πάρκο «Αμπέλια - Πλατανάκια» συμμετείχε σε ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών της ΡΑΕ τον Δεκέμβριο

¹⁵⁵ Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι εφόσον η κοινή επιχείρηση εξακολουθεί και μετά την πάροδο τριών ετών από την ίδρυσή της να ασκεί επικουρικές δραστηριότητες, τότε δεν θεωρείται ότι επιτελεί τις λειτουργίες αυτόνομης οικονομικής μονάδας με την έννοια των άρθρων 5 επ. του Ν. 3959/2011. Εφόσον η κοινή επιχείρηση πρόκειται να πραγματοποιεί σε μόνιμη βάση πωλήσεις προς τις ιδρυτικές της εταιρίες η οικονομική της αυτονομία τίθεται εν αμφιβόλω. Μπορεί να θεωρηθεί εντούτοις ότι αν η κοινή επιχείρηση συναλλάσσεται εμπορικά με τις ιδρυτικές της εταιρίες κατά τον ίδιο τρόπο όπως με τρίτους, μπορεί να αρκεί να πραγματοποιεί σε τρίτους τουλάχιστον το 20% των προβλεπόμενων πωλήσεών της.

¹⁵⁶ Βλ. και στην Ενότητα Ι, Η ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΑ ΠΡΑΞΗ, ανωτέρω παρ.4.

¹⁵⁷ Βλ. άρθρο 3 § 3 του Ν. 4414/2016.

¹⁵⁸ Βλ. σχετικά και στην παρ.75 ανωτέρω.

¹⁵⁹ Βλ. σχετικά την υπ' αριθμ. πρωτ. 254/24098/18.03.2019 Απόφαση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας για την τροποποίηση της χορηγηθείσας άδειας εγκατάστασης ως προς τον Φορέα Υλοποίησης του Έργου, που προσκομίσθηκε ως Παράρτημα 2 της υπ' αριθμ. πρωτ. 6249/04.10.2019 απαντητικής επιστολής των Γνωστοποιουσών για το πάρκο «Κάστρο- Λυκοβούνι», καθώς και την υπ' αριθμ. 647/2018 Απόφαση της ΡΑΕ για τη μεταβίβαση της άδειας παραγωγής του πάρκου στη VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ, που προσκομίσθηκε ως Παράρτημα 1 της ως άνω επιστολής. Αντίστοιχα βλ. την υπ' αριθμ. πρωτ. 1822/163995/27.09.2019 Απόφαση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας- Στερεάς Ελλάδας για την τροποποίηση της χορήγησης της άδειας εγκατάστασης ως προς την επωνυμία της κατόχου εταιρίας, που προσκομίσθηκε ως Παράρτημα 6 της υπ' αριθμ. πρωτ. 6249/0 4.10.2019 απαντητικής επιστολής των Μερών για το πάρκο «Αμπέλια- Πλατανάκια», καθώς και την υπ' αριθμ. 673/2019 Απόφαση της ΡΑΕ για τη μεταβίβαση της άδειας παραγωγής του πάρκου στη VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ.

¹⁶⁰ Βλ. και παρ.51 ανωτέρω. Διευκρινίζεται ότι η εν λόγω σύμβαση έχει συναφθεί με την VOLTERRA και όχι τη VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ και, σύμφωνα με τη σχετική πληροφόρηση των Μερών (στην υπ' αριθμ. πρωτ. 6249/04.10.2019 απαντητική επιστολή τους παροχής στοιχείων, υπό ερώτηση 1), δεν έχει τροποποιηθεί ακόμη ως προς τον φορέα του έργου διότι απαιτείται να προηγηθεί η τροποποίηση της σύμβασης σύνδεσης με τον ΑΔΜΗΕ, η οποία επίσης εκκρεμεί.

του έτους 2018¹⁶¹.

89. Οι Εταιρίες – Στόχοι διαθέτουν περιουσιακή αυτοτέλεια, υπό την έννοια ότι είναι φορείς της υλοποίησης των έργων των αιολικών πάρκων κατέχοντας τις απαιτούμενες άδειες παραγωγής και εγκατάστασης, την ιδιοκτησία επί των ακινήτων στα οποία είναι εγκατεστημένα τα αιολικά πάρκα, καθώς και τον απαιτούμενο για τη λειτουργία των πάρκων και την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας ιδιόκτητο εξοπλισμό και συγκεκριμένα τις απαιτούμενες για τη λειτουργία εκάστου πάρκου ανεμογεννήτριες¹⁶².

90. Περαιτέρω, ενόψει και των ως άνω αναφερόμενων συμβάσεων λειτουργικής ενίσχυσης τόσο για τα υπό προσωρινή λειτουργία πάρκα όσο και για τα υπό καθεστώ αδειοδότησης, στα έσοδα των Εταιριών – Στόχων περιλαμβάνονται και οι απαιτήσεις τους από την πώληση ηλεκτρικής ενέργειας στον ΔΑΠΕΕΠ¹⁶³.

91. Συνεπώς και σε συνέχεια της ως άνω περιουσιακής αυτοτέλειας, αλλά και του αντικειμένου των Εταιριών – Στόχων, ιδίως στο στάδιο που έπεται της έναρξης λειτουργίας τους, που συνίσταται στην υλοποίηση των έργων, τη λειτουργία των πάρκων και στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ, τούτη θα πραγματοποιείται κατά τρόπο αυτόνομο από τις μητρικές αυτών εταιρίες¹⁶⁴. Όπως τονίζεται από τις γνωστοποιούσες: «*Τόσο η Εταιρία K-R όσο και η Εταιρία Λυκοβούνη έχουν δική τους πρόσβαση και παρουσία στην αγορά της παραγωγής και χονδρικής προμήθειας η/ε (και δη από ΑΠΕ) χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε μεσολάβηση των μητρικών εταιριών, ΔΕΗ ΑΝ και VOLTERRA. Η κύρια δραστηριότητα των Εταιριών Στόχων, δηλαδή λειτουργία των αιολικών πάρκων αυτή καθεαυτή για την παραγωγή η/ε μέσω αιολικής ενέργειας από τις ανεμογεννήτριες, διενεργείται αποκλειστικά από τις Εταιρίες Στόχους. Μάλιστα, η λειτουργία των αιολικών πάρκων της Συγκέντρωσης βασίζεται σε πλήρως αυτοματοποιημένες διαδικασίες, δίχως την ανάγκη ανθρώπινης παρέμβασης και δίχως την ανάγκη λήψης ή υλοποίησης στρατηγικών ή μη αποφάσεων σε επίπεδο καθημερινής διαχείρισης [...]*»¹⁶⁵.

92. Τούτο επιρρωννύεται από το γεγονός ότι οι Εταιρίες – Στόχοι δεν

¹⁶¹ Βλ. σχετικά παρ 52 ανωτέρω. Διευκρινίζεται ότι η σχετική σύμβαση λειτουργικής ενίσχυσης διαφορετικής προσαύξησης δεν έχει συναφθεί ακόμη για το εν λόγω πάρκο, λόγω της κατά τα ανωτέρω συμμετοχής στην ανταγωνιστική διαδικασία, πλην όμως έχει ήδη υποβληθεί στη ΡΑΕ εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης ύψους 540.000 Ευρώ, όπως δε επισημαίνουν τα Μέρη (στην υπ' αριθμ. πρωτ. 6249/04.10.2019 απαντητική επιστολή τους υπό ερώτηση 2) η κατάρτιση της σύμβασης είναι μια καθαρά τυπική διαδικασία.

¹⁶² Βλ. τις σχετικές δηλώσεις των Μερών στην υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 απαντητική επιστολή τους, καθώς και το Τμήμα 3.1.9 του Εντύπου Γνωστοποίησης (υπό ερώτηση 6α).

¹⁶³ Όπως μάλιστα επισημαίνουν τα Μέρη, το γεγονός ότι τα αιολικά πάρκα έχουν εξασφαλισμένη Τιμή Αναφοράς για τη συνολική διάρκεια ισχύος των συμβάσεων λειτουργικής ενίσχυσης διαφορετικής προσαύξησης (20 έτη) σημαίνει ότι οι Εταιρίες – Στόχοι επί της ουσίας έχουν από τη λειτουργία τους εξασφαλισμένα σταθερά έσοδα για τα επόμενα είκοσι έτη, βλ. σχετικά την υπ' αριθμ. πρωτ. 6060/27.09.2019 απαντητική επιστολή τους.

¹⁶⁴ Βλ. σχετικά και την προαναφερόμενη υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 απαντητική επιστολή των Μερών (υπό ερώτηση 6), καθώς και την υπ' αριθμ. πρωτ. 5736/17.09.2019 απαντητική επιστολή παροχής στοιχείων των Μερών (υπό ερώτηση 9). Βλ. επίσης την υπ' αριθμ. πρωτ. 6060/27.09.2019 επιστολή παροχής στοιχείων των Μερών.

¹⁶⁵ Βλ. την υπ' αριθμ. πρωτ. 5736/17.09.2019 απαντητική επιστολή των Μερών (υπό ερώτηση 9).

συναλλάσσονται επί του παρόντος και δεν θα συναλλάσσονται με τις μητρικές τους Εταιρίες, ούτε υφίσταται μεταξύ τους σχέση πελάτη – προμηθευτή^{166,167}. Σημειώνεται εξάλλου ότι ο τρόπος λειτουργίας της αγοράς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας¹⁶⁸ επιβεβαιώνει ότι δεν υφίσταται εν τοις πράγμασι σχέση πελάτη – προμηθευτή μεταξύ των Εταιριών – Στόχων και των μητρικών τους αναφορικά με την κύρια δραστηριοποίησή τους¹⁶⁹, καθώς οι Εταιρίες – Στόχοι, που είναι παραγωγοί ΑΠΕ, πωλούν απευθείας στον ΗΕΠ. Ο ως άνω τρόπος λειτουργίας της αγοράς αποκλείει οποιαδήποτε διμερή συμβόλαια φυσικής παράδοσης ηλεκτρικής ενέργειας μεταξύ Εταιριών - Στόχων και των μητρικών τους.

93. Ως προς το κόστος επένδυσης των αιολικών πάρκων σημειώνεται ότι, όπως αναφέρεται από τις Γνωστοποιούσες, η χρηματοδότησή τους δεν αποκλίνει από τη συνήθη χρηματοδότηση των αιολικών πάρκων, που προέρχεται τόσο από ίδια κεφάλαια όσο και από τραπεζικό δανεισμό¹⁷⁰, [...] ¹⁷¹.

94. Περαιτέρω, όπως προβλέπεται και στο Συμφωνητικό Μετόχων, οι Εταιρίες – Στόχοι θα εδρεύουν [...] η VOLTERRA θα παρέχει και υπηρεσίες καθημερινής λειτουργίας στις Εταιρίες – Στόχους, υπό όρους αγοράς (arm's length basis)¹⁷², ως προς τις οποίες επισημαίνεται από τα Μέρη ότι πρόκειται για «υπηρεσίες περιορισμένου οικονομικού αντικτύπου» και μη σχετιζόμενες «άμεσα με τον καταστατικό σκοπό και την εμπορική δραστηριότητα των Εταιριών – Στόχων»¹⁷³. Σύμφωνα με τις εν λόγω συμβάσεις μίσθωσης¹⁷⁴, οι Εταιρίες – Στόχοι έχουν μισθώσει από την εταιρία VOLTERRA [...]€ , προκειμένου να χρησιμοποιείται ως γραφείο για την άσκηση της επαγγελματικής τους δραστηριότητας, ενώ υπενθυμίζεται ότι τα ακίνητα στα οποία είναι εγκατεστημένα τα αιολικά πάρκα είναι της ιδιοκτησίας των Εταιριών – Στόχων¹⁷⁵.

95. Ως προς το προσωπικό των Εταιριών – Στόχων, σημειώνεται ότι οι Εταιρίες –

¹⁶⁶ Εξαιρουμένων μόνο των υπηρεσιών και των τεχνικών συμβάσεων που παρέχει η μητρική VOLTERRA στις Εταιρίες – Στόχους, για τις οποίες γίνεται λόγος κατωτέρω. Βλ. σχετικά την υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 απαντητική επιστολή των Μερών (υπό ερώτηση 6α και γ).

¹⁶⁷ Όπως επισημαίνουν οι Γνωστοποιούσες, η συντήρηση του εξοπλισμού των ανεμογεννητριών έχει ανατεθεί στην κατασκευάστρια αυτών εταιρία VESTAS και όχι στις μητρικές ή συγγενείς αυτών εταιρίες, βλ. σχετικά την υπ' αριθμ. πρωτ. 6060/27.09.2019 επιστολή παροχής στοιχείων.

¹⁶⁸ Που περιγράφεται αναλυτικά στην Ενότητα IV. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ – ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ανωτέρω.

¹⁶⁹ Στο πλαίσιο αυτό και οι Γνωστοποιούσες σημειώνουν στην υπ' αριθμ. πρωτ. 5736/17.09.2019 (υπό ερώτηση 9) απαντητική επιστολή τους: «*Η κάθε Εταιρία Στόχος συμβάλλεται με το ΔΑΠΕΕΠ απευθείας και δε μεσολαβούν οι μητρικές ούτε δύνανται οι Εταιρίες Στόχοι να «πωλήσουν» η/ε απευθείας στις μητρικές τους. Με άλλα λόγια, όχι μόνον δεν υφίσταται αλλά δεν είναι καν δυνατή η ύπαρξη σχέσης αγοράς / πώλησης η/ε των Εταιριών Στόχων με τις ιδρυτικές εταιρίες. Το σύνολο της η/ε, που θα παράγεται από τις Εταιρίες Στόχους, θα εγχέεται στο σύστημα της υποχρεωτικής προ-ημερήσιας αγοράς.*»

¹⁷⁰ Βλ. σχετικά σελ. 21 Εντύπου Γνωστοποίησης, με αναλυτικά στοιχεία για το κατασκευαστικό κόστος και το κόστος δανεισμού για κάθε πάρκο.

¹⁷¹ Βλ. σχετικά την υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 απαντητική επιστολή των Γνωστοποιουσών.

¹⁷² Βλ. τη ρητή σχετική πρόβλεψη στο άρθρο 8.4 του Συμφωνητικού Μετόχων.

¹⁷³ Βλ. σχετ. την υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 επιστολή των Μερών (υπό ερώτηση 6α).

¹⁷⁴ Προσκομισθείσες ως Παράρτημα 4 της υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 επιστολής παροχής στοιχείων των Μερών.

¹⁷⁵ Βλ. παρ. 89 ανωτέρω.

Στόχοι δεν διαθέτουν ίδιο προσωπικό, καθώς όπως σημειώνεται από τις Γνωστοποιούσες, «η λειτουργία των Έργων της Συγκέντρωσης βασίζεται σε αυτοματισμούς και αυτοματοποιημένες διαδικασίες, καθιστώντας την απασχόληση ανθρώπινου δυναμικού εκ των πραγμάτων περιττή»¹⁷⁶.

96. Στο ως άνω πλαίσιο της μη απασχόλησης προσωπικού αυτοτελώς από τις ίδιες τις Εταιρίες – Στόχους, στις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών που έχουν συναφθεί μεταξύ της VOLTERRA και των Εταιριών – Στόχων περιλαμβάνεται η παροχή όλων των απαιτούμενων υποστηρικτικής φύσεως υπηρεσιών για τη λειτουργία των πάρκων και των Εταιριών – Στόχων¹⁷⁷. [...] η VOLTERRA αναλαμβάνει την παροχή οικονομικής και διοικητικής υποστήριξης των Εταιριών – Στόχων. Οι εν λόγω υπηρεσίες αφορούν την οικονομική παρακολούθηση της λειτουργίας των αιολικών πάρκων και τη λογιστική παρακολούθηση των έργων και των Εταιριών - Στόχων¹⁷⁸. Για την παροχή των υπηρεσιών αυτών θα απασχολείται προσωπικό της VOLTERRA σε συγκεκριμένο – ρητά οριζόμενο στο σχετικό συμφωνητικό, ποσοστό του χρόνου εργασίας του¹⁷⁹ [...] ¹⁸⁰.

97. Επισημαίνεται ότι οι συμβάσεις παροχής υπηρεσιών μεταξύ της VOLTERRA και των Εταιριών – Στόχων είναι ορισμένου χρόνου¹⁸¹, μετά δε τη λήξη εκάστης, οι Εταιρίες – Στόχοι είναι ελεύθερες να συμβληθούν με οποιονδήποτε τρίτο για την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών. Κατά δε ρητή δήλωση των Γνωστοποιουσών «[...] οι Εταιρίες Στόχοι ήδη από την 01.01.2020 είναι ελεύθερες να συνάψουν τυχόν παρεμφερείς συμφωνίες και με ανεξάρτητους τρίτους παρόχους. Ουδέν σημείο στο εν λόγω Συμφωνητικό¹⁸² υπονοεί κάποια δέσμευση της Εταιρίας K-R να συμβληθεί εκ νέου με τη VOLTERRA για να λάβει τις συναφείς υπηρεσίες. Είναι χρήσιμο, επιπλέον, να επισημανθεί ότι η μέθοδος της

¹⁷⁶ Βλ. την υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 επιστολή παροχής στοιχείων των Μερών (υπό ερώτηση 6α).

¹⁷⁷ Οι υπηρεσίες αυτές είναι, όπως αναφέρουν τα Μέρη στην υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 επιστολή τους, κυρίως διαχειριστικής φύσεως και συνίστανται κυρίως στην παρακολούθηση της ενεργειακής παραγωγής του έργου, το συντονισμό της συντήρησης του εξοπλισμού των ανεμογεννητριών και του υποσταθμού, την επίβλεψη της καλής κατάστασης των υποδομών και την αναφορά προβλημάτων, τον έλεγχο της ενεργειακής παραγωγής από τα σημειώματα του ΔΑΠΕΕΠ/ΑΔΜΗΕ και την τιμολόγηση της παραγωγής, τις λογιστικές υπηρεσίες ενεργειακής παραγωγής και λειτουργίας (τιμολόγια κλπ.).

¹⁷⁸ Η οποία περιλαμβάνει τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων και την αποστολή όλων των απαιτούμενων αναφορών και εγγράφων προς τα ασφαλιστικά ταμεία και τις φορολογικές και εποπτικές αρχές, βλ. το άρθρο 1 περ. α της προσκομισθείσας από 02.01.2019 σύμβασης μεταξύ της VOLTERRA και της VOLTERRA K-R. Η σύμβαση αυτή προσκομίσθηκε ως Παράρτημα 4 της υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 επιστολής παροχής στοιχείων και ως Παράρτημα 2Γ της υπ' αριθμ. πρωτ. 5736/17.09.2019 επιστολής παροχής στοιχείων των Γνωστοποιουσών. Αντίστοιχες είναι οι προβλέψεις και των λοιπών προσκομισθεισών από 20.01.2017 και 02.01.2018 ιδιωτικών συμφωνητικών παροχής υπηρεσιών μεταξύ της VOLTERRA και της VOLTERRA K-R, που επίσης προσκομίσθηκαν με τις προαναφερόμενες επιστολές.

¹⁷⁹ Ενδεικτικά στο [...]

¹⁸⁰ Βλ. άρθρο 1 Γ του συμφωνητικού. Υπενθυμίζεται ότι το συμφωνητικό προσκομίσθηκε ως Παράρτημα 4 της υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 επιστολής παροχής στοιχείων και ως Παράρτημα 2Γ της υπ' αριθμ. πρωτ. 5736/17.09.2019 επιστολής παροχής στοιχείων των Γνωστοποιουσών. Αντίστοιχες είναι οι προβλέψεις και των προγενέστερων ιδιωτικών συμφωνητικών που προσκομίσθηκαν από τα Μέρη.

¹⁸¹ Ενδεικτικά σημειώνεται ότι [...]

¹⁸² [...].

διάθεσης μέρους του χρόνου των εργαζομένων μίας εταιρίας για την παροχή υπηρεσιών κατά τον χρόνο αυτό σε άλλη συγγενή εταιρία είναι μια πρακτική, η οποία συναντάται κατά κόρον στην αγορά της παραγωγής η/ε από ΑΠΕ ενώ η εν γένει λειτουργία της συντριπτικής πλειονότητας των σχετικών επιχειρήσεων / εταιριών, που επί της ουσίας είναι φορείς λειτουργίας συγκεκριμένων έργων ΑΠΕ, εδράζεται στη λογική της ύπαρξης κέντρων κόστους»¹⁸³.

98. Περαιτέρω και ως προς το εάν οι εν λόγω συμβάσεις συνάπτονται υπό όρους αγοράς (arm's length basis), τα Μέρη υπογραμμίζουν ότι ο όμιλος ΑΒΑΞ στα πλαίσια της συμμόρφωσής του με τη νομοθεσία περί ενδοομιλικών συναλλαγών μεριμνά για τη σύναψη των ενδοομιλικών συναλλαγών με όρους και τιμές αγοράς, ήτοι με όρους που θα συμφωνούνταν υπό συγκρίσιμες συνθήκες μεταξύ ανεξαρτήτων επιχειρήσεων¹⁸⁴, λαμβανομένων δε υπόψη και των σχετικών όρων των προσκομισθέντων ιδιωτικών συμφωνητικών¹⁸⁵ εκτιμάται ότι πράγματι οι εν λόγω συμβάσεις συνάπτονται με όρους αγοράς.

99. Υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα και με την κοινοτική νομοθεσία, το προσωπικό δεν πρέπει κατ' ανάγκη να απασχολείται από την ίδια την κοινή επιχείρηση, ενώ είναι δυνατή και η απόσπαση προσωπικού από τις ιδρυτικές εταιρίες, εάν αυτό γίνεται μόνο για την περίοδο εκκίνησης ή εάν η κοινή επιχείρηση συναλλάσσεται με τις ιδρυτικές εταιρίες υπό όρους ανταγωνισμού και συνεπώς είναι ελεύθερη να προσλάβει τους δικούς της εργαζομένους ή να βρει προσωπικό μέσω τρίτων¹⁸⁶, στοιχεία που εκτιμάται ότι συντρέχουν εν προκειμένω, καθώς η απασχόληση προσωπικού της VOLTERRA (έστω και κατά τμήμα του χρόνου της) λαμβάνει χώρα με όρους αγοράς, οι σχετικές συμβάσεις για την παροχή υπηρεσιών από τη VOLTERRA [...], μετά δε τη λήξη τους τα Μέρη δύνανται να απευθυνθούν σε τρίτες επιχειρήσεις για την παροχή των υπηρεσιών αυτών¹⁸⁷.

100. Οι Εταιρίες – Στόχοι έχουν συνάψει και τεχνικές συμβάσεις κατασκευής έργων υποδομής με την μητρική ΑΒΑΞ, στα πλαίσια των οποίων η ΑΒΑΞ αναλαμβάνει την υλοποίηση εργασιών πολιτικού μηχανικού και ηλεκτρολόγου μηχανικού για τα πάρκα των Εταιριών – Στόχων¹⁸⁸. Πρόκειται για συμβάσεις που έχουν συναφθεί σε χρόνο προγενέστερο της συναλλαγής¹⁸⁹, [...] ¹⁹⁰. [...] ¹⁹¹, [...].

¹⁸³ Βλ. σχετικά την υπ' αριθμ. πρωτ. 6060/27.09.2019 απαντητική επιστολή των Μερών.

¹⁸⁴ Βλ. σχετικά την υπ' αριθμ. πρωτ. 5739/17.09.2019 επιστολή παροχής στοιχείων των Μερών (υπό ερώτηση 2^α). [...]

¹⁸⁵ [...]

¹⁸⁶ Βλ. σχετικά παρ. 94 της Κωδικοποιημένης Ανακοίνωσης της Επιτροπής. Βλ. επίσης την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής IV/M.527 - Thomson / Deutsche Aerospace AG, σκ. 10, στην οποία αναφέρεται ότι μέρος του προσωπικού της κοινής εταιρίας θα παραχωρείται από τις μητρικές. Βλ. επίσης την απόφαση της ΕΕ IV/M.585 - Voest Alpine Industrieanlagenbau GmbH / Davy International Ltd., σκ. 8, στην οποία αναφέρεται ότι κατά την αρχική περίοδο λειτουργίας της κοινής επιχείρησης θα λάβει από τις μητρικές τόση τεχνογνωσία και προσωπικό όσο χρειάζεται.

¹⁸⁷ Βλ. και τις σχετικές ρητές δηλώσεις και δεσμεύσεις τους που αναφέρονται και ανωτέρω, οι οποίες περιλαμβάνονται στην υπ' αριθμ. πρωτ. 6060/17.09.2019 επιστολή τους (υπό ερώτηση 2α).

¹⁸⁸ [...]

¹⁸⁹ Ενδεικτικά σημειώνεται ότι [...]

101. Τέλος, ως προς το μόνιμο χαρακτήρα των Εταιριών - Στόχων, σημειώνεται ότι αμφότερες έχουν, δυνάμει των καταστατικών διατάξεών τους, διάρκεια 50 ετών¹⁹², ενώ και οι συναφθείσες από αυτές συμβάσεις λειτουργικής ενίσχυσης διαφορικής προσαύξησης έχουν εικοσαετή διάρκεια¹⁹³, στοιχεία που συνηγορούν υπέρ του μόνιμου χαρακτήρα των Εταιριών- Στόχων.

102. Ενόψει των ανωτέρω στοιχείων, ήτοι της περιουσιακής αυτοτέλειας των Εταιριών – Στόχων, της μη ύπαρξης σχέσης πελάτη- προμηθευτή μεταξύ των Εταιριών – Στόχων και των μητρικών τους και της απασχόλησης προσωπικού με συνήθεις όρους αγοράς, εκτιμάται ότι οι Εταιρίες – Στόχοι θα εκπληρώνουν μόνιμα τις λειτουργίες μίας αυτόνομης οικονομικής οντότητας και συνεπώς διαθέτουν λειτουργική αυτονομία. Συνεπώς, δεδομένης της θεώρησής της ως μίας ενιαίας συγκέντρωσης, της ύπαρξης κοινού ελέγχου επί των Εταιριών – Στόχων και της λειτουργικής αυτονομίας των Εταιριών – Στόχων η γνωστοποιηθείσα πράξη συνιστά συγκέντρωση κατά την έννοια των προαναφερόμενων διατάξεων.

III.2 ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΑ

103. Για τον καθορισμό της αρμοδιότητας, ως συμμετέχουσες επιχειρήσεις θεωρούνται οι επιχειρήσεις που μετέχουν σε μια συγκέντρωση, και ειδικότερα σύμφωνα με την Κωδικοποιημένη ανακοίνωση της ΕΕπ για θέματα δικαιοδοσίας^{194,195}. Στην υπό κρίση πράξη, η ΔΕΗ ΑΝ θα αποκτήσει στις προϋπάρχουσες Εταιρίες- στόχους VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ και VOLTERRA Κ-Ρ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε., από κοινού τον έλεγχο με την αρχική μητρική τους VOLTERRA. Στην περίπτωση αυτή ως συμμετέχουσες για τον καθορισμό της αρμοδιότητας, στη συγκέντρωση επιχειρήσεις θεωρούνται κάθε μία από τις αποκτώσες τον έλεγχο εταιρείες (περιλαμβανομένης της αρχικής μητρικής), ήτοι η ΔΕΗ ΑΝ και η VOLTERRA.

¹⁹⁰ Ενδεικτικά και μόνον αναφέρεται ότι [...].

¹⁹¹ Βλ. ανωτέρω υπό παρ. 86.

¹⁹² Βλ. σχετικά την υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.092019 επιστολή παροχής στοιχείων των Μερών, καθώς και το άρθρο 3 των Καταστατικών των Εταιριών – Στόχων που προσκομίσθηκαν ως Παραρτήματα 1 Ε και 1 ΣΤ της υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 επιστολής παροχής στοιχείων των Μερών.

¹⁹³ Βλ. άρθρο 5 των εν λόγω συμβάσεων που προσκομίσθηκαν ως Παραρτήματα 1Α, 1Β και 2 της υπ' αριθμ. πρωτ. .6060/27.09.2019 απαντητικής επιστολής των Μερών.

¹⁹⁴ Κωδικοποιημένη ανακοίνωση της Επιτροπής για θέματα δικαιοδοσίας βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (παρ.139): «[σ]την περίπτωση της απόκτησης κοινού ελέγχου νεοσυσταθείσας επιχείρησης, ως συμμετέχουσες επιχειρήσεις θεωρούνται όλες οι εταιρίες οι οποίες αποκτούν τον έλεγχο της νεοσυσταθείσας επιχείρησης (η οποία καθώς δεν υπάρχει ακόμα, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως συμμετέχουσα επιχείρηση, και επιπλέον δεν έχει ακόμα δικό της κύκλο εργασιών). Ο ίδιος κανόνας ισχύει όταν μια επιχείρηση συνεισφέρει προϋπάρχουσα θυγατρική ή δραστηριότητα (επί της οποίας ασκούσε προηγουμένως αποκλειστικό έλεγχο) σε νεοσύστατη κοινή επιχείρηση. Σε τέτοιες περιπτώσεις, καθεμιά από τις επιχειρήσεις που ασκούν από κοινού έλεγχο θεωρείται ως συμμετέχουσα επιχείρηση, ενώ κάθε εταιρεία ή δραστηριότητα που έχει παραχωρηθεί στην κοινή επιχείρηση δεν αποτελεί συμμετέχουσα επιχείρηση [...]»

¹⁹⁵ Ο.π. παρ. 140 όπου επιπλέον, αναφέρεται ότι «[δ]ιαφορετική είναι η κατάσταση όταν οι επιχειρήσεις αποκτούν για πρώτη φορά από κοινού έλεγχο επί προϋπάρχουσας επιχείρησης ή δραστηριότητας. Στην περίπτωση αυτή, ως συμμετέχουσες επιχειρήσεις θεωρούνται, αφενός, καθεμιά από τις επιχειρήσεις που αποκτούν κοινό έλεγχο και, αφετέρου, η προϋπάρχουσα αποκτώμενη επιχείρηση ή δραστηριότητα».

104. Όσον αφορά στο μέγεθος του κύκλου εργασιών, κατά τον υπολογισμό του πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατ' αρχήν τα αριθμητικά στοιχεία του τελευταίου οικονομικού έτους. Κατά δήλωση των εταιριών και σύμφωνα με τα προσκομισθέντα οικονομικά στοιχεία και καταστάσεις, οι κύκλοι εργασιών των συμμετεχουσών ΔΕΗ ΑΝ και VOLTERRA και των Ομίλων ΔΕΗ και ΑΒΑΞ κατά το τελευταίο οικονομικό έτος (2018), σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν. 3959/2011, έχουν ως εξής:

Πίνακας 13			
Κύκλοι εργασιών έτους 2018 (σε ευρώ)			
	Παγκόσμια αγορά	Ευρωπαϊκή Αγορά	Ελληνική Αγορά
ΔΕΗ ΑΝ	26.200.000	26.200.000	26.200.000
Όμιλος ΔΕΗ (I)	4.741.637.000	4.741.637.000	4.727.369.000
VOLTERRA	86.779.133	85.070.848	82.452.317
Όμιλος ΑΒΑΞ (II)	582.505.129	390.850.437	377.511.102
ΣΥΝΟΛΟ (I+II)	5.324.142.129	5.132.487.437	5.104.880.102

Πηγή: Γνωστοποιούσες (Παράρτηματα 1, 6B, 6Δ του υπ' αριθμ. πρωτ. 4876/24.07.2019 Εντύπου)

105. Βάσει των προαναφερόμενων στον ως άνω Πίνακα κύκλων εργασιών πληρούνται τα ποσοτικά όρια που τίθενται με τη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 του Ν. 3959/2011, δεδομένου ότι ο εθνικός κύκλος εργασιών έκαστος των Ομίλων ΔΕΗ και ΑΒΑΞ υπερβαίνει τα 15.000.000 Ευρώ και ανέρχεται σε 4.727.369.000 και 377.511.102 Ευρώ αντιστοίχως, ενώ ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών των Ομίλων ΔΕΗ και ΑΒΑΞ υπερβαίνει τα 150.000.000 Ευρώ και ανέρχεται συνολικά σε 5.324.142.129 Ευρώ (4.741.637.000 Ευρώ για τον Όμιλο ΔΕΗ και 582.505.129 Ευρώ για τον Όμιλο ΑΒΑΞ)¹⁹⁶.

106. Περαιτέρω, η γνωστοποιηθείσα πράξη δεν έχει κοινοτική διάσταση σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 1 παρ. 2 του Κανονισμού 139/2004, διότι παρά το γεγονός ότι ο συνολικός κύκλος εργασιών των Μερών υπερβαίνει τα 5 δισ. Ευρώ και επιπλέον και τα δύο Μέρη πραγματοποιούν κύκλο εργασιών άνω των 250 εκ. ευρώ εντός της Κοινότητας, εντούτοις και τα δύο Μέρη πραγματοποιούν άνω των 2/3 του συνολικού κοινοτικού κύκλου εργασιών τους σε ένα και το αυτό κράτος¹⁹⁷, ήτοι εν προκειμένω στην Ελλάδα, άρα δεν πληρούνται η προϋπόθεση του άρθρου 1 παρ. 2 εδ. (β) του Κανονισμού. Ομοίως, και για τον ίδιο λόγο δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 1 παρ. 3 εδ.

¹⁹⁶ Σύμφωνα με το άρθρο 6 του Ν. 3959/2011, όπως ισχύει, «1. Κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε τριάντα ημέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την ανάληψη υποχρέωσης για την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης, όταν ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση κατά το άρθρο 10 ανέρχεται, στην παγκόσμια αγορά τουλάχιστον σε εκατόν πενήντα εκατομμύρια (150.000.000) ευρώ και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, η καθεμία χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ στην ελληνική αγορά».

¹⁹⁷ Για το Όμιλο ΔΕΗ το εν λόγω ποσοστό υπερβαίνει το [...] % ενώ για τον Όμιλο ΑΒΑΞ ανέρχεται στο [...] % του κοινοτικού κύκλου εργασιών του.

(δ) του Κανονισμού¹⁹⁸. Ως εκ τούτου, η υπό κρίση συγκέντρωση έχει εθνική διάσταση και υπόκειται σε γνωστοποίηση ενώπιον της ΕΑ.

III.3 ΠΑΡΑΔΕΚΤΗ ΚΑΙ ΕΜΠΡΟΘΕΣΜΗ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

107. Η Σύμβαση Πλαίσιο και όλα τα συμφωνητικά που διέπουν την εν λόγω συναλλαγή, όπως αυτά περιγράφονται ανωτέρω¹⁹⁹ υπεγράφησαν στις 04.07.2019, η δε γνωστοποίηση υπεβλήθη στις 24.07.2019²⁰⁰, ήτοι εντός της προβλεπόμενης από το άρθρο 6 παρ. 1 του Ν. 3959/2011 τριακονθήμερης προθεσμίας²⁰¹. Συνεπώς, η γνωστοποιηθείσα πράξη υποβλήθηκε εμπρόθεσμα, βάσει του άρθρου 6 παρ. 1 του Ν. 3959/2011. Επιπλέον, η γνωστοποίηση είναι παραδεκτή²⁰² ενώ ως προς τον προσήκοντα χαρακτήρα της γνωστοποίησης, αναφέρεται ότι κατά την εξέταση του φακέλου²⁰³ η ΓΔΑ επανήλθε

¹⁹⁸ Το άρθρο 1 παρ. 2 του Κανονισμού 139/2004 ορίζει ότι «Μία συγκέντρωση έχει κοινοτική διάσταση όταν: α) ο συνολικός κύκλος εργασιών που πραγματοποιούν παγκοσμίως όλες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις υπερβαίνει τα 5 δισεκατομμύρια ευρώ και β) δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, κάθε μία χωριστά, εντός της Κοινότητας, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 250 εκατομμυρίων ευρώ, εκτός εάν κάθε μία από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιεί άνω των δύο τρίτων του συνολικού κοινοτικού κύκλου εργασιών της σε ένα και το αυτό κράτος μέλος». Επίσης, σύμφωνα με την παρ. 3 του ίδιου άρθρου «Μία συγκέντρωση που δεν υπερβαίνει τα κατώτατα όρια που προβλέπονται στην παράγραφο 2 έχει κοινοτική διάσταση, εφόσον: α) ο συνολικός κύκλος εργασιών που πραγματοποιούν παγκοσμίως όλες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις υπερβαίνει τα 2,5 δισεκατομμύρια ευρώ • β) ο συνολικός κύκλος εργασιών που πραγματοποιούν όλες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις σε κάθε ένα από τρία τουλάχιστον κράτη μέλη, υπερβαίνει τα 100 εκατομμύρια ευρώ • γ) σε κάθε ένα από τα τρία τουλάχιστον κράτη μέλη που λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς του στοιχείου β), δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν κάθε μία χωριστά συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 25 εκατομμυρίων ευρώ και δ) δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, κάθε μία χωριστά, εντός της Κοινότητας συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 100 εκατομμυρίων ευρώ, εκτός εάν κάθε μία από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιεί άνω των δύο τρίτων του συνολικού κοινοτικού κύκλου εργασιών της σε ένα και το αυτό κράτος μέλος».

¹⁹⁹ Βλ. Ενότητα Ι, Η ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΞΗ.

²⁰⁰ Και έλαβε αριθμ. πρωτ. 4876/24.07.2019. Διευκρινίζεται ότι αρχικώς είχε υποβληθεί η υπ' αριθμ. πρωτ. 4632/15.07.2019 γνωστοποίηση, πλην όμως δεν είχε υποβληθεί και από τις δύο γνωστοποιούσες και ως εκ τούτου επανυπεβλήθη ορθώς στις 24.07.2019.

²⁰¹ Η προθεσμία των τριάντα ημερών αρχίζει από την επέλευση της πρώτης από τις πράξεις, που αναφέρονται στην ανωτέρω διάταξη. Υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 2.2.2 του Συμφωνητικού Μετόχων, η πλήρης ισχύς του Συμφωνητικού Μετόχων υπόκειται στην έγκριση της συγκέντρωσης από την ΕΑ.

²⁰² Καθώς, όπως προκύπτει από τα υποβληθέντα στοιχεία, προσκομίσθηκε το προβλεπόμενο στο άρθρο 45 παρ. 1 του Ν. 3959/2011 παράβολο των 1.100 Ευρώ (ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό 28308747695908200075) και το φύλλο της εφημερίδας «Ναυτεμπορική» της 18.07.2019, στο οποίο δημοσιεύθηκε η υπό κρίση πράξη (το εν λόγω φύλλο προσκομίσθηκε με την υπ' αριθμ. πρωτ. 4784/19.07.2019 επιστολή των Μερών), καθώς και το φύλλο της εφημερίδας «Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» της 30.07.2019, στο οποίο δημοσιεύεται η διόρθωση της ως άνω ανακοίνωσης ως προς την ημερομηνία γνωστοποίησης (λόγω της κατά τα ως άνω επανυποβολής της γνωστοποίησης. Το φύλλο της εφημερίδας προσκομίσθηκε με την υπ' αριθμ. πρωτ. 5018/30.07.2019 επιστολή των Μερών), ενώ σχετική ανάρτηση έγινε και στο διαδικτυακό τόπο της Επιτροπής Ανταγωνισμού κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6 παρ. 6 του Ν. 3959/2011 και στην Απόφαση ΕΑ 558/2013.

²⁰³ Συγκεκριμένα η ΓΔΑ απέστειλε, βάσει του άρθρου 8 παρ. 11 του Ν. 3959/2011, επιστολή (βλ. την υπ' αριθμ. πρωτ. 5110/02.08.2019 επιστολή της ΓΔΑ) στις Γνωστοποιούσες, ζητώντας στοιχεία απαραίτητα για την αξιολόγηση της συγκέντρωσης, στα οποία ερωτήματα οι Γνωστοποιούσες απάντησαν μερικώς την 02.09.2019 (βλ. την υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 επιστολή των Γνωστοποιουσών). Η ΓΔΑ επανήλθε στις 04.09.2019 (βλ. την υπ' αριθμ. πρωτ. 5471/04.09.2019 επιστολή της ΓΔΑ, ζητώντας περαιτέρω διευκρινίσεις και οι Γνωστοποιούσες απάντησαν μερικώς με την από 17.09.2019 επιστολή τους (βλ. την υπ' αριθμ. πρωτ. 5739/17.09.2019 επιστολή των Γνωστοποιουσών). Η ΓΔΑ επανήλθε στις 19.09.2019 (βλ. την υπ' αριθμ. πρωτ. 5818/19.09.2019

προς τις γνωστοποιούσες για την παροχή πρόσθετων πληροφοριών και κατόπιν αλληλογραφίας, η προθεσμία έκδοσης απόφασης της ΕΑ επί της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης²⁰⁴ παρέρχεται στις 04.11.2019.

IV ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ - ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

IV.1 ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΑΓΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

108. Το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία της αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας στη χώρα μας θέτει ο Ν. 4001/2011²⁰⁵, όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, ο οποίος ρυθμίζει τις δραστηριότητες της παραγωγής, της προμήθειας, της αγοράς, της μεταφοράς και της διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, εντός της ελληνικής επικράτειας, έχοντας ως απώτερο στόχο την ενίσχυση της απελευθέρωσης της αγοράς.

109. Η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας μπορεί σχηματικά να διαρθρωθεί σε τέσσερις διακεκριμένους πυλώνες: α) την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, από μονάδες παραγωγής, β) τη μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας, από τους παραγωγούς, μέσω του συστήματος μεταφοράς υψηλής τάσης, γ) τη διανομή ηλεκτρικής ενέργειας προς τους τελικούς χρήστες, μέσω του δικτύου διανομής μέσης και χαμηλής τάσης²⁰⁶, δ) την

επιστολή της ΓΔΑ) ζητώντας περαιτέρω διευκρινίσεις, οι Γνωστοποιούσες απάντησαν εκ νέου μερικώς, (βλ. την υπ' αριθμ. πρωτ. 6060/27.09.2019 επιστολή των Γνωστοποιουσών) η ΓΔΑ επανήλθε στις 30.09.2019 (βλ. την υπ' αριθμ. πρωτ. 6092/30.09.2019 επιστολή της ΓΔΑ) και οι Γνωστοποιούσες απάντησαν πλήρως με την από 04.10.2019 επιστολή τους (βλ. την υπ' αριθμ. πρωτ. 6249/04.10.2019 επιστολή των Γνωστοποιουσών) , ημερομηνία κατά την οποία κατέστη προσήκουσα η Γνωστοποίηση.

²⁰⁴ Σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 3959/2011: «1. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού εξετάζει τη γνωστοποιούμενη συγκέντρωση, μόλις υποβληθεί η σχετική γνωστοποίηση ... 11β) αν η γνωστοποίηση είναι λανθασμένη ή παραπλανητική, με αποτέλεσμα να μην μπορεί η Επιτροπή Ανταγωνισμού να προβεί στην αξιολόγηση της γνωστοποιούμενης συγκέντρωσης. Οι προθεσμίες που προβλέπονται στις παραγράφους 3 και 4 μπορούν επίσης να παραταθούν αν το έντυπο της γνωστοποίησης δεν έχει συμπληρωθεί πλήρως, με αποτέλεσμα να μην μπορεί η Επιτροπή Ανταγωνισμού να προβεί στην αξιολόγηση της γνωστοποιούμενης συγκέντρωσης. Με εξαίρεση την περίπτωση α' της παρούσας παραγράφου, η Επιτροπή υποχρεούται εντός επτά εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία της γνωστοποίησης να ζητήσει από τις γνωστοποιούσες επιχειρήσεις τη διόρθωση της αρχικής γνωστοποίησης. Ως χρονικό σημείο έναρξης των προθεσμιών στην εν λόγω περίπτωση θεωρείται η ημερομηνία της προσήκουσας γνωστοποίησης ...».

²⁰⁵ Νόμος 4001/2011 (ΦΕΚ 179 Α/22.08.2011) «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις». Ο εν λόγω νόμος ενσωμάτωσε στην ελληνική έννομη τάξη επιμέρους διατάξεις της Οδηγίας 2009/72/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2009 «Σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και για την κατάργηση της Οδηγίας 2003/54/ΕΚ» (νομοθετικό πλαίσιο της Τρίτης Ενεργειακής Δέσμης).

²⁰⁶ Η μεταφορά και η διανομή αφορούν στα δίκτυα, μέσω των οποίων εκτελείται η διοχέτευση ηλεκτρικής ενέργειας, συνιστούν δηλαδή αναγκαίο παράγοντα μεταξύ της Παραγωγής, της Προμήθειας και (αναφορικά με το δίκτυο διανομής) του καταναλωτή - τελικού χρήστη. Ειδικότερα, η ηλεκτρική ενέργεια, αφού παραχθεί, διοχετεύεται στο Ελληνικό Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας («ΕΣΜΗΕ») και από εκεί στο Ελληνικό Δίκτυο Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας, για να φθάσει στον τελικό καταναλωτή της ηλεκτρικής ενέργειας. Σύμφωνα με το Ν. 4001/2011 αρ. 3 στ. (ιε), το ΕΣΜΗΕ είναι οι γραμμές υψηλής τάσης, οι εγκατεστημένες στην Ελληνική Επικράτεια διασυνδέσεις. γεωσάιες ή θαλάσσιες και όλες οι εγκαταστάσεις. εξοπλισμός και εγκαταστάσεις ελέγχου

προμήθεια (ήτοι την πώληση προς καταναλωτές) και την εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας.

110. Ο κλάδος της μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας αποσχίσθηκε²⁰⁷ από τη ΔΕΗ υπέρ της «ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ Α.Ε.» (εφεξής και «ΑΔΜΗΕ») και ο κλάδος της διανομής ηλεκτρικής ενέργειας υπέρ της «ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ Α.Ε.» (εφεξής και «ΔΕΔΔΗΕ»).

111. Ο ΑΔΜΗΕ συστάθηκε²⁰⁸, με σκοπό να αναλάβει τα καθήκοντα του Διαχειριστή του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας και συγκεκριμένα τα καθήκοντα λειτουργίας, συντήρησης και ανάπτυξης του ΕΣΜΗΕ, ενσωματώνοντας τα αντίστοιχα καθήκοντα και λειτουργίες που αποτελούσαν αρμοδιότητα του «ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ Α.Ε.» (εφεξής και «ΔΕΣΜΗΕ»)²⁰⁹ ως Διαχειριστή του Συστήματος και της Γενικής Διεύθυνσης Μεταφοράς της ΔΕΗ ως κυρίου του συστήματος. Στο πλαίσιο αυτό, σκοπός του ΑΔΜΗΕ είναι η λειτουργία, συντήρηση και ανάπτυξη του ΕΣΜΗΕ ώστε να διασφαλίζεται ο εφοδιασμός της χώρας με ηλεκτρική ενέργεια²¹⁰. Αντίστοιχα, ο ΔΕΔΔΗΕ συστάθηκε²¹¹ με σκοπό να αναλάβει τα καθήκοντα του Διαχειριστή του Ελληνικού Δικτύου Διανομής («ΕΔΔΗΕ»), ήτοι όλες τις δραστηριότητες της διανομής ηλεκτρικής ενέργειας (διαχείριση δικτύου, συμπεριλαμβανομένων και μη διασυνδεδεμένων νησιών). Είναι κατά 100% θυγατρική εταιρία της ΔΕΗ, ωστόσο είναι ανεξάρτητη λειτουργικά και διοικητικά.

που απαιτούνται για την ομαλή, ασφαλή και αδιάλειπτη διακίνηση ηλεκτρικής ενέργειας από έναν σταθμό παραγωγής σε έναν υποσταθμό, από έναν υποσταθμό σε έναν άλλο ή προς ή από οποιαδήποτε διασύνδεση. Τα έργα διασύνδεσης Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών με το ΕΣΜΗΕ εντάσσονται στο ΕΣΜΗΕ. Στο Σύστημα Μεταφοράς δεν περιλαμβάνονται οι εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, οι γραμμές και εγκαταστάσεις υψηλής τάσης που έχουν ενταχθεί στο Δίκτυο Διανομής, καθώς και τα δίκτυα των μη Διασυνδεδεμένων Νησιών.

²⁰⁷ Σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας ΕΕ 2009/72/ΕΚ σχετικά με το νομικό και λειτουργικό διαχωρισμό των μονοπωλιακών δραστηριοτήτων μεταφοράς και διανομής των καθετοποιημένων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον κλάδο της ενέργειας, και του Ν. 4001/2011 που την ενσωμάτωσε.

²⁰⁸ Βλ. Ν. 4001/2011, άρθρα 97 επ.

²⁰⁹ Ο ΔΕΣΜΗΕ συστάθηκε με τον Ν. 2773/99 (ΦΕΚ Α' 286/22.12.99) «Απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας – Ρύθμιση θεμάτων ενεργειακής πολιτικής και λοιπές διατάξεις» και το Π.Δ. 328/00 (ΦΕΚ Α' 268/12.12.2000) έχοντας ως ρόλο, αφενός, τη διαχείριση του Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας, ήτοι τη λειτουργία, εκμετάλλευση, συντήρηση και ανάπτυξη του Συστήματος, και, αφετέρου, τη λειτουργία και εκκαθάριση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Ο ΔΕΣΜΗΕ ανήκε κατά τουλάχιστον 51% στο Ελληνικό δημόσιο και κατά 49% στις εταιρείες παραγωγής (τότε μόνον η ΔΕΗ), ανάλογα με τη συνδεδεμένη στο σύστημα παραγωγική τους δυναμικότητα. Από την 1η Φεβρουαρίου 2012, στο πλαίσιο εφαρμογής του Ν. 4001/11 (ΦΕΚ Α' 179/22.8.2011) και των Αποφάσεων 56/2012 και 57/2012 της ΡΑΕ, ο ΔΕΣΜΗΕ μετονομάστηκε σε «ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ ΑΓΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΕ» (εφεξής και «ΛΑΓΗΕ») και ασκεί τις αρμοδιότητες του Λειτουργού της Αγοράς όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 118 του Ν. 4001/2011.

²¹⁰ Ο ΑΔΜΗΕ ελέγχεται από το Ελληνικό Δημόσιο εμμέσως, μέσω της ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. η οποία κατέχει το 51% του καταβεβλημένου μετοχικού της κεφαλαίου, και της ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΑΔΜΗΕ Α.Ε. (ΔΕΣ ΑΔΜΗΕ Α.Ε.), η οποία κατέχει το 25% του καταβεβλημένου μετοχικού της κεφαλαίου. Επιπλέον, το 51,12% της ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. ανήκει στη ΔΕΣ ΑΔΜΗΕ Α.Ε.

²¹¹ Βλ. άρθρα 123 επ. του Ν. 4001/2011.

112. Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας ²¹² στην Ελλάδα προέρχεται κυρίως από θερμοηλεκτρικούς σταθμούς, με πρωτογενή πηγή το λιγνίτη και το φυσικό αέριο, και από ΑΠΕ. Η ΔΕΗ διαθέτει μονάδες φυσικού αερίου, λιγνιτικές, υδροηλεκτρικές και πετρελαϊκές μονάδες, καθώς και μονάδες ΑΠΕ. Οι ανεξάρτητοι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας παράγουν ηλεκτρική ενέργεια από μονάδες φυσικού αερίου και από ΑΠΕ.

113. Η χονδρική προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας λειτουργεί μέχρι σήμερα με βάση τον Ημερήσιο Ενεργειακό Προγραμματισμό (εφεξής και «ΗΕΠ»), ο οποίος συνιστά το ισχύον μοντέλο για την οργάνωση της χονδρεμπορικής αγοράς²¹³. Το μοντέλο αυτό περιλαμβάνει υποχρεωτικές προσφορές των παραγωγών για το σύνολο της ισχύος τους και αντίστοιχα υποβολή προσφορών των προμηθευτών για το σύνολο της ζήτησής τους, αποκλείοντας οποιαδήποτε διμερή συμβόλαια φυσικής παράδοσης ηλεκτρικής ενέργειας μεταξύ παραγωγών και προμηθευτών. Είναι, δηλαδή, ένα είδος υποχρεωτικής κοινοπραξίας (mandatory pool), στην οποία όμως επιτρέπονται οι συμβάσεις οικονομικών διαφορών. Οι ημερήσιες χονδρεμπορικές τιμές ηλεκτρικής ενέργειας καθορίζονται με δημοπρασίες (auctions), για κάθε μία ώρα της ημέρας ξεχωριστά (day ahead market). Κάθε παίκτης που συμμετέχει στη χονδρεμπορική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, προσφέρει ζεύγη τιμών και ποσοτήτων στο σύστημα (έγχυση ενέργειας), στο οποίο καθορίζεται (εκκαθαρίζεται) η προσφορά και ζήτηση ενέργειας για κάθε ώρα της ημέρας. Η τιμή που διαμορφώνεται στην αγορά και η ποσότητα εκκαθάρισης προσδιορίζονται σαν αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας (matching process).

114. Το κόστος της ακριβότερης προσφοράς που, σύμφωνα με τον προγραμματισμό, εντάσσεται στο σύστημα ορίζεται ως η Οριακή Τιμή του Συστήματος (ΟΤΣ – System Marginal Price). Γενικά, η ΟΤΣ συμπίπτει με την προσφορά της τελευταίας (της πιο ακριβής) μονάδας που πρέπει να λειτουργήσει για να καλυφθεί η ζήτηση. Η ΟΤΣ

²¹² Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας επιτυγχάνεται με την εκμετάλλευση διαφόρων πρωτογενών πηγών ενέργειας και παρουσιάζει μεγάλες διαφοροποιήσεις ανάλογα με τους διαθέσιμους ενεργειακούς πόρους και τις διαφορετικές τεχνολογίες παραγωγής. Οι πηγές παραγωγής ενέργειας διακρίνονται στις συμβατικές που βασίζονται σε ορυκτά στερεά, υγρά ή αέρια καύσιμα, όπως το πετρέλαιο, ο άνθρακας (λιθάνθρακας και λιγνίτης), το φυσικό αέριο, και στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας που χρησιμοποιούν ανεξάντλητες πηγές (άνεμος, ήλιος, νερό κ.λπ.) και δεν καταναλώνουν τα περιορισμένα ενεργειακά ορυκτά αποθέματα. Η διαφοροποίηση στο «μείγμα» καυσίμων και την τεχνολογία παραγωγής της ηλεκτρικής ενέργειας συνεπάγεται και διαφορετική δομή κόστους για τις μονάδες (σταθμούς) παραγωγής, οι οποίες επηρεάζουν σημαντικά το σχηματισμό της τιμής στις βραχυχρόνιες αγορές ηλεκτρικής ενέργειας. Για παράδειγμα, οι τεχνολογίες παραγωγής που χρησιμοποιούν χαμηλού κόστους καύσιμο (λιγνίτης) κατά κανόνα απαιτούν μεγάλες σχετικά κεφαλαιακές επενδύσεις. Σε αντίθεση, τεχνολογίες παραγωγής που απαιτούν τη χρήση περισσότερο δαπανηρών καυσίμων (αεριοστρόβιλοι, φυσικό αέριο κ.λπ.) έχουν κατά κανόνα χαμηλά σταθερά κόστη.

²¹³ Βλ. Αποφάσεις ΕΑ 621/2015 και 666/2018. Το μοντέλο αυτό χαρακτηρίζεται από αρκετά τεχνικά στοιχεία. Ο προσδιορισμός της τιμής είναι αποτέλεσμα μιας σύνθετης αλγοριθμικής εφαρμογής (βελτιστοποίηση αντικειμενικής συνάρτησης) που επιδιώκει την ελαχιστοποίηση του κόστους κατανομής των μονάδων παραγωγής, βάσει τεχνικών στοιχείων που διέπουν τη λειτουργία τους και το σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας της χώρας εν γένει. Ο αλγόριθμος απαιτεί την εισαγωγή των προβλεπόμενων για την επόμενη ημέρα τιμών θεμελιωδών μεγεθών σε ωριαία βάση (όπως η ζήτηση, οι διαθεσιμότητες των συμβατικών μονάδων, η παραγωγή ΑΠΕ, οι διασυννοριακές ροές, κ.ά.), καθώς και πολλών παραμέτρων, οι οποίες είτε τίθενται ρυθμιστικά είτε αποτελούν αντικείμενο ελέγχου από την ΡΑΕ ή τον υπεύθυνο λειτουργίας της αγοράς.

διαμορφώνεται από τις τιμές της εγγεόμενης στο σύστημα ενέργειας, η οποία προέρχεται από τις θερμικές μονάδες (λιγνίτης, φυσικό αέριο) της ΔΕΗ και των ανεξάρτητων ηλεκτροπαραγωγών. Αντιθέτως, η ενέργεια που προέρχεται από ΑΠΕ (φωτοβολταϊκά, αιολικά, μικρά υδροηλεκτρικά) και Συμπααραγωγή Υψηλής Απόδοσης (εφεξής και «ΣΗΘΥΑ»), η οποία εξομοιώνεται ρυθμιστικά με την παραγωγή από ΑΠΕ, εγγέεται κατά προτεραιότητα στο σύστημα και πληρώνεται με εγγυημένα ρυθμιστικά καθοριζόμενα (μη ανταγωνιστικά²¹⁴) τιμολόγια²¹⁵.

115. Υπεύθυνος για τη λειτουργία της αγοράς ήταν μέχρι τον Ιούνιο του 2018 η εταιρία με την επωνυμία «ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΕ» (εφεξής και «ΛΑΓΗΕ») ²¹⁶. Η λειτουργία της αγοράς και η εκκαθάριση των συναλλαγών πραγματοποιείται από τον ΛΑΓΗΕ, ο οποίος, επίσης, είναι επιφορτισμένος με την υποχρέωση διενέργειας τόσο των εισπράξεων όσο και των πληρωμών μέσω χρεώσεων και πιστώσεων των λογαριασμών των συμμετεχόντων. Η διασφάλιση της αναγκαίας ενέργειας έχει ανατεθεί στον ΑΔΜΗΕ και αποτελεί βασική του ευθύνη, ως Διαχειριστή του Συστήματος Μεταφοράς. Ενόψει των αρμοδιοτήτων του για την παρακολούθηση της προσφοράς και της ζήτησης, ο νομοθέτης ανέθεσε στον ΑΔΜΗΕ και τα καθήκοντα της παρακολούθησης των αποκλίσεων, καθώς και την εκκαθάριση και διευθέτηση των χρηματικών διαφορών²¹⁷.

116. Πρόσφατα εισήχθησαν σημαντικές τροποποιήσεις στο νομοθετικό πλαίσιο λειτουργίας της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίες όμως στην πράξη δεν έχουν τεθεί πλήρως σε λειτουργία²¹⁸. Προβλέφθηκε²¹⁹, κυρίως η κατάργηση του Συστήματος

²¹⁴ Ήτοι δεν ανταγωνίζονται τις θερμοηλεκτρικές μονάδες κατά την υποβολή προσφορών έγχυσης για τη διαμόρφωση του Ημερήσιου Ενεργειακού Προγραμματισμού.

²¹⁵ Βλ. Αποφάσεις ΕΑ 621/2015 και 666/2018.

²¹⁶ Η ΛΑΓΗΕ ιδρύθηκε με βάση τον Ν. 4001/2011. Από την 1η Φεβρουαρίου 2012, στο πλαίσιο εφαρμογής του Ν. 4001/2011, ο ΔΕΣΜΗΕ μετονομάστηκε σε ΛΑΓΗΕ με σκοπό να ασκεί τις δραστηριότητες που ασκούσαν πριν από τον ΔΕΣΜΗΕ, πλην εκείνων που κατά το άρθρο 99 του Ν. 4001/2011 μεταφέρθηκαν στον ΑΔΜΗΕ. Κατά το άρθρο 94 παρ. 2 του Ν. 4001/2011, ο ΑΔΜΗΕ συνεργάζεται με τον ΛΑΓΗΕ, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας και του Κώδικα Διαχείρισης του συστήματος. Ο Κώδικας Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας εκδόθηκε κατά το άρθρο 120 παράγραφος (2) του Ν. 4001/2011, και εγκρίθηκε από τη ΡΑΕ με την υπ' αριθμ. 56/31.01.2012 απόφασή της και ο Κώδικας Διαχείρισης του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας εκδόθηκε με βάση το άρθρο 96 του Ν. 4001/2011 και εγκρίθηκε από τη ΡΑΕ, με την υπ' αριθμ. 57/31.01.2012 απόφασή της.

²¹⁷ Βλ. άρθρο 94 παρ. 2 περ. ιζ' του Ν. 4001/2011 και άρθρο 143 του Κώδικα Διαχείρισης Συναλλαγών. Σημ.: Το άρθρο 94 του Ν. 4001/2011 καταργείται από την έναρξη λειτουργίας της Αγοράς Εξισορρόπησης και την έκδοση του Κανονισμού Αγοράς Εξισορρόπησης σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 18 του Ν. 4425/2016 (άρθρο 98 παρ.3 Ν. 4512/2018, ΦΕΚ Α 5/17.01.2018).

²¹⁸ Συγκεκριμένα, ο Ν. 4001/2011, σε εφαρμογή της νομοθεσίας για την ολοκλήρωση της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, τροποποιήθηκε προς το σκοπό της εναρμόνισης της ελληνικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας με το Ευρωπαϊκό Μοντέλο Στόχο (EU Target Model) με το οποίο συγκροτείται κοινή οργάνωση των ευρωπαϊκών αγορών ηλεκτρικής ενέργειας, σε κάθε χρονικό επίπεδο, από τη λειτουργία προθεσμιακών και προ-ημερήσιων αγορών μέχρι και τη λειτουργία ενδο-ημερήσιων αγορών και αγορών υπηρεσιών εξισορρόπησης. Βλ. ιδίως Ν. 4425/2016 (ΦΕΚ Α 185/30.09.2016), 4512/2018 (ΦΕΚ Α 5/17.01.2018) και 4546/2018 (ΦΕΚ Α 102/12.06.2018). Βλ. παρουσιάσεις στο πλαίσιο της Ημερίδας της ΡΑΕ για την εφαρμογή του Μοντέλου Στόχου (target model) που πραγματοποιήθηκε στις 20 Ιουλίου 2018 διαθέσιμες στο http://www.rae.gr/site/categories_new/about_rae/factsheets/2018/maj/2207.csp.

Συναλλαγών ΗΕΠ και του μοντέλου της Υποχρεωτικής Κοινοπραξίας (Mandatory Pool) για την επίλυση και την εκκαθάριση του ΗΕΠ και η λειτουργία διακριτών αγορών Ηλεκτρικής Ενέργειας, ήτοι των: α) Χονδρικής Αγοράς Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας (forward contracts), β) Αγοράς Επόμενης Ημέρας (day ahead market), γ) Ενδοημερήσιας Αγοράς (intra-day market) και δ) Αγοράς Εξισορρόπησης (balancing market), που λειτουργούν ως αγορές ενεργειακών προϊόντων χονδρικής, κατά την έννοια του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1227/2011. Εν συνεχεία, με το Ν. 4512/2018²²⁰ τροποποιήθηκε ο Ν. 4425/2016. Οι ρυθμίσεις που εισήγαγε ο Ν. 4512/2018 κατόπιν και των πλέον πρόσφατων τροποποιήσεων του με το Ν. 4546/2018²²¹ αφορούν, ιδίως, στην οργάνωση και διαχείριση αγορών ενέργειας (Αγορές Ηλεκτρικής Ενέργειας, Αγορές Φυσικού Αερίου, Περιβαλλοντικές Αγορές) και ενεργειακών χρηματοπιστωτικών αγορών, από το Χρηματιστήριο Ενέργειας (βλ. παρακάτω), στα βασικά χαρακτηριστικά αναφορικά με τη λειτουργία των ανωτέρω αγορών καθώς και στην εκκαθάριση των συναλλαγών και τις εποπτικές αρμοδιότητες των αρμόδιων εποπτικών Αρχών.

117. Η ημερομηνία έναρξης ισχύος των ως άνω προβλέψεων του Ν. 4512/2018 είχε ορισθεί η ημερομηνία ολοκλήρωσης της απόσχισης του κλάδου της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της ΛΑΓΗΕ και της εισφοράς του κλάδου στην εταιρία με την επωνυμία «ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ Α.Ε.» (εφεξής και «ΕΧΕ»)²²². Ειδικότερα ²²³, στον κλάδο προς απόσχιση περιλαμβάνονται δραστηριότητες όπως η διενέργεια του ΗΕΠ και ειδικότερα, μεταξύ άλλων, ο προγραμματισμός των εγχύσεων ηλεκτρικής ενέργειας στο ΕΣΜΗΕ, καθώς και των απορροφήσεων ηλεκτρικής ενέργειας από αυτό, κατά τα προβλεπόμενα στον Κώδικα Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας, ο υπολογισμός της ΟΤΣ, η εκκαθάριση των συναλλαγών στο πλαίσιο του ΗΕΠ, η τήρηση ειδικού Μητρώου Συμμετεχόντων στον ΗΕΠ και η εγγραφή των Συμμετεχόντων, η οργάνωση και διεξαγωγή δημοπρασιών πώλησης προθεσμιακών προϊόντων ηλεκτρικής ενέργειας με φυσική παράδοση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Ν. 4389/2016, η είσπραξη από τους Συμμετέχοντες τελών ή άλλων χρεώσεων για τη διαχείριση και λειτουργία της Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας, σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις του Κώδικα Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας, η διενέργεια διευθέτησης των χρηματικών συναλλαγών στο πλαίσιο του ΗΕΠ, σε συνεργασία με τους Διαχειριστές του

²¹⁹ Βλ. Ν. 4425/2016 (ΦΕΚ Α 185/30.09.2016).

²²⁰ Βλ. Ν. 4512/2018 «Ρυθμίσεις για την εφαρμογή των Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων του Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α 5/17.01.2018).

²²¹ Ν. 4546/2018 «Ενσωμάτωση Οδηγίας 2014/89/ΕΕ: Πλαίσιο για το θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α 102/12.06.018).

²²² Βλ. αρ. 99 παρ. 1 του Ν. 4512/2018, το οποίο προβλέπει ότι «Οι διατάξεις του παρόντος νόμου ισχύουν από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός από τις διατάξεις των άρθρων 73 έως 93 και 95 που ισχύουν από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της απόσχισης, όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 117Β του ν. 4001/2011, όπως αυτό εισάγεται με τον παρόντα νόμο, καθώς και του άρθρου 94 που ισχύει από την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας της Αγοράς Επόμενης Ημέρας και της Ενδοημερήσιας Αγοράς καθώς και της έναρξης της Αγοράς Εξισορρόπησης, όσον αφορά την κατάργηση του άρθρου 94 του ν. 4001/2011». Τα άρθρα 73-93 και 95 του 4512/2018 αφορούν τη λειτουργία του Χρηματιστηρίου Ενέργειας και την τροποποίηση και κατάργηση σχετικών με την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας άρθρων του Ν. 4425/2016.

²²³ Σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 117 επ. του Ν. 4001/2011. Τα άρθρα 117Α, 117Β, 117Γ, 117Δ και 117Ε προστέθηκαν με το άρθρο 96 του Ν. 4512/2018.

ΕΣΜΗΕ και του ΕΔΔΗΕ^{224, 225}.

118. Ως προς τις δραστηριότητες που δεν μεταφέρθηκαν²²⁶ με την απόσχιση κλάδου, αρμόδιος είναι ο ΛΑΓΗΕ ο οποίος μετονομάζεται σε «ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ ΑΠΕ & ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ Α.Ε.» (εφεξής και «ΔΑΠΕΕΠ»)²²⁷. Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, ο ΔΑΠΕΕΠ, μεταξύ άλλων, θα συνεργάζεται με τους Διαχειριστές του ΕΣΜΗΕ, του ΕΔΔΗΕ και το ΔΑΑ, σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις του Κώδικα του Διαχειριστή ΑΠΕ & Εγγυήσεων Προέλευσης, θα συνάπτει Συμβάσεις λειτουργικής Ενίσχυσης κατά τα προβλεπόμενα στο Ν. 4414/2016 (βλ. παρακάτω), συμβάσεις πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 12 του Ν. 3468/2006, θα υποβάλλει προσφορές έγχυσης για την ποσότητα ενέργειας η οποία προβλέπεται ότι θα εγχυθεί στο Σύστημα και στο δίκτυο από Φωτοβολταϊκά Στεγών, από μονάδες ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ βάσει συμβάσεων πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας²²⁸. Η ΡΑΕ με την υπ' αριθμ. 509/2018 Απόφασή της ενέκρινε τον προβλεπόμενο στο άρθρο 117 Ε Ν. 4001/2011 Κώδικα του Διαχειριστή ΑΠΕ & Εγγυήσεων Προέλευσης²²⁹.

119. Κατά τα λοιπά, από την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας της Αγοράς Επόμενης Ημέρας και της Ενδοημερήσιας Αγοράς, καταργούνται²³⁰: α) ο ΗΕΠ, β) ο Κώδικας Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας πλην των διατάξεων που αφορούν τη διαχείριση τυχόν Ελλειμμάτων του ΗΕΠ μέχρι την ημερομηνία αυτή και γ) κάθε άλλη κανονιστική απόφαση με την οποία ρυθμιζόταν η λειτουργία της ΛΑΓΗΕ ως Λειτουργού Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας, όπως αυτή μεταβιβάστηκε στην εταιρεία ΕΧΕ²³¹.

²²⁴ Βλ. άρθρο 117 Β Ν. 4001/2011.

²²⁵ Η ΕΧΕ συστάθηκε τελικά ως ανώνυμη εταιρία τον Ιούνιο του 2018. Στις 18.06.2018 με την καταχώρηση στο Γ.Ε.ΜΗ. των σχετικών πράξεων, ολοκληρώθηκε η απόσχιση του κλάδου της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας από το ΛΑΓΗΕ και η μεταφορά του στην ΕΧΕ, οπότε η τελευταία ανέλαβε τη λειτουργία του ΗΕΠ. Βλ. και το από 19.06.2018 κοινό δελτίο τύπου των ΛΑΓΗΕ και ΕΧΕ διαθέσιμο στο

http://www.lagie.gr/fileadmin/groups/EDRETH/DELATIO_TYPOY_SYSTASIS_ECHE_KAI_KANONISMOI.pdf.

²²⁶ Κατά τα άρθρα 117Α, 117Β, 117Γ και 117Δ του Ν. 4001/2011.

²²⁷ Και θα λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 118 Ν. 4001/2011.

²²⁸ Κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 118 του Ν. 4001/2011, όπως τροποποιήθηκε από τον Ν. 4512/2018 και ισχύει.

²²⁹ Βλ. ΡΑΕ αριθμ. απόφ. 509/2018 (ΦΕΚ Β 2307/18.06.2018) «Έγκριση του Κώδικα του Διαχειριστή ΑΠΕ και Εγγυήσεων Προέλευσης σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 117Ε του Ν. 4001/2011 (ΦΕΚ Α 179/22.08.2011)».

²³⁰ Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 120 Ν. 4001/2011: «Κατά το άρθρο 96 παρ. 5 Ν. 4512/2018, ΦΕΚ Α 5/17.01.2018: «Από την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας της Αγοράς Επόμενης Ημέρας και της Ενδοημερήσιας Αγοράς, όπως ορίζεται με τη σχετική εγκριτική απόφαση της ΡΑΕ που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 117Γ του ν. 4001/2011, όπως προστίθεται με τον παρόντα νόμο, καταργούνται:

α) οι διατάξεις του άρθρου 120 του Ν. 4001/2011 και πάει ο Ημερήσιος Ενεργειακός Προγραμματισμός, σύμφωνα με τους όρους της ως άνω εγκριτικής απόφασης, β) ο Κώδικας Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας πλην των διατάξεων που αφορούν τη διαχείριση τυχόν Ελλειμμάτων του ΗΕΠ μέχρι την ημερομηνία αυτή και γ) κάθε άλλη κανονιστική απόφαση με την οποία ρυθμιζόταν η λειτουργία της ΛΑΓΗΕ Α.Ε. ως Λειτουργού Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας, όπως αυτή μεταβιβάστηκε στην εταιρεία «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.» με την απόσχιση που προβλέπεται στα άρθρα 117Α και 117Β του Ν. 4001/2011 που εισάγονται με τον παρόντα νόμο».

²³¹ Η πλήρης λειτουργία του νέου μοντέλου και των διακριτών αγορών Ηλεκτρικής Ενέργειας αναμένεται να ξεκινήσει τον Ιούνιο του 2020. Βλ. δηλώσεις του Προέδρου και Διευθύνοντος Συμβούλου της εταιρείας ΕΧΕ, όπως αποτυπώνονται στο άρθρο στο διαδικτυακό τόπο

120. Την εφαρμογή και εξειδίκευση του πλαισίου για την αγορά της ηλεκτρικής ενέργειας έχει αναλάβει, ως ανεξάρτητος ρυθμιστής, η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (εφεξής και «ΡΑΕ»), η οποία αποτελεί την εθνική ρυθμιστική αρχή σε θέματα ηλεκτρικής ενέργειας, λειτουργεί ως ανεξάρτητη Αρχή²³² και είναι αρμόδια για τον έλεγχο, τη ρύθμιση και την εποπτεία της αγοράς ενέργειας²³³.

IV.2 ΕΙΔΙΚΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΑΠΕ ΚΑΙ ΣΗΘΥΑ

121. Όπως αναφέρεται και παραπάνω, η ενέργεια που προέρχεται από ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ διαφοροποιείται από την ενέργεια που προέρχεται από συμβατικές πηγές στα εξής σημεία. Για την ενέργεια από ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ, ισχύει εγγυημένη κατά προτεραιότητα απορρόφησή της από το σύστημα. Επιπλέον, η ενέργεια από ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ πληρώνεται με εγγυημένες ρυθμιστικά καθοριζόμενες (μη ανταγωνιστικές²³⁴) τιμές²³⁵, λόγω του ότι προβλέπεται ειδικό καθεστώς οικονομικής στήριξης των εν λόγω σταθμών παραγωγής για την ηλεκτρική ενέργεια που παράγουν και εγχέουν στο δίκτυο. Οι παραγωγοί ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ συνάπτουν μακροχρόνιες συμβάσεις με τον ΔΑΠΕΕΠ. Η πώληση και έγχυση ηλεκτρικής ενέργειας από παραγωγούς ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ στο σύστημα, διέπεται από τον Ν. 4414/2016 και από τον Κώδικα Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας, όπου προβλέπονται όλα τα ανωτέρω.

122. Ως προς το καθεστώς οικονομικής στήριξης, οι σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ που τίθενται είτε σε δοκιμαστική είτε σε κανονική λειτουργία στο Διασυνδεδεμένο Δίκτυο από 01./01.2016, εντάσσονται σε καθεστώς λειτουργικής ενίσχυσης μέσω διαφορικής τιμής αποζημίωσης για την ηλεκτρική ενέργεια που παράγουν²³⁶. Η διαφορική τιμή αποζημίωσης ισούται με τη διαφορά της μεσοσταθμικής αξίας της εγχόμενης ηλεκτρικής ενέργειας, που οι παραγωγοί λαμβάνουν από την πώληση ενέργειας στον ΗΕΠ, από την τιμή αναφοράς που ορίζεται στη σύμβαση λειτουργικής ενίσχυσης που έχουν συνάψει με τον ΔΑΠΕΕΠ²³⁷. Η εν λόγω τιμή αναφοράς καθορίζεται με υπουργική απόφαση ανά τεχνολογία ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ ή κατηγορία σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

123. Επιπλέον, από 01.01.2017, τέθηκε σε εφαρμογή καθεστώς στήριξης με λειτουργική ενίσχυση των ως άνω σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών για την τιμή αναφοράς²³⁸. Οι σταθμοί ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ που επιλέγονται μέσω της ανταγωνιστικής διαδικασίας, η οποία

<https://energypress.gr/news/filippoy-ton-ioynio-toy-2020-i-pliris-leitoyrgia-toy-hrimatistiriou-energeias-analytiko>.

²³² Η ΡΑΕ συστήθηκε ως Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή με το άρθρο 5 παρ. 1 του Ν. 2723/1999.

²³³ Βλ. άρθρο 4 παρ. 1 του Ν. 4001/2011.

²³⁴ Ήτοι δεν ανταγωνίζονται τις θερμοηλεκτρικές μονάδες κατά την υποβολή προσφορών έγχυσης για τη διαμόρφωση του Ημερήσιου Ενεργειακού Προγραμματισμού. Βλ. Αποφάσεις ΕΑ 621/2015 και 666/2018.

²³⁵ Βλ. Αποφάσεις ΕΑ 621/2015 και 666/2018.

²³⁶ Βλ. άρθρο 3 § 2 του Ν. 4414/2016.

²³⁷ Βλ. άρθρο 3 § 3 του Ν. 4414/2016.

²³⁸ Βλ. άρθρο 7 του Ν. 4414/2016.

προκηρύσσεται από τη ΡΑΕ, εντάσσονται σε καθεστώς στήριξης μέσω διαφορικής τιμής αποζημίωσης. Η αποζημίωση για τους παραγωγούς που επιλέγονται τελικά μέσω της ανταγωνιστικής διαδικασίας ισούται με τη διαφορά της μεσοσταθμικής αξίας της εγγεόμενης ηλεκτρικής ενέργειας από την τιμή αναφοράς που υπέβαλε ο παραγωγός σαν προσφορά κατά την ανταγωνιστική διαδικασία. Οι τεχνολογίες ή και οι κατηγορίες σταθμών παραγωγής ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ που εντάσσονται στην εκάστοτε ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ύστερα από γνώμη της ΡΑΕ. Οι πιο πρόσφατες ανταγωνιστικές διαδικασίες προκηρύχθηκαν τον Αύγουστο του 2019²³⁹.

124. Προκειμένου να ενταχθούν στο ως άνω καθεστώς οικονομικής στήριξης, οι παραγωγοί ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ συνάπτουν συμβάσεις λειτουργικής ενίσχυσης με τον ΔΑΠΕΕΠ η χρονική διάρκεια των οποίων καθορίζεται σε 20 έτη για τους σταθμούς ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ, πλην των ηλιοθερμικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για τους οποίους καθορίζεται σε 25 έτη²⁴⁰. Οι παραγωγοί ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ που έχουν υπογράψει συμβάσεις λειτουργικής ενίσχυσης υποχρεούνται να συμμετέχουν στον ΗΕΠ²⁴¹, όμως είτε χωρίς να υποβάλλουν προσφορές τιμής για την ενέργεια που εγγέουν είτε υποβάλλοντας προσφορές μηδενικής τιμής, αφού ουσιαστικά λειτουργούν υπό το καθεστώς της ως άνω ενίσχυσης και δεν αποζημιώνονται όπως οι παραγωγοί συμβατικής ενέργειας βάσει της προσφοράς τους και της ΟΤΣ.

125. Σημειώνεται πως, σύμφωνα και με τις δηλώσεις των Μερών²⁴², το ως άνω καθεστώς λειτουργικής ενίσχυσης ΑΠΕ μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών της ΡΑΕ συνιστά ένα μεταβατικό στάδιο μεταξύ του παλαιού συστήματος πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας ΑΠΕ στον ΗΕΠ και του καινούριου συστήματος target model που αναμένεται να λειτουργήσει από τον Ιούνιο 2020. Τα όσα περιγράφονται ανωτέρω θα εφαρμόζονται σίγουρα μέχρι τότε, δηλαδή για μερικές ακόμα ανταγωνιστικές διαδικασίες μέσω ΡΑΕ, χωρίς όμως να είναι σαφές αν το εν λόγω καθεστώς ενίσχυσης θα ισχύει και μετά την έναρξη λειτουργίας του target model.

126. Οι παραγωγοί ΑΠΕ διαφοροποιούνται από τους παραγωγούς συμβατικής ενέργειας και ως προς τη διαδικασία αδειοδότησης των σταθμών παραγωγής. Η διαδικασία είναι ειδική και περιλαμβάνει την άδεια παραγωγής από ΡΑΕ, την έγκριση περιβαλλοντικών όρων από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή την αποκεντρωμένη διοίκηση και την άδεια εγκατάστασης από τους ίδιους φορείς²⁴³.

²³⁹ Πηγή πληροφορίας: <http://www.rae.gr/>.

²⁴⁰ Βλ. άρθρο 3 § 6 του Ν. 4414/2016.

²⁴¹ Βλ. άρθρο 5 του Ν. 4414/2016.

²⁴² Βλ. σχετικά υπ' αριθμ. πρωτ. 6060/27.09.2019 απαντητική επιστολή, ενότητα «Λοιπές διευκρινίσεις & δηλώσεις».

²⁴³ Κατά τα λοιπά, για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ, ισχύει ό,τι αναφέρθηκε ανωτέρω για την αγορά παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (βλ. ενότητα IV.1.).

V ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ/ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ - ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ – ΕΠΗΡΕΑΖΟΜΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ²⁴⁴

V.1 ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ/ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

V.1.1 Η ΑΠΟΨΗ ΤΩΝ ΜΕΡΩΝ

127. Οι Γνωστοποιούσες σημειώνουν, αρχικώς, ότι σχετική αγορά της εν λόγω συγκέντρωσης είναι η αγορά παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ και, σε κάθε περίπτωση, η αγορά για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας (εφεξής και «Η/Ε»), ανεξαρτήτως πηγής, καθώς και η προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο χονδρικής.

128. Επισημαίνουν ότι σε σειρά αποφάσεών της, τόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή²⁴⁵, όσο και η ΕΑ²⁴⁶, έχουν ορίσει τις ακόλουθες αγορές στον κλάδο της ηλεκτρικής ενέργειας:

α) παραγωγής και χονδρικής προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας (συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας σε ηλεκτρικούς σταθμούς, καθώς και τις εισαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας με σκοπό τη μεταπώληση), β) μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, γ) διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, και δ) λιανικής προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας.

129. Περαιτέρω, όπως σημειώνουν τα μέρη, σύμφωνα με τη νομολογία τόσο της ΕΑ όσο και της Ε.Επ., η σχετική αγορά παραγωγής και χονδρικής προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας μπορεί να διακριθεί επί τη βάση του τρόπου (των μέσων) παραγωγής της ηλεκτρικής ενέργειας, συμπληρώνοντας ότι η ΕΑ²⁴⁷ έχει κρίνει ότι η περαιτέρω κατάτμηση αυτή δεν οδηγεί σε διαφοροποίηση εν τέλει της σχετικής αγοράς προϊόντος.

²⁴⁴ Η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων ή/και υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, των τιμών τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται. Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία προσφέρουν ή ζητούν τα σχετικά προϊόντα ή παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού και η οποία μπορεί να διακριθεί από άλλες γειτονικές γεωγραφικές περιοχές, ιδίως λόγω των αισθητά διαφορετικών συνθηκών ανταγωνισμού που επικρατούν σε αυτές. Ως «επηρεαζόμενη αγορά» νοείται: α) Κάθε σχετική αγορά στην οποία ασκούν επιχειρηματικές δραστηριότητες δύο ή περισσότερες από τις συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις, εφόσον εκτιμάται ότι η συγκέντρωση θα οδηγήσει σε συνολικό μερίδιο στην αγορά αυτή ύψους τουλάχιστον 15% (η περίπτωση αφορά οριζόντιες σχέσεις), καθώς και β) Κάθε σχετική αγορά στην οποία ασκεί επιχειρηματικές δραστηριότητες οποιαδήποτε συμμετέχουσα επιχείρηση και βρίσκεται σε προηγούμενο ή επόμενο στάδιο της παραγωγικής ή εμπορικής διαδικασίας του προϊόντος σε σχέση με την αγορά στην οποία δραστηριοποιείται άλλη συμμετέχουσα επιχείρηση, και οποιοδήποτε από τα ατομικά ή συνδυασμένα μερίδια αγοράς των επιχειρήσεων αυτών, σε οποιοδήποτε στάδιο της παραγωγικής ή εμπορικής διαδικασίας, ανέρχεται σε 25% τουλάχιστον, ανεξάρτητα αν μεταξύ των μερών υφίσταται σχέση προμηθευτή/πελάτη (η περίπτωση αφορά τις κάθετες σχέσεις).

²⁴⁵ Ενδεικτικά αναφέρονται οι αποφάσεις της Ε.Επ.: COMP/M.4180-Gaz de France/Suez, σκ. 674, COMP/M.5591- CEZB/JAVYS/JESS JV, σκ. 10-11, COMP/M.5467-RWE/Essent, σκ. 23 *et seq.*, COMP/M.3696-E.ON/MOL, σκ. 210, COMP/M.3268-SYDKRAFT GRANINGE, σκ. 14, COMP/M.3729- EDF/AEM/EDISON, σκ. 17 *et seq.*, COMP/M.5249-EDISON/HELLENIC PETROLEUM JV, σκ. 10-14, COMP/M.5366-IBERDROLA RENOVABLES/GAMESA, σκ. 9, COMP/M.5445-MYTILINEOS/MOTOR OIL/CORINTHOS POWER, σκ. 12, COMP/M.5711-RWE/Ensys, σκ. 15-17.

²⁴⁶ Αναφέρονται οι αποφάσεις της ΕΑ: 446/V/2009 (Τμήμα Α) σελ. 13-15, [Γνωστοποίηση συγκέντρωσης μεταξύ και από ΔΕΗ και Χαλυβουργική], 339/V/2007 (Τμήμα Α), σελ. 7-9 [Γνωστοποίηση συγκέντρωσης μεταξύ και από IBERDROLA και POKΑΣ].

²⁴⁷ Βλ. σχετικά την απόφαση της ΕΑ 339/V/2007 (Τμήμα Α), ΦΕΚ Β' 979/18.06.2007 (Συγκέντρωση IBERDROLA/POKΑΣ).

130. Επιπροσθέτως τα μέρη αναφέρουν ότι ενδεχομένως, στο πλαίσιο της παρούσας συγκέντρωσης να ήταν πιο ενδεδειγμένη η υιοθέτηση ενός στενού ορισμού της σχετικής αγοράς, με βασικό γνώμονα τα μέσα παραγωγής της ηλεκτρικής ενέργειας και αυτή να οριοθετείται ως η αγορά παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ. Άλλωστε, το ενδεχόμενο της περαιτέρω κατάτμησης της ευρύτερα οριζόμενης αγοράς για την παραγωγή και χονδρική προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε περαιτέρω αγορές επί τη βάση του είδους των σταθμών, στους οποίους παράγεται η ηλεκτρική ενέργεια (π.χ. αιολικοί σταθμοί, υδροηλεκτρικοί σταθμοί, πυρηνικοί σταθμοί, κ.ο.κ.) έχει ήδη εξεταστεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή²⁴⁸, δεν κατέληξε όμως σε αυτή την κατάτμηση, αλλά επιφυλάχθηκε σχετικώς χωρίς όμως, σε κάθε περίπτωση να την απορρίπτει.

131. Τέλος, τα μέρη καταλήγουν ότι ο ακριβής ορισμός της σχετικής αγοράς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας μπορεί να μείνει ανοικτός, καθόσον δεν αναμένεται να ασκήσει επιρροή στην ουσιαστική αξιολόγηση της υπό κρίση πράξης, είτε η σχετική αγορά παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας οριστεί ευρύτερη (δηλαδή ανεξαρτήτως πηγής) είτε στενότερη (από ΑΠΕ), είτε ακόμα στενότερη (ανά τεχνολογία ΑΠΕ).

132. Περαιτέρω, τα Μέρη υποστηρίζουν ότι η αγορά της προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο λιανικής δεν δύναται να θεωρηθεί «ούτε ως επηρεαζόμενη αγορά»^{249,250}, καθώς η συγκέντρωση αφορά μόνο στην παραγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας, και μάλιστα από ΑΠΕ. Αιτιολογώντας τη θέση τους²⁵¹ αναφέρουν ότι οι Εταιρίες - Στόχοι, που θα ελέγχονται από κοινού από τις ΔΕΗ ΑΝ και VOLTERRA, ιδρύθηκαν με σκοπό να διαχειριστούν την ανάπτυξη, τη χρηματοδότηση, την κατασκευή και τη λειτουργία συγκεκριμένων έργων ΑΠΕ, ήτοι προκειμένου να δραστηριοποιηθούν αποκλειστικά στον τομέα της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ.

133. Επιπλέον, η ΔΕΗ ΑΝ δραστηριοποιείται αποκλειστικά στον τομέα της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ. Η VOLTERRA δραστηριοποιείται μεν στην αγορά της λιανικής, παρόλα αυτά, ακριβώς λόγω της λειτουργικής αυτονομίας των Εταιριών - Στόχων, η εν λόγω δραστηριοποίηση της VOLTERRA στην αγορά της λιανικής καθίσταται, σύμφωνα με τα Μέρη, μη σημαντική από την άποψη της ουσιαστικής αξιολόγησης της συγκέντρωσης καθώς η VOLTERRA δεν αναμένεται να επηρεάσει τη λειτουργία των Εταιριών - Στόχων.

134. Επιπλέον, στη χονδρεμπορική αγορά, η οποία λειτουργεί κατά το σύστημα της υποχρεωτικής προ-ημερήσιας αγοράς (mandatory pool system), μεσολαβούν η EXE και ο

²⁴⁸ Ενδεικτικά αναφέρονται οι αποφάσεις της Ε.Επ.: COMP/M.5366-IBERDROLA RENOVABLES/GAMES A, COMP/M.5911-TENNET/ ELIA/ GASUNIE/ APX-ENDEX, COMP/M.5978-GDF SUEZ/ INTERNATIONAL POWER, COMP/M.5979-KGHM/ TAURON WYTWARZANIE/ JV.

²⁴⁹ Βλ. σχετικά Τμήμα 6.2 Εντύπου Γνωστοποίησης.

²⁵⁰ Σε κάθε περίπτωση όμως και ανεξαρτήτως του χαρακτηρισμού ή μη της λιανικής αγοράς ως σχετικής και επηρεαζόμενης αγοράς, για λόγους πληρότητας παρείχαν στοιχεία και για την αγορά αυτή.

²⁵¹ Βλ. σχετικά την υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 απαντητική επιστολή παροχής στοιχείων, σελ. 28.

ΔΑΠΕΕΠ²⁵². Σε αυτό το σύστημα της προ-ημερήσιας αγοράς εγγέεται ενέργεια από τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας και απορροφάται ενέργεια από τους προμηθευτές. Αυτό σημαίνει ότι ανάμεσα στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας (και από ΑΠΕ) και στη λιανική αγορά (προμήθεια σε καταναλωτές) μεσολαβούν οι ανωτέρω λειτουργοί/διαχειριστές, και με τον τρόπο αυτό, ατονεί η σχέση της παραγωγής και της λιανικής εμπορίας Η/Ε ως ανάντη και κατάντη αγοράς αντίστοιχα.

135. Εν κατακλείδι, αναφορικά με την αγορά λιανικής, τα Μέρη σημειώνουν ότι δεν συνιστά «σχετική επηρεαζόμενη αγορά», επειδή αφενός δεν είναι «σχετική» αγορά, αφετέρου δεν είναι «κατάντη» της αγοράς παραγωγής Η/Ε κατά τα ανωτέρω εκτεθέντα.

V.1.2 ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

V.1.2.1 Γενικά

136. Κατά πάγια πρακτική, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή²⁵³ διακρίνει –εν γένει– τις ακόλουθες σχετικές προϊόντικές αγορές, εντός της ευρύτερης αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας: α) παραγωγής και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο χονδρικής (“*generation and wholesale supply of electricity*”), β) μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας (“*transmission of electricity*”), γ) διανομής ηλεκτρικής ενέργειας (“*distribution of electricity*”), δ) προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο λιανικής (“*retail supply of electricity*”)²⁵⁴.

²⁵²Τα Μέρη έχουν παραθέσει αναλυτικά τον τρόπο λειτουργίας της αγοράς από τεχνική και εμπορική άποψη (βλ. σχετικά τα τμήματα 6.1.2 - 6.1.3 του Εντύπου Γνωστοποίησης), ο οποίος έχει περιγραφεί αναλυτικά στην ενότητα III της παρούσας.

²⁵³ Βλ. σχετικά Hancher, L., Hauteclocque, A., Jones, C., Kjolbye, L., Landes, V., Salerno, F. and Sandberg, L., 2016, EU Energy Law, Volume II, EU Competition Law and Energy Markets, Εκδόσεις Claeys & Casteels, σελ. 11, υποσ. 14 καθώς και τις αποφάσεις Ε.Επ. COMP/M.3696- E.ON/MOL (21.12.2005, παρ. 209), COMP/M.3868-DONG/Elsam/Energi E2 (14.03.2006, παρ. 228), COMP/M.5911-TENNET/ ELIA/GASUNIE/APX-ENDEX (15.09.2010, παρ. 21), COMP/M.5978-GDF SUEZ/INTERNATIONAL POWER (26.01.2011, παρ. 12), COMP/M.6540-DONG ENERGY BORKUM RIFFGRUND I HOLDCO/ BOSTON HOLDING/ BORKUM RIFFGRUND I OFFSHORE WINDPARK (10.05.2012, παρ. 16), COMP/M.5979-KGHM/TAURON WYTWARZANIE/JV (23.07.2012, παρ. 7), COMP/M.6984- EPH/STREDOSLOVENSKA ENERGETIKA (19.11.2013, παρ. 15-17).

²⁵⁴ Σε ορισμένες αποφάσεις της Ε.Επ., αναφέρεται επίσης, ως διακριτή αγορά η «εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας» (“*electricity trading market*”). Βλ. αποφάσεις Ε.Επ. COMP/M.1673- VEBA/VIAG (13.06.2000, παρ. 18) και COMP/M.2947- Verbund/EnergieAllianz (11.06.2003, παρ. 46 και 47). Στις αποφάσεις αυτές αναφέρεται ότι με τον όρο «εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας» νοείται η αγορά και πώληση ηλεκτρικής ενέργειας με ίδιο κίνδυνο και προς ίδιον όφελος και επίσης ότι η Επιτροπή, σε προηγούμενες αποφάσεις της, έχει χαρακτηρίσει την εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας ως μια αναπτυσσόμενη αγορά η οποία δημιουργήθηκε αμέσως μετά από την απελευθέρωση των αγορών, που είχε ως αποτέλεσμα την παραχώρηση στους αγοραστές της δυνατότητας ελεύθερης επιλογής. Η εν λόγω αγορά αφορά την μεταπώληση ηλεκτρικής ενέργειας που δεν προορίζεται όμως απαραίτητα για τους τελικούς καταναλωτές. Βλ. σχετικά L. Hancher κ.ά., “EU Energy Law”, ό.π., σελ. 11, υποσ. 15 καθώς και αποφάσεις Ε.Επ. COMP/M.3080-ECS/Intercommunale IVERLEK (13.02.2003, παρ. 11), COMP/M.3210-EDF/EDFT (26.08.2003, παρ. 8), COMP/M.3318-ECS/Sibelga (19.12.2003, παρ. 12), COMP/M.3306-E.ON / MIDLANDS (16.12.2003, παρ. 8), COMP/M.5911- TENNET/ ELIA/ GASUNIE/ APX-ENDEX (15.09.2010, παρ. 21), COMP/M.5979- KGHM/TAURON WYTWARZANIE/ JV (23.07.2012, παρ. 11). Ενώ σε κάποιες άλλες αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφέρεται και η διακριτή αγορά των «επικουρικών υπηρεσιών» (“*ancillary services*”). Βλ.

137. Στην Ελλάδα, βάσει της σχετικής εθνικής νομοθεσίας²⁵⁵, διακρίνονται οι εξής ενεργειακές δραστηριότητες - αγορές: α) η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από σταθμούς παραγωγής, β) η εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας που αφορά τη διενέργεια συναλλαγών στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας αποκλειστικά μέσω διεθνών διασυνδέσεων των ηλεκτρικών συστημάτων της χώρας με ηλεκτρικά συστήματα όμορων χωρών (ήτοι εισαγωγές-εξαγωγές)²⁵⁶, γ) η μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας, μέσω της εταιρίας «ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ Α.Ε.» («ΑΔΜΗΕ»), δ) η διανομή ηλεκτρικής ενέργειας, μέσω της εταιρίας «ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ Α.Ε.» («ΔΕΔΔΗΕ») και ε) η προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας, που αφορά στην πώληση ηλεκτρικής ενέργειας σε τελικούς πελάτες²⁵⁷.

138. Σύμφωνα με προηγούμενες αποφάσεις της ΕΑ²⁵⁸, ο κλάδος της ηλεκτρικής ενέργειας περιλαμβάνει τις εξής επιμέρους σχετικές προϊόντικές αγορές: α) την παραγωγή και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο χονδρικής, συμπεριλαμβανομένων των εισαγωγών²⁵⁹, β) τη μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας, γ) τη διανομή ηλεκτρικής ενέργειας και δ) την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο λιανικής.

139. Περαιτέρω διαχωρισμός μπορεί να λάβει χώρα στην αγορά της παραγωγής και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο χονδρικής, βάσει του τρόπου (των μέσων)

αποφάσεις Ε.Επ. COMP/M.3440- ENI/EDP/GDP (09.12.2004, παρ. 51), COMP/M.4180- Gaz de France/Suez (14.11.2006, παρ. 683), COMP/M.5224- EDF/BRITISH ENERGY (22.12.2008, παρ. 19), COMP/M.5512- ELECTRABEL/E.ON (16.10.2009, παρ. 14), COMP/M.5911- TENNET/ ELIA/ GASUNIE/ APX-ENDEX (15.09.2010, παρ. 21).

²⁵⁵ Βλ. Ν. 4001/2011 και Απόφαση «Έκδοση του Πρώτου Μέρους του Κανονισμού Αδειών «Άδεια Προμήθειας και Εμπορίας Ηλεκτρικής Ενέργειας» κατ' εφαρμογή του άρθρου 135 του Ν. 4001/2011 (ΦΕΚ 2940/05.11.2012)».

²⁵⁶ Βλ. Κανονισμό αδειών «Άδεια Προμήθειας και Εμπορίας Ηλεκτρικής Ενέργειας» κατ' εφαρμογή του άρθρου 135 του Ν. 4001/2011 (ΦΕΚ Α' 179), άρθρο 2 «Ορισμοί».

²⁵⁷ Οι τελικοί πελάτες διακρίνονται σε Επιλέγοντες και Μη επιλέγοντες. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν. 2773/1999 (ορισμοί), «*Επιλέγων πελάτης είναι το πρόσωπο που έχει δικαίωμα επιλογής προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας, την οποία χρησιμοποιεί για δική του αποκλειστικώς χρήση*». Στο ίδιο άρθρο ορίζεται επίσης: «*Μη Επιλέγων Πελάτης είναι το πρόσωπο που δεν έχει δικαίωμα επιλογής προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας και χρησιμοποιεί την ηλεκτρική ενέργεια για δική του αποκλειστικώς χρήση*». Επίσης, στον ν. 4001/2011 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και ειδικότερα στο άρθρο 2 (ορισμοί), παρ. ιδ αναφέρονται τα εξής: «*Πελάτης ή Καταναλωτής: Ο Πελάτης Φυσικού Αερίου, περιλαμβανομένων των ΕΠΑ ή/και ο Πελάτης ηλεκτρικής ενέργειας, ή/και ο Πελάτης θερμικής ενέργειας*» εξαιρουμένων των Διαχειριστών Συστημάτων και Δικτύων Διανομής Φυσικού Αερίου και Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς ή Δικτύων Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας. Για τους σκοπούς αυτού του νόμου οι πελάτες διακρίνονται σε πελάτες χονδρικής και σε τελικούς πελάτες, σε επιλέγοντες και μη επιλέγοντες και σε οικιακούς και μη οικιακούς».

²⁵⁸ Βλ. αποφάσεις ΕΑ 339/V/2007, 389/V/2008, 446/V/2009, 577/VII/2013, 621/2015 και 666/2018.

²⁵⁹ Βλ. απόφαση ΕΑ 577/VII/2013, σκ. 47 όπου αναφέρεται ότι: «*Για τους σκοπούς της υπό κρίση συγκέντρωσης, εκτιμάται ότι η παραγωγή και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο χονδρικής συνιστά διακριτή σχετική αγορά προϊόντος*» και σκ. 79 «*Η προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο χονδρικής περιλαμβάνει και τις εισαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας μέσω των διασυνδέσεων με τις γειτονικές χώρες (Αλβανία, Βουλγαρία, Ιταλία, ΠΓΔΜ και Τουρκία)*». Σύμφωνα με το DG-Competition report on energy sector inquiry – 10.01.2007, παρ. 397 επ. σελ. 131, ως χονδρεμπορική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας νοείται η παραγωγή και προμήθεια μέσω εισαγωγών ηλεκτρικής ενέργειας, με σκοπό τη μεταπώληση αυτής στις επιχειρήσεις λιανικής εμπορίας ή, σε μικρότερο βαθμό, απευθείας στους μεγάλους βιομηχανικούς καταναλωτές.

παραγωγής της ηλεκτρικής ενέργειας στις ακόλουθες υποαγορές: α₁) της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από συμβατικές πηγές (π.χ. λιγνίτη), α₂) της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από φυσικό αέριο, α₃) της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από υδροηλεκτρική ενέργεια, και α₄) της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ (π.χ. βιοαέριο, αιολική ενέργεια, κ.λπ.).

140. Η ΕΑ²⁶⁰ έχει κρίνει ότι η αμέσως προαναφερθείσα διάκριση της υπό ανωτέρω α) αγοράς σε υποαγορές δεν οδηγεί σε διαφοροποίηση εν τέλει της σχετικής αγοράς προϊόντος. Περαιτέρω διαχωρισμός μπορεί να λάβει χώρα στην αγορά λιανικής, σε επίπεδο τελικών καταναλωτών, με αποτέλεσμα να διακρίνονται επιμέρους σχετικές υποαγορές με βάση την ιδιότητα, το μέγεθος και τις ειδικότερες ανάγκες εκάστης ομάδας καταναλωτών.²⁶¹

141. Όπως αναλύεται στη συνέχεια, σε σχέση με τις ανωτέρω σχετικές αγορές, η ΔΕΗ ΑΝ δραστηριοποιείται αποκλειστικά στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας (από ΑΠΕ) ενώ η μητρική της εταιρία ΔΕΗ καλύπτει όλο το φάσμα δραστηριοτήτων στον χώρο της ηλεκτρικής ενέργειας: παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από σταθμούς παραγωγής, εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας που αφορά τη διενέργεια συναλλαγών στην αγορά Ηλεκτρικής Ενέργειας αποκλειστικά μέσω διεθνών διασυνδέσεων των ηλεκτρικών συστημάτων της χώρας με ηλεκτρικά συστήματα όμορων χωρών (ήτοι εισαγωγές-εξαγωγές και λιανική προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας, που αφορά στην πώληση ηλεκτρικής ενέργειας σε πελάτες Υψηλής, Μέσης και Χαμηλής Τάσης.

142. Οι Εταιρίες – Στόχοι δραστηριοποιούνται στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ. Η εταιρία VOLTERRA δραστηριοποιείται στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ (μέσω των θυγατρικών της) και στη χονδρική προμήθεια Η/Ε συμπεριλαμβανομένων των εισαγωγών αλλά και στην αγορά της λιανικής προμήθειας (επόμενου οικονομικού σταδίου) και ο Όμιλος ΑΒΑΞ, πέρα της δραστηριοποίησης του μέσω της VOLTERRA, δραστηριοποιείται και στην (προηγούμενου οικονομικού σταδίου) αγορά κατασκευής μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας²⁶².

V.1.2.2 Αγορά Παραγωγής και Προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο χονδρικής

143. Σύμφωνα με την ενωσιακή νομολογία, η αγορά παραγωγής και χονδρικής προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας αποτελεί διακριτή αγορά²⁶³. Η εν λόγω αγορά

²⁶⁰ Βλ. Απόφαση ΕΑ, Τμήμα Α, 339/V/2007, ΦΕΚ Β' 979/18.06.2007 (Συγκέντρωση IBERDROLA/POKAS).

²⁶¹ Βλ. απόφαση ΕΑ 389/V/2008, σύμφωνα με την οποία οι πελάτες υψηλής τάσης ανήκουν σε ξεχωριστή σχετική αγορά σε σχέση με τους πελάτες χαμηλής ή μέσης τάσης. Η διάκριση γίνεται ως προς τα τιμολόγια α) σε πελάτες υψηλής τάσης (μεγάλες ηλεκτροβόρες βιομηχανίες που τροφοδοτούνται από το δίκτυο υψηλής τάσης (150 MW), β) σε πελάτες μέσης τάσης (πελάτες που τροφοδοτούνται από το δίκτυο μέσης τάσης στα 6,6 KV, 15 KV, 20 KV και 22 KV), γ) σε πελάτες χαμηλής τάσης (πελάτες που τροφοδοτούνται από το δίκτυο χαμηλής τάσης στα 380/220V).

²⁶² Βλ. σχετική ανάλυση στην ενότητα V.4 ΕΠΗΡΕΑΖΟΜΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ.

²⁶³ Βλ. αποφάσεις Ε.Επ. COMP/M.4180 Gaz de France/Suez (14.11.2006, παρ. 674), COMP/M.5519 E.ON/ELECTRABEL ACQUIRED ASSETS (13.10.2009, παρ. 15 και 16), COMP/M.5978 GDF

περιλαμβάνει την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας σε σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής, καθώς και τις εισαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας μέσω διεθνών διασυνδέσεων και της πώλησης στη χονδρεμπορική αγορά στους εμπόρους, τους διανομείς και τους βιομηχανικούς τελικούς χρήστες²⁶⁴. Η εν λόγω οριοθέτηση της αγοράς αποτελεί πάγια πρακτική της Ε.Επ. και δεν προβαίνει σε περαιτέρω διαχωρισμό ανάλογα με τον τρόπο/μέσο παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας²⁶⁵. Επιπροσθέτως, στην ενωσιακή νομολογία, αναφέρεται και η «αγορά εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας» («trading of electricity»), η οποία συνίσταται στην ενδεχόμενη ύπαρξη αγοράς εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας διακριτής από αυτή της αγοράς χονδρικής προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας²⁶⁶. Βάσει της ελληνικής νομοθεσίας²⁶⁷, η άδεια εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας αφορά τις εισαγωγές – εξαγωγές μέσω διεθνών διασυνδέσεων.

144. Εν προκειμένω, η ΔΕΗ ΑΝ δραστηριοποιείται αποκλειστικά στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ ενώ η μητρική της εταιρία ΔΕΗ δραστηριοποιείται στην αγορά παραγωγής και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο χονδρικής και μέσω

SUEZ/INTERNATIONAL POWER (26.01.2011, παρ. 18), COMP/M.5979 KGHM/TAURON WYTWARZANIE/JV (23.07.2012, παρ. 15), COMP/M.7131 COMPAL ELECTRONICS/TOSHIBA TELEVISION CENTRAL EUROPE (22.01.2014, παρ. 29). COMP/M.7137 EDF/DALKIA EN FRANCE (25.06.2014, παρ. 28).

²⁶⁴ Βλ. σχετικά Hancher κ.ά., EU Energy Law, Vol. II, ό.π., σελ. 13, παρ. 2.22 καθώς και αποφάσεις Ε.Επ. COMP/M.5911 TENNET/ ELIA/GASUNIE/APX-ENDEX (15.09.2010, παρ. 21) και COMP/M.7131 COMPAL ELECTRONICS/TOSHIBA TELEVISION CENTRAL EUROPE (22.01.2014, παρ. 29).

²⁶⁵ Βλ. Case M.8855 - OTARY / ENECO / ELECTRABEL / JV, COMP/M.7927 – EPH/ENEL/SE, παρ. 9-12; COMP/M.6984 – EPH/Stredoslovenska Energetika, παρ. 15; M.3268 – Sydkraft/Graninge, παρ. 19-20; COMP/M.8660 – Fortum/Uniper, παρ. 18-21.

²⁶⁶ Βλ. σχετικά Hancher κ.ά., EU Energy Law, Vol. II, ό.π., σελ. 27, παρ. 2.62. Στην απόφαση Ε.Επ. COMP M.5467- RWE/Essent (Ιούνιος 2009, παρ. 52), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάνθηκε ότι δεν υπάρχει κανένας λόγος να θεωρηθεί η φυσική εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας διακριτή αγορά από τις υπόλοιπες πωλήσεις ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο χονδρικής, όπου τα δυο Μέρη συμφωνούν στην τιμή και τους λοιπούς όρους σχετικά με τη φυσική προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας. Στην ίδια απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφέρεται ότι η οικονομική εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας («financial trading of electricity») αποτελεί διακριτή αγορά από την παραγωγή και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο χονδρικής και από τη φυσική εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας («physical trading of electricity»), καθώς η οικονομική εμπορία δεν ενέχει καμία δέσμευση προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας. Σε μετέπειτα απόφασή της, που αφορούσε στην αγορά του Βελγίου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάνθηκε, στηριζόμενη σε έρευνά της επί της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας [βλ. υπόθεση M.5549 EDF/Segebel (Νοέμβριος 2009, παρ. 17)], ότι οι συνθήκες της αγοράς του Βελγίου ήταν επαρκώς ομοιογενείς, ώστε η εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας δεν έπρεπε πλέον να διαχωρίζεται από τις υπόλοιπες δραστηριότητες χονδρικής πώλησης, όπως η παραγωγή και οι εισαγωγές. Σε μεταγενέστερες αποφάσεις της [βλ. απόφαση Ε.Επ. COMP/M. 5979 (23.07.2012, σελ. 3, υπ. 4)], η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιβεβαίωσε την ύπαρξη της «οικονομικής εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας» [βλ. απόφαση Ε.Επ. COMP/M.8660 FORTUM/UNIPER (15.06.2018, παρ. 19-20), ως διακριτής αγοράς με παραπομπή σε προηγούμενη νομολογία της [COMP/M.2947 Verbund/EnergieAllianz, COMP/M.3268 Sydkraft/Graninge, COMP/M.3440 ENI/EDP/GDP, COMP/M.3696, E.ON/MOL, COMP/M.3868 DONG/Elsam/Energi E2, COMP/M.4110 E.ON/Endesa, COMP/M.4180 Gaz de France/Suez, COMP/M.4517 Iberdrola/Scottish Power, COMP/M.4685 ENEL/Acciona/Endesa, COMP/M.4841 ENEL/EMS, COMP/M.5496 Vattenfall/Nuon Energy, COMP/M.5467 RWE/Essent, COMP/M.5512 Electrabel/E.ON, COMP/M.5549 EDF/Segebel, COMP/M.5711 RWE/ENSYS].

²⁶⁷ Βλ. Κανονισμό αδειών «Άδεια Προμήθειας και Εμπορίας Ηλεκτρικής Ενέργειας» κατ' εφαρμογή του άρθρου 135 του Ν. 4001/2011 (ΦΕΚ Α' 179), άρθρο 2 «Ορισμοί».

εισαγωγών ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ οι Εταιρίες – Στόχοι και η μητρική τους εταιρία VOLTERRA δραστηριοποιούνται στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ. Η VOLTERRA κατά το έτος 2018 προέβη και σε εισαγωγές Η/Ε.

145. Με βάση τα ανωτέρω, τον τρόπο λειτουργίας της αγοράς ηλεκτρισμού βάσει του σχετικού νομοθετικού πλαισίου²⁶⁸, καθώς και τη σχετική εθνική πρακτική και νομολογία²⁶⁹ ως σχετική αγορά, για τους σκοπούς της παρούσας υπόθεσης, ορίζεται η αγορά παραγωγής και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο χονδρικής, συμπεριλαμβανομένων των εισαγωγών ηλεκτρικής ενέργειας μέσω διεθνών διασυνδέσεων.

146. Σε κάθε περίπτωση αναφέρεται ότι, ενδεχόμενη οριοθέτηση της σχετικής αγοράς ανάλογα με τον τρόπο/μέσο παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ήτοι συμβατική, υδροηλεκτρικά έργα, φυσικό αέριο, ΑΠΕ, υδροηλεκτρικά έργα, για τους σκοπούς της παρούσας υπόθεσης μπορεί να μείνει ανοικτή δεδομένου ότι υπό οιαδήποτε θεώρηση των αγορών, η αξιολόγηση της υπό κρίση πράξης δεν μεταβάλλεται. Και τούτο διότι, όπως αναλύεται και κατωτέρω, τα συνδυασμένα μερίδια αγοράς των συμμετεχουσών εταιρειών είναι ακόμα και υπό την αυστηρότερη θεώρηση, εξαιρετικά χαμηλά²⁷⁰.

V.1.2.3 Αγορά προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο λιανικής

147. Όπως προαναφέρθηκε, η προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο λιανικής αποτελεί μια διακριτή αγορά που δύναται να διακριθεί περαιτέρω με βάση την ιδιότητα, το μέγεθος και τις ειδικότερες ανάγκες των καταναλωτών. Επομένως, σύμφωνα με την ενωσιακή²⁷¹ και εθνική πρακτική και νομολογία²⁷², η προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο λιανικής διακρίνεται σε πελάτες Υψηλής Τάσης (Υ.Τ.), σε πελάτες Μέσης Τάσης (Μ.Τ.) και σε πελάτες Χαμηλής Τάσης (Χ.Τ.).

148. Από τα συμμετέχοντα στη συγκέντρωση Μέρη, ο όμιλος ΔΕΗ δραστηριοποιείται στη συγκεκριμένη αγορά τόσο σε Πελάτες Υ.Τ. (μεγάλους βιομηχανικούς πελάτες) όσο και σε Πελάτες Μ.Τ. και Χ.Τ. (μικρούς βιομηχανικούς, βιοτεχνικούς και ευκαιριακούς καταναλωτές), ενώ η VOLTERRA δραστηριοποιείται μόνο στην αγορά λιανικής προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σε πελάτες Μ.Τ. και πρόσφατα, από το 2018, σε πελάτες Χ.Τ. Με βάση τα ανωτέρω και για τους σκοπούς της παρούσας συγκέντρωσης η αγορά προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο λιανικής θεωρείται σχετική αγορά.

²⁶⁸ Βλ. ενότητα IV. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ – ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ.

²⁶⁹ Βλ. σχετική απόφαση ΕΑ 621/2015.

²⁷⁰ Βλ. ενότητα V.3 ΜΕΓΕΘΟΣ – ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ –ΕΠΗΡΕΑΖΟΜΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ.

²⁷¹ Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις Ε.Επ. COMP/M.3440- ENI/EDP/GDP (παρ. 32), COMP/M.3696- E.ON/MOL, COMP/M.4180- GDF/SUEZ (παρ.10), COMP/M.2857- ECS/IEH, COMP/M.3075- ECS/Intercommunales COMP/M.3318- ECS/Sibelga, COMP M.3883- GDF/Centrica/SPE (παρ. 14), COMP M.3729- EDF/AEM/EDISON (παρ. 36), COMP/M.3268- SYDKRAFT /GRANINGE (παρ.78), COMP/M.1346- EDF /LONDON ELECTRICITY (σκ. 9), COMP/M.5224 -EDF / BRITISH ENERGY (παρ. 85).

²⁷² Βλ. αποφάσεις ΕΑ 389/Υ/2008, 577/ΥΠ/2013, 587/2014, 621/2015 και 666/2018.

Υ.2 ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

Υ.2.1 Η ΑΠΟΨΗ ΤΩΝ ΜΕΡΩΝ

149. Ως προς τον ορισμό της γεωγραφικής αγοράς, τα Μέρη αναφέρουν ότι σύμφωνα με την έως τώρα πάγια νομολογία της Ε.Επ.^{273,274}, αλλά και της ΕΑ²⁷⁵, οι αγορές ηλεκτρικής ενέργειας ορίζονται γεωγραφικά ως εθνικές αγορές ή ενίοτε μικρότερου γεωγραφικού φάσματος. Σύμφωνα με την άποψη των Μερών, η σχετική γεωγραφική αγορά για την υπό εξέταση συγκέντρωση περιορίζεται καταρχήν στα γεωγραφικά σύνορα της ελληνικής επικράτειας.

150. Περαιτέρω, τα μέρη αναφέρουν ότι από τις σχετικές αποφάσεις της Ε.Επ. συνάγεται ότι ορισμένοι παράγοντες, όπως η θέσπιση νομοθετικών μέτρων ή η ύπαρξη σοβαρών τεχνικών και/ή πρακτικών περιορισμών σε κάποια αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, που δύνανται να ανατρέψουν την επικρατούσα ομοιογένεια των συνθηκών ανταγωνισμού ή θέτουν «σύνορα» εντός των τειχών της, δύνανται να έχουν ως αποτέλεσμα την επέκταση ή την περιστολή των γεωγραφικών ορίων των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας²⁷⁶.

151. Ενόψει των ανωτέρω, και λαμβάνοντας υπόψη τη γεωγραφική ιδιαιτερότητα της χώρας, καθώς και τον τρόπο λειτουργίας του ΗΕΠ, τα Μέρη θεωρούν ότι η σχετική γεωγραφική αγορά περιορίζεται στο Ενιαίο Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας. Στο Σύστημα αυτό δεν περιλαμβάνονται τα επιμέρους αυτόνομα ηλεκτρικά συστήματα των μη Διασυνδεδεμένων Νησιών (ΜΑΝ), με τα οποία δεν υφίσταται χονδρεμπορική

²⁷³ Ενδεικτικά αναφέρονται οι αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής COMP/M.5711 RWE/Ensys και COMP/ M.5467 RWE/Essent., COMP/M.5249/2008 Edison/Hellenic Petroleum/JV, COMP/M.493/1994 TRACTEBEL/DISTRIGAZ (II), COMP/M.1853/2001 EDF/EnBW.

²⁷⁴ Τα Μέρη παραπέμπουν στην υποθέση M. 5249 –Edison/Hellenic Petroleum, όπου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει θεωρήσει την αγορά για την παραγωγή και χονδρική προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα ως διακριτή αγορά, ωστόσο, ο ακριβής καθορισμός της γεωγραφικής αγοράς παρέμεινε ανοικτός, αλλά και την απόφασή της για την συγχώνευση της Distrigaz με την Tractebel, όπου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή περιόρισε τη σχετική γεωγραφική περιοχή στο Βέλγιο και ανέφερε ότι οι εταιρίες που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα στους τομείς της παραγωγής, της μεταφοράς και της διανομής ηλεκτρισμού δραστηριοποιούνται, κυρίως εντός εθνικών πλαισίων. Επίσης, στην απόφασή της για τη συγχώνευση μεταξύ της EdF και της EnBW, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή περιόρισε τη σχετική γεωγραφική αγορά στα σύνορα της Γαλλίας.

²⁷⁵ Τα Μέρη παραπέμπουν στην απόφαση 446/V/2009 της ΕΑ, ως προς την έγκριση συγκέντρωσης μέσω της σύστασης κοινής επιχείρησης από τη ΔΕΗ και τη Χαλυβουργική, αλλά και στην απόφαση 339/V/2007, ως προς την έγκριση συγκέντρωσης μεταξύ των IBERDROLA ENERGIAS RENOVABLES S.A.U. και .POKAS A.E με την απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου από την πρώτη επί της δεύτερης, στις οποίες η ΕΑ έχει καθορίσει τη γεωγραφική αγορά ως το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας.

²⁷⁶ Ενδεικτικά αναφέρονται ως τέτοιοι περιορισμοί και μέτρα η (μη) ύπαρξη υπερφορτώσεων στα δίκτυα μεταφοράς, η ύπαρξη εποχιακών μεταβολών στην εισαγωγή και εξαγωγή ηλεκτρισμού, η επιβολή τελών στις διασυνοριακές μεταφορές ηλεκτρικής ενέργειας, η εμφάνιση διαφορών στις συχνότητες μεταφοράς, η επιβολή υποχρεώσεων για τη δημιουργία αποθεματικών παραγωγικής δυναμικότητας, ή η ύπαρξη αποκλίσεων στη φορολογική και περιβαλλοντική νομοθεσία που ισχύει για την ηλεκτρική ενέργεια. Σημειώνεται ότι στην υπόθεση COMP/M. 3729 EdF/AEM/Edlson (2005) η γεωγραφική αγορά κρίθηκε ότι ήταν μικρότερη των εθνικών συνόρων ενός Κράτους-Μέλους, ενώ στις υποθέσεις COMP/M.3268 Sydkraft Graninge (2003) και COMP/M.2847 Verbund/Energy Allnanz (2003) η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε ότι η υπό εξέταση αγορά ήταν μεγαλύτερη των εθνικών συνόρων ενός Κράτους-Μέλους. Ενδεικτικά επίσης βλ. αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής COMP/M.3268/2003 Sydkraft Graninge και COMP/M.2847/2003 Verbund/Energy Allnanz.

αγορά. Άλλωστε, τα έργα, στα οποία αφορά η Συγκέντρωση, είναι (Έργα Κ-Ρ) ή θα είναι στο μέλλον (Έργο Κ-Λ και Έργο Α-Π) συνδεδεμένα στο ΕΣΜΗΕ.

152. Τέλος, τα μέρη καταλήγουν ότι συμφωνούν με την οριοθέτηση, βάσει και της πρακτικής της ΕΑ²⁷⁷, της γεωγραφικής αγοράς για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο λιανικής ως ολόκληρη η ελληνική επικράτεια. Παραταύτα, σημειώνουν ότι, σε κάθε περίπτωση, δεδομένου ότι η γνωστοποιούμενη συγκέντρωση δεν αφορά στην αγορά προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο λιανικής, το ζήτημα του εύρους της γεωγραφικής αγοράς μπορεί να παραμείνει ανοικτό χωρίς να απαιτείται περαιτέρω διάκριση²⁷⁸.

5.2.2. Η ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

5.2.2.1 Παραγωγή και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο χονδρικής

153. Σύμφωνα με την εθνική νομολογία²⁷⁹ και δεδομένων των πραγματικών και νομικών εμποδίων εισόδου που παρατηρούνταν στη σχετική αγορά παραγωγής και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο χονδρικής, ως σχετική γεωγραφική αγορά οριζόταν, μέχρι προσφάτως²⁸⁰, το σύνολο της ελληνικής επικράτειας. Η διαπίστωση αυτή επίσης ήταν σύμφωνη με τις προηγούμενες αποφάσεις της Ε.Επ.²⁸¹, οι οποίες επιβεβαίωναν το γεγονός ότι όλες οι σχετικές αγορές ηλεκτρικής ενέργειας είναι εθνικές, κυρίως λόγω των περιορισμών στη δυναμικότητα διαθέσιμης ισχύος στις διασυνδέσεις με γειτονικές χώρες.

154. Ωστόσο, σύμφωνα με μεταγενέστερες αποφάσεις της ΕΑ²⁸² και της Ε.Επ.²⁸³, η σχετική γεωγραφική αγορά της παραγωγής και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο χονδρικής μπορεί να διαχωριστεί περαιτέρω σε δύο επιμέρους αγορές που αφορούν στο διασυνδεδεμένο (interconnected system) και μη διασυνδεδεμένο σύστημα (non – interconnected system). Στο διασυνδεδεμένο σύστημα περιλαμβάνεται η ηπειρωτική Ελλάδα και ένα μέρος των νησιών, ενώ στο μη διασυνδεδεμένο σύστημα περιλαμβάνεται το σύνολο σχεδόν των νησιών της χώρας (Ρόδος, Κρήτη, Λέσβος, Σάμος, κ.λπ.), τα οποία δεν συμμετέχουν στον Ημερήσιο Ενεργειακό Προγραμματισμό²⁸⁴ και βασίζονται σε αυτόνομους πετρελαϊκούς σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας²⁸⁵. Εξαιτίας του γεγονότος ότι δεν υπάρχουν ανταλλαγές ηλεκτρικής ενέργειας μεταξύ των δύο

²⁷⁷ Βλ. απόφαση Επιτροπής Ανταγωνισμού 389/V/2008, παράγραφος 3.1.

²⁷⁸ Βλ. σχετ. Τμήμα 6.3 του Εντύπου Γνωστοποίησης.

²⁷⁹ Βλ. αποφάσεις ΕΑ 120/Π/2000, 190/Π/2001, 208/Π/2002, 339/V/2007, 389/V/2008, 458/V/2009, 577/VII/2013.

²⁸⁰ Έως και την απόφαση 577/VII/2013.

²⁸¹ Βλ. Ε.Επ. COMP/M.4180 GDF/SUEZ, COMP/M.2857 ECS/IEH, COMP/M.3075 ECS/Intercommunales COMP/M.3318 ECS/Sibelga, COMP M.3883 GDF/Centrica/SPE, COMP M.3729 EDF/AEM/EDISON.

²⁸² Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις ΕΑ 458/V/2009, 577/VII/2013, 621/2015 και 666/2018.

²⁸³ Βλ. απόφαση Ε.Επ. της 05.03.2008 για τα δικαιώματα χρήσης λιγνίτη από τη ΔΕΗ Α.Ε.

²⁸⁴ Σχετικά με τον ΗΕΠ, βλ. ανωτέρω ενότητα IV.

²⁸⁵ <http://www.rae.gr/old/sub3/3B/3b3.htm>.

συστημάτων και σε συνδυασμό με το ότι οι συνθήκες παραγωγής και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο χονδρικής στο μη διασυνδεδεμένο σύστημα της χώρας²⁸⁶ διαφέρουν σημαντικά σε σχέση με την ηπειρωτική Ελλάδα και τα διασυνδεδεμένα νησιά, μπορεί να θεωρηθεί ότι το κάθε ένα σύστημα εξυπηρετεί διαφορετική σχετική γεωγραφική αγορά.

155. Εν προκειμένω, η ΔΕΗ ΑΝ δραστηριοποιείται αποκλειστικά στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ ενώ η μητρική της εταιρία ΔΕΗ δραστηριοποιείται στην αγορά παραγωγής και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο χονδρικής (συμπεριλαμβανομένων των εισαγωγών ηλεκτρικής ενέργειας μέσω διεθνών διασυνδέσεων), ενώ οι Εταιρίες – Στόχοι και η μητρική τους εταιρία VOLTERRA δραστηριοποιούνται στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ και η VOLTERRA και στην προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο χονδρικής με εισαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας μέσω διεθνών διασυνδέσεων.

156. Συνεπώς, με βάση την ανωτέρω ανάλυση και για τους σκοπούς της παρούσας υπόθεσης, ως σχετική γεωγραφική αγορά ορίζεται η γεωγραφική περιοχή της Ελλάδας που εξυπηρετείται από το διασυνδεδεμένο σύστημα.

V.2.2 Λιανική προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε πελάτες Μ.Τ. και Χ.Τ.

157. Τόσο η Ε.Επ. όσο και η ΕΑ, σε προηγούμενες αποφάσεις τους, ορίζουν ως γεωγραφική αγορά, για την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο λιανικής, το σύνολο της ελληνικής επικράτειας²⁸⁷. Με βάση τα ανωτέρω και για τους σκοπούς της παρούσας συγκέντρωσης, η σχετική γεωγραφική αγορά της προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας λιανικής σε επίπεδο λιανικής θεωρείται ότι περιλαμβάνει το σύνολο της ελληνικής επικράτειας, όπου οι δραστηριοποιούμενες επιχειρήσεις ανταγωνίζονται μεταξύ τους υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού.

V.3 ΜΕΓΕΘΟΣ – ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ - ΕΠΗΡΕΑΖΟΜΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

V.3.1 Παραγωγή και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο χονδρικής

158. Βάσει τόσο του τύπου τεχνολογίας αλλά και του καυσίμου που χρησιμοποιούν οι μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, διακρίνονται σε δύο βασικές κατηγορίες. Στην πρώτη κατηγορία εντάσσονται οι μονάδες παραγωγής που χρησιμοποιούν συμβατικούς τύπους τεχνολογίας (λιγνιτικές, υδροηλεκτρικές²⁸⁸, μονάδες φυσικού αερίου). Στη δεύτερη κατηγορία εντάσσονται οι μονάδες που χρησιμοποιούν ανανεώσιμες πηγές

²⁸⁶ Ήτοι διαφορετικές διαδικασίες αδειοδότησης για κατασκευή σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, απουσία ανταγωνισμού στην αγορά της προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας.

²⁸⁷ Βλ. ενδεικτικά αποφάσεις ΕΑ 577/VII/ 2013 (παρ. 55), 389/V/2008 (παρ. 3.1 σελ. 8). Επίσης και αποφάσεις της Ε. Επ. COMP/M.3868-DONG/Elsam/Energi E2, (14.03.2006, παρ. 272), COMP/39.386 (17.03.2010, παρ. 23-24 με περαιτέρω παραπομπές), COMP/ M.4180 GAZ DE FRANCE / SUEZ.

²⁸⁸ Οι υδροηλεκτρικές μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας είναι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας αλλά σύμφωνα με το Ν. 2773/1999 μόνο η ηλεκτρική ενέργεια που προέρχεται από την εκμετάλλευση «Υδάτινου Δυναμικού με Μικρούς Υδροηλεκτρικούς Σταθμούς μέχρι 10 MW», θεωρείται παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ.

ενέργειας (αιολικά και φωτοβολταϊκά πάρκα, μικρό-υδροηλεκτρικοί σταθμοί, βιοαεριοβιομάζα).

159. Το συνολικό μέγεθος της ελληνικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, βάσει του εν λόγω τεχνολογικού διαχωρισμού, σε όρους εγκατεστημένης ισχύος (MW), παρατίθεται στον Πίνακα 14.

Πίνακας 14					
Εγκατεστημένη ισχύς στην Ελλάδα ανά τύπο τεχνολογίας, 2014-2018, σε απόλυτες τιμές (MW) και ποσοστά (%)					
Τύπος Τεχνολογίας	Έτος				
	2014	2015	2016	2017	2018
Διασυνδεδεμένο Σύστημα					
Συμβατικοί τύποι τεχνολογίας	13.226	14.071	12.328	12.328	11.975
	74%	75%	71%	70%	68%
Τεχνολογίες ΑΠΕ	4.618	4.748	5.003	5.266	5.598
	26%	25%	29%	30%	32%
Σύνολο Διασυνδεδεμένου Συστήματος	17.844	18.819	17.331	17.594	17.573
	87%	88%	86%	87%	87%
Μη Διασυνδεδεμένο Σύστημα					
Συμβατικοί τύποι τεχνολογίας	2.203	2.207	2.263	2.243	2.067
	83%	83%	82%	82%	82%
Τεχνολογίες ΑΠΕ	452	453	482	484	458
	17%	17%	18%	18%	18%
Σύνολο Μη Διασυνδεδεμένου Συστήματος	2.655	2.660	2.745	2.727	2.525
	13%	12%	14%	13%	13%
Επικράτεια					
Σύνολο Διασυνδ. και Μη Διασυνδ. Συστήματος	20.499	21.479	20.076	20.321	20.098
Συμβατικοί τύποι τεχνολογίας - Επικράτεια (%)	75%	76%	73%	72%	70%
Τεχνολογίες ΑΠΕ - Επικράτεια	5.070	5.201	5.485	5.750	6.056
	(25%)	(24%)	(27%)	(28%)	(30%)

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Γνωστοποιούσες (υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 απαντητική επιστολή, 32(α)), κατόπιν χρήσεως πληροφοριών δημοσιευμένων στα μηνιαία δελτία του Χρηματιστηρίου Ενέργειας, ΑΔΜΗΕ και ΔΕΔΔΗΕ

160. Από τον ανωτέρω πίνακα διαπιστώνεται ότι, κατά το έτος 2018, η εγκατεστημένη ισχύς του διασυνδεδεμένου συστήματος αντιστοιχεί στο 87% (17.573 MW) της εγκατεστημένης ισχύος της επικράτειας (20.098 MW), ενώ η εγκατεστημένη ισχύς των ΑΠΕ σε επίπεδο επικράτειας ανέρχεται στο 30% (6.056 MW, ήτοι 5.598 MW στο διασυνδεδεμένο σύστημα και 458 MW στο μη διασυνδεδεμένο σύστημα).

161. Στον Πίνακα 15 παρουσιάζεται η εξέλιξη της εγκατεστημένης ισχύος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας των Μερών καθώς και των σημαντικότερων ανταγωνιστών τους.

Πίνακας 15							
Εγκατεστημένη Ισχύς των συμμετέχουσων και των σημαντικότερων ανταγωνιστών τους (περίοδος 2014-2018)							
Έτος	Εταιρία	Διασυνδεδεμένο		Μη Διασυνδεδεμένο		Διασυνδεδεμένο & Μη Διασ.	
		Ισχύς (MW)	Ισχύς (%)	Ισχύς (MW)	Ισχύς (%)	Ισχύς (MW)	Ισχύς (%)
2014	ΔΕΗ	10.335	58,40%	1.815	82,41%	12.150	61,06%
	ΔΕΗ ΑΝ	62	0,35%	61	2,75%	122	0,62%
	Volterra	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
	ΤΕΡΝΑ (ΗΡΩΝ) Συμβ. μονάδες					570	2,86%
	ΤΕΡΝΑ (ΗΡΩΝ) ΑΠΕ					360	1,81%
	Elpedison Συμβ. μονάδες					799	4,02%
	Elpedison ΑΠΕ					486	2,44%
	Ομ. Μυτιληναίος Συμβ. μονάδες					1.200	6,03%
	Ομ. Μυτιληναίος ΑΠΕ					36	0,18%
	Λοιπές εταιρίες	7.300	41,25%	327	14,84%	4.176	20,98%
	Σύνολο	17.696	100,00%	2.203	100,00%	19.899	100,00%
2015	ΔΕΗ	11.017	60,90%	1.818	82,40%	12.835	63,24%
	ΔΕΗ ΑΝ	62	0,34%	61	2,74%	122	0,60%
	Volterra	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
	ΤΕΡΝΑ (ΗΡΩΝ) Συμβ. μονάδες					570	2,81%
	ΤΕΡΝΑ (ΗΡΩΝ) ΑΠΕ					370	1,82%
	Elpedison Συμβ. μονάδες					799	3,94%
	Elpedison ΑΠΕ					577	2,84%
	Ομ. Μυτιληναίος Συμβ. μονάδες					1.200	5,91%
	Ομ. Μυτιληναίος ΑΠΕ					63	0,31%
	Λοιπές εταιρίες	7.012	38,76%	328	14,86%	3.761	18,53%
	Σύνολο	18.090	100,00%	2.206	100,00%	20.297	100,00%
2016	ΔΕΗ	9.397	56,56%	1.844	82,38%	11.241	59,62%
	ΔΕΗ ΑΝ	62	0,37%	61	2,70%	122	0,65%
	Volterra	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
	ΤΕΡΝΑ (ΗΡΩΝ) Συμβ. μονάδες					570	3,02%
	ΤΕΡΝΑ (ΗΡΩΝ) ΑΠΕ					460	2,44%
	Elpedison Συμβ. μονάδες					799	4,24%
	Elpedison ΑΠΕ					477	2,53%
	Ομ. Μυτιληναίος Συμβ. μονάδες					1.200	6,36%
	Ομ. Μυτιληναίος ΑΠΕ					88	0,47%
	Λοιπές εταιρίες	7.156	43,07%	334	14,92%	3.896	20,67%
	Σύνολο	16.615	100,00%	2.239	100,00%	18.854	100,00%
2017	ΔΕΗ	9.397	54,64%	1.825	82,24%	11.222	57,80%
	ΔΕΗ ΑΝ	62	0,36%	61	2,73%	122	0,63%
	Volterra	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
	ΤΕΡΝΑ (ΗΡΩΝ) Συμβ. μονάδες					570	2,94%
	ΤΕΡΝΑ (ΗΡΩΝ) ΑΠΕ					530	2,73%
	Elpedison Συμβ. μονάδες					799	4,12%
	Elpedison ΑΠΕ					495	2,55%
	Ομ. Μυτιληναίος					1.200	6,18%

Πίνακας 15 Εγκατεστημένη Ισχύς των συμμετέχουσων και των σημαντικότερων ανταγωνιστών τους (περίοδος 2014-2018)							
Έτος	Εταιρία	Διασυνδεδεμένο		Μη Διασυνδεδεμένο		Διασυνδεδεμένο & Μη Διασ.	
		Ισχύς (MW)	Ισχύς (%)	Ισχύς (MW)	Ισχύς (%)	Ισχύς (MW)	Ισχύς (%)
	Συμβ. μονάδες						
	Ομ.Μυτιληναίος ΑΠΕ					106	0,54%
	Λοιπές εταιρίες	7.738	45,00%	334	15,04%	4.371	22,51%
	Σύνολο	17.196	100,00%	2.219	100,00%	19.415	100,00%
2018	ΔΕΗ	8.596	49,28%	1.668	81,56%	10.263	52,66%
	ΔΕΗ ΑΝ	64	0,37%	56	2,71%	119	0,61%
	Volterra	16	0,09%	0	0,00%	16	0,08%
	ΤΕΡΝΑ (ΗΡΩΝ) Συμβ. μονάδες					570	2,92%
	ΤΕΡΝΑ (ΗΡΩΝ) ΑΠΕ					536	2,75%
	Elpedison Συμβ. μονάδες					810	4,16%
	Elpedison ΑΠΕ					524	2,69%
	Ομ.Μυτιληναίος Συμβ. μονάδες					1.200	6,16%
	Ομ.Μυτιληναίος ΑΠΕ					154	0,79%
	Λοιπές εταιρίες	8.768	50,27%	322	15,73%	5.296	27,17%
	Σύνολο	17.444	100,00%	2.045	100,00%	19.488	100,00%

Πηγή: Γνωστοποιούσες, κατόπιν χρήσεως πληροφοριών δημοσιευμένων στα μηνιαία δελτία του Χρηματιστηρίου Ενέργειας, ΑΔΜΗΕ και ΔΕΔΔΗΕ (υπ' αριθμ. πρωτ. 4876/24.07.2019 γνωστοποίηση, παράρτημα 13Α και η υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 επιστολή, απάντηση 32 σημείο (β)). Στην απάντηση 32β της 5417/02.09.2019 απ' όπου αντλήθηκαν τα στοιχεία των κυριότερων ανταγωνιστών, η γνωστοποιούσα στην κατηγορία ΑΠΕ ανέφερε μόνο τα αιολικά πάρκα, διότι δε διατίθενται αναλυτικά στοιχεία για τις λοιπές ΑΠΕ.

162. Από τον ανωτέρω πίνακα προκύπτει ότι ο Όμιλος ΔΕΗ κατέχει το υψηλότερο μερίδιο σε επίπεδο εγκατεστημένης ισχύος, το οποίο διαχρονικά βαίνει μειούμενο καθώς νέοι όμιλοι επενδύουν στην αγορά της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, καταλήγοντας στο επίπεδο του 53% περίπου το 2018 έναντι 61% περίπου το 2014. Η VOLTERRA εισήλθε στην αγορά της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, ως παραγωγός (ενώ τα προηγούμενα έτη ήταν αποκλειστικά εισαγωγέας), το 2018 με μόλις 16 MW εγκατεστημένη ισχύ και επομένως αμελητέο μερίδιο αγοράς (ύψους 0,08% στο σύνολο του δικτύου και 0,09% στο διασυνδεδεμένο δίκτυο). Οι κυριότεροι ανταγωνιστές των συμμετεχουσών, ήτοι οι εταιρίες ΤΕΡΝΑ, Elpedison και ο Όμιλος Μυτιληναίος κατέχουν ποσοστά 5,68% (2,92% από συμβατικές μονάδες και 2,75% από ΑΠΕ) και 6,95% (6,16% από συμβατικές μονάδες και 0,79% από ΑΠΕ) αντίστοιχα, σε επίπεδο εγκατεστημένης ισχύος (στο σύνολο του δικτύου).

163. Περαιτέρω, σημειώνεται ότι ακόμα και εάν ήθελε θεωρηθεί ο στενότερος ορισμός της αγοράς, ήτοι η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ, το μερίδιο της ΔΕΗ ΑΝ σε εγκατεστημένη ισχύ στο διασυνδεδεμένο δίκτυο ΑΠΕ θα αυξηθεί ως αποτέλεσμα της συγκέντρωσης από 1,14% σε 1,69%. Καθώς το σύνολο της εγκατεστημένης ισχύος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας μετά τη λειτουργία των Εταιριών – Στόχων θα αυξηθεί κατά 53,7 MW (69,7 MW πλην 16 MW που ήδη έχουν

εγκατασταθεί) και η εγκατεστημένη ισχύς της ΔΕΗ ως αποτέλεσμα της υπό κρίση συναλλαγής θα αυξηθεί κατά 31,37 MW, το μερίδιο της ΔΕΗ θα παραμείνει στα ίδια επίπεδα.

Πίνακας 16 Εγκατεστημένη Ισχύς των Εταιριών - Στόχων		
Εταιρία - Στόχος	Αιολικό Πάρκο	Ισχύς (MW)
VOLTERRA K-R	Κουρομάντρι Ναυπακτίας	8
VOLTERRA K-R	Ριγανόλακκα Ναυπακτίας	8
VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ	Κάστρο Λυκοβούνι Θηβαίων	42,9
VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ	Αμπέλια – Πλατανάκια	10,8
Συνολική ισχύς Εταιριών – Στόχων		69,7

164. Ως προς το συνολικό μέγεθος της αγοράς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και προμήθειας σε επίπεδο χονδρικής (άλλως η συνολική ποσότητα που εγχύθηκε στο σύστημα), αυτό προκύπτει από το άθροισμα της παραγόμενης ποσότητας και των εισαγωγών ηλεκτρικής ενέργειας που εγχύθηκαν στο σύστημα. Σημειώνεται ότι για τις Εταιρίες – Στόχους δεν υπάρχουν στοιχεία παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας, παρά μόνο εγκατεστημένης ισχύος όπως αυτά προαναφέρθηκαν, δεδομένου ότι τα δύο αιολικά πάρκα της VOLTERRA K-R βρίσκονται στο στάδιο δοκιμαστικής λειτουργίας και αντίστοιχα τα δύο αιολικά πάρκα της VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο αδειοδότησης.

165. Στον Πίνακα 17 παρουσιάζεται η συνολική ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας που εκχύθηκε στο σύστημα τα έτη 2014 – 2018 με διάκριση σε παραγωγή και εισαγωγές.

Πίνακας 17 Συνολική ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας που εγχύθηκε στο σύστημα (σε GWhs)					
Έτος	2014	2015	2016	2017	2018
Συνολική ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας που εγχύθηκε στο σύστημα (συνολική παραγωγή + εισαγωγές)	57.032	58.772	59.209	60.807	62.129
Παραγωγή ΔΕΗ (όμιλος)	35.338	34.089	30.255	32.584	27.369
Εισαγωγές ΔΕΗ (όμιλος)	2.841	3.195	2.011	1.901	2.407
Συνολική ενέργεια ΔΕΗ	38.179	37.284	32.266	34.485	29.776
Ενέργεια ΔΕΗ ως % επί του συνόλου	67%	63%	54%	57%	48%
Παραγωγή τρίτων	11.837	13.320	17.987	19.142	23.536 ²⁸⁹
Εισαγωγές τρίτων	7.016	8.168	8.956	7.180	8.817
Συνολική ενέργεια τρίτων	18.853	21.488	26.943	26.322	32.353
Ενέργεια τρίτων ως % επί του συνόλου	33%	37%	46%	43%	52%
Παραγωγή ΔΕΗ ΑΝ	n/a	n/a	210	219	189
Εισαγωγές ΔΕΗ ΑΝ	n/a	n/a	0	0	0
Συνολική ενέργεια ΔΕΗ ΑΝ	n/a	n/a	210	219	189
Ενέργεια ΔΕΗ ΑΝ ως % επί του συνόλου	n/a	n/a	0,36%	0,36%	0,30%
Παραγωγή VOLTERRA	0	0	0	0	17
Εισαγωγές VOLTERRA	144	108	72	163	134

²⁸⁹ Το 2018 η παραγωγή των δύο προς απο-επένδυση θυγατρικών της ΔΕΗ «Λιγνιτική Μεγαλόπολης Α.Ε. και «Λιγνιτική Μελίτης Α.Ε.» περιλαμβάνεται στην παραγωγή τρίτων.

Πίνακας 17					
Συνολική ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας που εγχύθηκε στο σύστημα (σε GWhs)					
Έτος	2014	2015	2016	2017	2018
Συνολική ενέργεια VOLTERRA	144	108	72	163	151
Ενέργεια VOLTERRA ως % επί του συνόλου	0,25%	0,18%	0,12%	0,27%	0,24%
Συνολική ενέργεια από ΑΠΕ	9.589	10.785	11.289	11.601	12.126
Συνολική ενέργεια από ΑΠΕ ως % επί του συνόλου	16,81%	18,35%	19,07%	19,08%	19,52%
Συνολική ενέργεια ΔΕΗ ΑΝ ως % επί του συνόλου από ΑΠΕ	n/a	n/a	1,86%	1,89%	1,56%
Συνολική ενέργεια VOLTERRA ως % επί του συνόλου από ΑΠΕ	1,50%	1,00%	0,64%	1,41%	1,25%

Πηγή²⁹⁰: Επεξεργασία στοιχείων από α) υπ' αριθμ. πρωτ. 4876/24.07.2019 Έντυπο, Πίνακα 7.1 και ενότητα 8.3 και αντίστοιχο πίνακα της υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 απαντητικής επιστολής, β) υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 απαντητική επιστολή, 32 (ε) Παράρτημα 10B, γ) υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 απαντητική επιστολή, 32 (γ) και δ) υπ' αριθμ. πρωτ. 5736/17.09.2019 απαντητική επιστολή ερωτ. 4, και κατόπιν χρήσεως πληροφοριών δημοσιευμένων στα μηνιαία δελτία του Χρηματιστηρίου Ενέργειας, ΑΔΜΗΕ και ΔΕΔΔΗΕ.

166. Όπως προκύπτει, από τα στοιχεία του Πίνακα 17, το μερίδιο αγοράς του Ομίλου ΔΕΗ στη συνολική εγχεόμενη ηλεκτρική ενέργεια στο σύστημα βαίνει μειούμενο κατά την πενταετία 2014-2018, αποτελώντας το 48% το έτος 2018. Το δε μερίδιο της VOLTERRA αντιστοιχεί κατά τα έτη 2014 - 2018 σε πολύ χαμηλά επίπεδα, από 0,12% έως 0,25%. Τα ανωτέρω αναφερόμενα μερίδια των δύο εταιριών δεν αναμένεται να επηρεαστούν από την παρούσα συναλλαγή δεδομένης της περιορισμένης ισχύος που διαθέτουν οι Εταιρίες – Στόχοι.

V.3.2 Προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο λιανικής

167. Στον Πίνακα 18 παρουσιάζονται τα μερίδια αγοράς της ΔΕΗ και της VOLTERRA στην αγορά της προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο λιανικής με διάκριση στις υποαγορές πελατών.

Πίνακας 18 ²⁹¹								
Μερίδια αγοράς (%) της ΔΕΗ και της VOLTERRA στην αγορά προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο λιανικής								
Τελευταίος μήνας του έτους	ΔΕΗ				VOLTERRA			
	Υψηλή Τάση	Μέση Τάση	Χαμηλή Τάση	Σύνολο	Υψηλή Τάση	Μέση Τάση	Χαμηλή Τάση	Σύνολο
Δεκ-14	10.60%	21.52%	64.67%	96.79%		0.14%		0.14%
Δεκ-15	11.71%	19.88%	63.05%	94.64%		0.25%		0.25%
Δεκ-16	11.34%	18.82%	59.67%	89.83%		0.52%		0.52%
Δεκ-17	11.68%	17.41%	56.31%	85.40%		0.85%		0.85%

²⁹⁰ Σημειώνεται ότι υπάρχει μια απόκλιση μεταξύ των στοιχείων που προσκόμισαν τα μέρη στις διαφορετικές απαντητικές τους επιστολές που δεν θεωρήθηκε σημαντική καθώς δεν επηρεάζει το αποτέλεσμα της υπό κρίση συγκέντρωσης.

²⁹¹ Τα στοιχεία μεριδίων αγοράς σε επίπεδο λιανικής προσκομίστηκαν από τις Γνωστοποιούσες σε μηνιαία βάση και εξ αυτών επιλέγει για τον εν λόγω πίνακα ο Δεκέμβριος εκάστου έτους. Η διακύμανση των μηνιαίων μεριδίων μεταξύ των μηνών εκάστου έτους κρίθηκε ότι δεν επηρεάζει το όποιο συμπέρασμα για τον σκοπό εξέτασης της παρούσας Γνωστοποίησης.

Πίνακας 18 ²⁹¹ Μερίδια αγοράς (%) της ΔΕΗ και της VOLTERRA στην αγορά προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο λιανικής								
Τελευταίος μήνας του έτους	ΔΕΗ				VOLTERRA			
	Υψηλή Τάση	Μέση Τάση	Χαμηλή Τάση	Σύνολο	Υψηλή Τάση	Μέση Τάση	Χαμηλή Τάση	Σύνολο
Δεκ-18	10.09%	16.42%	53.78%	80.29%		0.70%	0.52%	1.22%

Πηγή: Γνωστοποιούσες, κατόπιν χρήσεως πληροφοριών δημοσιευμένων στα μηνιαία δελτία του Χρηματιστηρίου Ενέργειας, ΑΔΜΗΕ και ΔΕΔΔΗΕ (υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 επιστολή, 34(β))

168. Όπως φαίνεται στον Πίνακα 18, τα μερίδια αγοράς της VOLTERRA στην αγορά προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο λιανικής πελάτες Μ.Τ. και Χ.Τ., κυμάνθηκαν από 0,14% τον Δεκέμβριο του 2014 έως 1,22% τον Δεκέμβριο του 2018. Παρατηρείται, συνεπώς, ότι η VOLTERRA κατέχει πολύ χαμηλό μερίδιο στην εν λόγω αγορά. Επισημαίνεται ότι η ΔΕΗ ΑΝ δεν δραστηριοποιείται στην αγορά προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο λιανικής αλλά η μητρική της ΔΕΗ, η οποία το έτος 2018 κατείχε μερίδιο αγοράς 80,29%.

Υ.3.3 Αγορά Κατασκευής μονάδων Παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας

169. Όσον αφορά την αγορά κατασκευής μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, οι Γνωστοποιούσες αναφέρουν ότι ο κύκλος εργασιών του Ομίλου ΑΒΑΞ στην ελληνική επικράτεια, αφορά αποκλειστικά στο έργο Κ-Ρ. Ειδικότερα, ο κύκλος εργασιών του Ομίλου ΑΒΑΞ (εθνικός και παγκόσμιος) παρουσιάζεται στον Πίνακα 19.

Πίνακας 19 Κύκλος Εργασιών Ομίλου ΑΒΑΞ από την Κατασκευή Μονάδων Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (σε €)			
Περιοχή	2016	2017	2018
Ελλάδα		2.820.901	1.912.036
Παγκοσμίως	18.897.638	132.571.192	75.635.238
Σύνολο	18.897.638	135.392.093	77.547.274

Πηγή: Γνωστοποιούσες (υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 επιστολή, απ. 37)

170. Η περαιτέρω ανάλυση της εν λόγω κάθετα επηρεαζόμενης αγοράς παρέλκει, λόγω της περιορισμένης δραστηριοποίησης του Ομίλου ΑΒΑΞ στην ελληνική αγορά.²⁹²

Υ.4 ΕΠΗΡΕΑΖΟΜΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

Υ.4.1 Η ΑΠΟΨΗ ΤΩΝ ΜΕΡΩΝ

171. Οι Γνωστοποιούσες σημειώνουν ότι σχετική αγορά της εν λόγω συγκέντρωσης είναι η αγορά παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ και, σε κάθε περίπτωση, η αγορά για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, ανεξαρτήτως πηγής, καθώς και η προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο χονδρικής. Κατά την προς την αγορά προμήθειας σε επίπεδο χονδρικής είναι η αγορά προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σε

²⁹² Βλ. κατωτέρω ανάλυση στις καθέτως επηρεαζόμενες αγορές.

επίπεδο λιανικής, την οποία τα Μέρη δεν θεωρούν ως σχετική αλλά ούτε και ως επηρεαζόμενη αγορά καθώς, όπως υποστηρίζουν, η παρούσα συγκέντρωση αφορά μόνο στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ. Τα Μέρη δεν θεωρούν επίσης ως σχετική αλλά ούτε και ως επηρεαζόμενη αγορά την αγορά κατασκευής μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και δεν τοποθετήθηκαν σχετικά με το εύρος της γεωγραφικής αγοράς παρόλο που παρείχαν πληροφορίες οι οποίες παρατίθενται στη συνέχεια.

V.4.2 Η ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

V.4.2.1 Οριζόντια επηρεαζόμενες αγορές

172. Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην προηγούμενη Ενότητα V.3 και για τους σκοπούς της υπό κρίση συγκέντρωσης, οριζόντια επηρεαζόμενες είναι οι αγορές στις οποίες το συνδυασμένο μερίδιο αγοράς των Μερών υπερβαίνει το 15%. Συγκεκριμένα οριζοντίως επηρεαζόμενες αγορές θεωρούνται:

Η αγορά για την παραγωγή και χονδρική προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας

173. Όπως αναφέρεται στην ενότητα V.3.1 το μερίδιο αγοράς του ομίλου ΔΕΗ κατά το έτος 2018 ανέρχεται στο 48% της συνολικής ενέργειας που εγχύθηκε στο σύστημα ενώ η ενέργεια της VOLTERRA που εγχύθηκε στο σύστημα αντιστοιχεί σε 0,24% επί του συνόλου.

Η αγορά προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο λιανικής

174. Όπως αναφέρεται στην ενότητα V.3.2, το μερίδιο αγοράς του Ομίλου ΔΕΗ ανέρχεται σε 80,29% του συνόλου της αγοράς λιανικής και της VOLTERRA σε 1,22%, το δε συνδυασμένο μερίδιο αγοράς των Μερών στην αγορά αυτή ανέρχεται στο 81,51%.

V.4.2.2. Καθέτως επηρεαζόμενες αγορές

175. Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην προηγούμενη Ενότητα V.3, η Υπηρεσία σημειώνει τα εξής ως προς τις καθέτως επηρεαζόμενες αγορές της παρούσας συγκέντρωσης.²⁹³

Η αγορά κατασκευής μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας

²⁹³ Καθέτως επηρεαζόμενη αγορά θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι αποτελεί και η αγορά διανομής ηλεκτρικής ενέργειας λόγω του ότι ο ΔΕΔΔΗΕ είναι 100% θυγατρική εταιρία της ΔΕΗ. Ωστόσο σημειώνεται ότι η εταιρία συστάθηκε με την απόσχιση του κλάδου Διανομής της ΔΕΗ σύμφωνα με το Ν. 4001/2011 και σε συμμόρφωση με την Οδηγία 2009/72/ΕΚ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σχετικά με την οργάνωση των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας, με σκοπό να αναλάβει τα καθήκοντα του Διαχειριστή του Ελληνικού Δικτύου Διανομής και είναι ανεξάρτητη επιχείρηση λειτουργικά και διοικητικά τηρώντας όλες τις απαιτήσεις ανεξαρτησίας που ενσωματώνονται στο παραπάνω νομικό πλαίσιο.

176. Οι μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας διακρίνονται με βάση το είδος της πρώτης ύλης που χρησιμοποιούν για να παραχθεί η ηλεκτρική ενέργεια. Οι εν λόγω μονάδες διακρίνονται σε θερμικές (λιγνιτικές, φυσικού αερίου, πετρελαϊκές), υδροηλεκτρικές και μονάδες παραγωγής Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας/ΑΠΕ (αιολικά, φωτοβολταϊκά πάρκα, μικρά υδροηλεκτρικά²⁹⁴).

177. Η απαιτούμενη εξειδικευμένη τεχνική ικανότητα και το μέγεθος, η αξία και ο διεθνής ή εθνικός χαρακτήρας των έργων δεν επιτρέπει τη δραστηριοποίηση του συνόλου των κατασκευαστικών εταιριών στα έργα κατασκευής μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.²⁹⁵ Το γεγονός αυτό επιρρωνύεται και από σχετικές αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις οποίες η κατασκευή μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας αποτελεί ενδεχόμενη διακριτή υπό-αγορά.²⁹⁶

178. Στην αγορά αυτή δραστηριοποιείται ο Όμιλος ΑΒΑΞ και το μερίδιο αγοράς της ΔΕΗ στην αγορά του επόμενου σταδίου της παραγωγικής διαδικασίας του προϊόντος ήτοι της παραγωγής και χονδρικής προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο χονδρικής υπερβαίνει σαφώς το 25% (βλ. σχετ. ανάλυση ανωτέρω στις οριζοντίως επηρεαζόμενες αγορές).

179. Σύμφωνα με τα Μέρη στην αγορά αυτή, δεν υπάρχει κατά τα τελευταία έτη τουλάχιστον ουσιαστική δραστηριότητα στην κατασκευή μικρών υδροηλεκτρικών σταθμών (ΜΥΗΣ) και θερμικών μονάδων, οι κλάδοι κατασκευής ΑΠΕ είναι εξαιρετικά κατακερματισμένοι και η δραστηριότητα της ΑΒΑΞ στην Ελλάδα περιορίζεται αποκλειστικά στο Έργο Κ-Ρ και αντιστοίχως στην υπό εκτέλεση σύμβαση των Έργων Λυκοβούνι και Α-Π ενώ η δραστηριότητα της ΔΕΗ περιορίζεται κατ' ουσία στην εκμετάλλευση των εν λόγω μονάδων και δεν δραστηριοποιείται στην κατασκευή τους. Η ΔΕΗ συμμετέχει στην εν λόγω αγορά μόνο ως πελάτης, εκμεταλλεύεται τις μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, ωστόσο δεν τις κατασκευάζει η ίδια ή μέσω θυγατρικών της, αλλά αντίθετα η κατασκευή λαμβάνει χώρα μέσω ανάθεσης κατόπιν διενέργειας διαγωνιστικών διαδικασιών²⁹⁷.

²⁹⁴ Σύμφωνα με το Ν. 2773/1999 η ηλεκτρική ενέργεια που προέρχεται από την εκμετάλλευση «Υδάτινου Δυναμικού με Μικρούς Υδροηλεκτρικούς Σταθμούς μέχρι 10 MW», θεωρείται παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ.

²⁹⁵ Βλ. για παράδειγμα τη διακήρυξη της ΔΕΗ ΔΜΚΘ – 11 11 5252 για το έργο «ΑΗΣ ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ – ΜΟΝΑΔΑ V –ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟΘΕΙΩΣΗΣ ΚΑΥΣΑΕΡΙΩΝ. Πρβλ. και COMP/M.1877 BOSKALIS/HBG, παρ. 7 επ.

²⁹⁶ Βλ. υποθέσεις COMP/M.5445 MYTILINEOS/MOTOR OIL/CORINTHOS POWER, σκ. 28, 30, 39-40, COMP/M. 3653 SIEMENS/VA Tech, σκ. 13- 20 και COMP/M.6350 SIEMENS/NEM HOLDING.

²⁹⁷ Επισημαίνουν (βλ. σχετικά την υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 απαντητική επιστολή παροχής στοιχείων σελ.28-29) ότι η τελευταία κατανεμημένη μονάδα που εντάχθηκε στο διασυνδεδεμένο σύστημα ήταν η μονάδα «Μεγαλόπολη V» της ΔΕΗ. Μάλιστα, η εν λόγω μονάδα λειτούργησε επί μακρόν σε καθεστώς περιορισμού ισχύος, λόγω αρχικά των διαδικασιών λειτουργικής παραλαβής και δοκιμαστικής λειτουργίας, και αργότερα λόγω του κορεσμού του ηλεκτρικού χώρου της Πελοποννήσου. Πιο συγκεκριμένα, αναφέρουν ότι η έναρξη κατασκευής της μονάδας «Μεγαλόπολη V» έλαβε χώρα το έτος 2009 (βλ. σχετικά και <https://www.metka.com/el/tomeis-drasthriopoihs/erga/ahs-megalopolhs-monada-v-syndyasmenu-kyklou-811-mw>), ετέθη σε δοκιμαστική λειτουργία τον Απρίλιο του έτους 2015 και σε εμπορική λειτουργία τον Αύγουστο του έτους 2018 (βλ. σχετικά και <https://energypress.gr/news/se-emporiki-leitoyrgia-i-monada-megalopoli>

180. Ωστόσο σημειώνουν ότι εάν θεωρηθούν ως μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και οι σταθμοί ΑΠΕ, τότε πρόκειται για έναν απολύτως κατακερματισμένο κλάδο για τον οποίο μπορούν να παρατεθούν απλώς και μόνο στατιστικά στοιχεία. Συνοπτικά αναφέρεται πως κατά την τελευταία πενταετία, το σύστημα των ΑΠΕ εμπλουτίστηκε με περίπου 1.040 MW εγκατεστημένης αιολικής ισχύος και με μικρές εντοπισμένες μονάδες ηλιακής ενέργειας και βιομάζας. Λόγω της έντονης διασποράς των τελευταίων, είναι δύσκολο να καταγραφεί αναλυτικά η χωροθέτησή τους.

181. Τα Μέρη επιπλέον αναφέρουν πως κατά τα επόμενα χρόνια εκτός της μονάδας «Πτολεμαΐδα V» της ΔΕΗ, αναμένεται να παραδοθούν νέα αιολικά και φωτοβολταϊκά πάρκα. Παράλληλα, έχει προγραμματιστεί η θέση σε λειτουργία έως το 2022 μιας νέας μονάδας συνδυασμένου κύκλου, ισχύος 665 MW, από τον Όμιλο Μυτιληναίου στην περιοχή της Βοιωτίας²⁹⁸, ενώ πέντε ενεργειακοί όμιλοι, ήτοι οι ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ, Μυτιληναίος, Elpedison, Κοπελούζος και Καρατζής, δρομολογούν – σύμφωνα με σχετικά δημοσιεύματα - επενδύσεις ύψους 1.5 δις. ευρώ για την κατασκευή μονάδων φυσικού αερίου συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 3.5 GW, ενώ οι τρεις πρώτοι διαθέτουν και λειτουργούν ήδη σταθμούς φυσικού αερίου συνολικής ισχύος 2.1 GW²⁹⁹.

Η αγορά προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο λιανικής

182. Παρότι στην αλυσίδα διανομής ηλεκτρικής ενέργειας η αγορά παραγωγής βρίσκεται σε προηγούμενο στάδιο σε σχέση με αυτή της προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας, ωστόσο λόγω της ύπαρξης του συστήματος υποχρεωτικής προ-ημερήσιας αγοράς (mandatory pool system) που μεσολαβεί μεταξύ της μίας και της άλλης αγοράς καθώς και λόγω της μεσολάβησης του ΔΑΠΕΕΠ στον οποίο πωλεί ο παραγωγός και από τον οποίον αγοράζει ο λιανέμπορος, ατονεί η κάθετη σύνδεση μεταξύ των δύο αγορών. Αν ήθελε θεωρηθεί ότι υπάρχει κάθετη σχέση μεταξύ των δύο ως άνω αγορών, σημειώνεται ότι το μερίδιο αγοράς της ΔΕΗ και στις δύο αγορές υπερβαίνει σαφώς το 25% (βλ. σχετ. ανάλυση ανωτέρω στις οριζοντίως επηρεαζόμενες αγορές), οπότε και η αγορά λιανικής προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας θα θεωρείτο κάθετα επηρεαζόμενη αγορά.

v-aro-14-aygoystoy), 13.08.2018). Πέραν αυτής της μονάδας δεν έχει κατασκευαστεί στη χώρα κάποια άλλη συμβατική/θερμική μονάδα τα τελευταία επτά έτη.

²⁹⁸ Βλ. σχετικά και <https://energypress.gr/news/adeia-paragogis-elave-i-mytilinaios-gia-ti-nea-monadaton-665-mw-sti-voiotia>, 30.08.2018.

²⁹⁹ Βλ. σχετικά και <https://energypress.gr/news/epanashediazetai-o-hartis-tis-ilektroparagogis-stin-ellada-giati-ependyoyn-se-nees-monades>, 02.07.2019.

VI ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΣΤΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΠΗΡΕΑΖΟΜΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

VI.1 ΑΓΟΡΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΧΩΝΔΡΙΚΗΣ³⁰⁰

183. Υπάρχει απόλυτη αλληλεπίδραση μεταξύ ζήτησης και παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς η παραγόμενη ενέργεια οφείλει για τεχνικούς λόγους να καταναλώνεται άμεσα, αφού δεν υφίστανται στη χώρα αλλά και διεθνώς έως σήμερα σημαντικές υποδομές αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας. Η τελική ζήτηση επηρεάζεται από πληθώρα τεχνικών και μη συνθηκών, όπως αυτές αντικατοπτρίζονται μέσω των μακροοικονομικών συνθηκών και της τάσης ενεργειακής εξοικονόμησης³⁰¹.

184. Η ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας τόσο εξαιτίας του εξηλεκτισμού τομέων παραδοσιακά στραμμένων προς συμβατικές μορφές ενέργειας όσο και εξαιτίας των δεσμεύσεων σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο για την αντιστροφή της κλιματικής αλλαγής θα δημιουργήσει περαιτέρω προοπτικές ανάπτυξης του κλάδου της ηλεκτρικής ενέργειας γεγονός που θα ωφελήσει και την περαιτέρω ανάπτυξη έργων ΑΠΕ. Στην αγορά αυτή η σημασία των προτιμήσεων των πελατών δεν τυγχάνει εφαρμογής καθώς όλη η παραγόμενη ενέργεια εγχέεται στο Σύστημα.

185. Όπως έχει ήδη αναφερθεί βάσει τόσο του τύπου τεχνολογίας αλλά και του καυσίμου που χρησιμοποιούν οι μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, διακρίνονται σε μονάδες παραγωγής που χρησιμοποιούν συμβατικούς τύπους τεχνολογίας (λιγνιτικές, υδροηλεκτρικές, μονάδες φυσικού αερίου) και σε μονάδες που χρησιμοποιούν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (αιολικά και φωτοβολταϊκά πάρκα, μικρό-υδροηλεκτρικοί σταθμοί, βιοαέριο-βιομάζα).

186. Ως προς τις συμβατικές (θερμικά εργοστάσια και μεγάλοι υδροηλεκτρικοί σταθμοί) μονάδες παραγωγής δεν έχει κατασκευαστεί κάποιος νέος σταθμός με εξαίρεση τη μονάδα φυσικού αερίου ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗ V, η οποία βρίσκεται σε εμπορική λειτουργία από τις 14.08.2018 με καθαρή ισχύ 500 MW και την υδροηλεκτρική μονάδα ΙΛΑΡΙΩΝΑΣ, η οποία βρίσκεται σε εμπορική λειτουργία από τις 23.02.2018 με καθαρή ισχύ 153 MW³⁰². Σημειώνεται, ωστόσο, ότι οι μονάδες αυτές ανήκουν στη ΔΕΗ και αποτελούν μικρό μέρος του παραγωγικού δυναμικού της επιχείρησης και επιπροσθέτως η

³⁰⁰ Βλ. σχετ. τμήματα 8.7, 8.8 και 8.9 Εντύπου.

³⁰¹ Οι κύριοι παράγοντες που επιδρούν στη διαμόρφωση της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας σε εθνικό επίπεδο σε μεσομακροπρόθεσμη βάση είναι η οικονομική ανάπτυξη της χώρας, οι αλλαγές στις καταναλωτικές συνήθειες (κλιματισμός, χρήση ηλεκτρισμού στις μεταφορές, χρήση υπολογιστών, χρήση λαμπτήρων LED κ.λπ.) ως απόρροια της βελτίωσης του βιοτικού επιπέδου, αλλά και της βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης συγκεκριμένων πληθυσμιακών ομάδων (π.χ. οικονομικοί μετανάστες), η γενικότερη κατάσταση του ενεργειακού τομέα και της αγοράς ηλεκτρισμού (επίπεδο τιμών ηλεκτρικής ενέργειας, ανταγωνισμός με φυσικό αέριο κ.λπ.), οι ειδικές συνθήκες (π.χ. υλοποίηση έργων Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης) και διάφορα μέτρα εξειδίκευσης πολιτικών, όπως εξοικονόμηση ενέργειας, αντιστάθμιση αέργου ισχύος, περιβαλλοντικοί περιορισμοί κλπ.

³⁰² Σύμφωνα με το Δελτίο Συστήματος Συναλλαγών ΗΕΠ του έτους 2018.

κατασκευή τους διήρκεσε αρκετά χρόνια και απλώς το 2018 τέθηκαν σε εμπορική λειτουργία. Συνεπώς, δεν υπήρξε κάποια σημαντική διαφοροποίηση πολύ δε μάλλον είσοδος στον κλάδο της συμβατικής ηλεκτροπαραγωγής. Ως προς τη συμβατική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας η μόνη μονάδα, που σήμερα κατασκευάζεται στη χώρα είναι η νέα λιγνιτική μονάδα ηλεκτροπαραγωγής Πτολεμαΐδα V, ισχύος 660 MW της ΔΕΗ.

187. Σε επίπεδο νέων αιτήσεων αδειών παραγωγής αυτές περιορίζονται σε σταθμούς με πρώτη καύσιμη ύλη το φυσικό αέριο. Ενδεικτικά αναφέρεται η χορήγηση άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από σταθμό συνδυασμένου κύκλου με καύσιμο φυσικό αέριο ισχύος 665 MW στη θέση Άγιος Νικόλαος του δήμου Διστόμου -Αράχovas - Αντίκυρας της Βοιωτίας στον Όμιλο Μυτιληναίος, καθώς επίσης και χορήγηση άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για το σταθμό συνδυασμένου κύκλου με φυσικό αέριο ισχύος 662 MW της Damco Energy του Ομίλου Κοπελούζου, η οποία σχεδιάζεται να υλοποιηθεί στη ΒΙ.ΠΕ. Αλεξανδρούπολης.

188. Η υλοποίηση των ανωτέρω σταθμών εφόσον ολοκληρωθεί η προβλεπόμενη αδειοδότηση και η κατασκευή δύναται να μετασηματίσει ελαφρώς τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της συμβατικής παραγωγής, ωστόσο η ριζική αναδιάρθρωση του μίγματος καυσίμου της χώρας άπτεται του γενικότερου ενεργειακού σχεδιασμού, ο οποίος δεν προβλέπει επί του παρόντος στον άμεσο χρονικό ορίζοντα σημαντικές διαφοροποιήσεις. Σε κάθε περίπτωση αποδεικνύεται πως η κατασκευή και ανάπτυξη συμβατικών μονάδων ηλεκτροπαραγωγής πραγματοποιείται από ομίλους, που ήδη δραστηριοποιούνται στον κλάδο και δεν πρόκειται για νέες εισόδους στην αγορά. Εξάλλου, σαφώς προκύπτει ότι η πρόσβαση στην αγορά είναι ανεμπόδιση. Με βάση τα διαθέσιμα δεδομένα δε διαφαίνεται κάποια νέα είσοδος στην αγορά στο άμεσο μέλλον.

189. Στον κλάδο της ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ, ο οποίος γνώρισε σημαντική ανάπτυξη κατά τα έτη 2010-2014 ιδιαιτέρως εξαιτίας της αλματώδους εγκατάστασης Φωτοβολταϊκών Σταθμών, η εξέλιξη της εγκατεστημένης ισχύος ακολουθεί μία σταθερή ανοδική πορεία, δείγμα αφενός της ανάπτυξης του κλάδου και αφετέρου της ανεμπόδισης εισόδου σε αυτόν. Χαρακτηριστικό της δυναμικής ανάπτυξης των Φωτοβολταϊκών σταθμών σε ιδιαιτέρως σύντομο χρονικό διάστημα αποτελεί ο κατακερματισμός της εν λόγω αγοράς σε επίπεδο επιχειρηματικών ομίλων που δραστηριοποιούνται στον κλάδο. Επιπροσθέτως λόγω του ρυθμιστικού πλαισίου ανάπτυξης των Φωτοβολταϊκών Σταθμών και εν αναμονή του Ν. 4414/2016 την πενταετία 2014-2018 τα έργα που υλοποιήθηκαν στη χώρα αθροίζουν μόνο σε 86.4 MW (επί συνόλου 2.665 MW ήτοι περί το 3%), 41.1MW από τα οποία συνδέθηκαν το 2018 και αποτελούνταν από έργα που εξασφάλισαν ΤΑ μέσω της πιλοτικής διαγωνιστικής διαδικασίας που προέβλεπε ο Ν. 4414/2016 σύμφωνα με τα στοιχεία του Συνδέσμου Εταιρειών Φωτοβολταϊκών³⁰³, συνεπώς δεν υπήρξε κάποια σημαντική είσοδος στην εν λόγω αγορά.

190. Ο κλάδος των αιολικών αναπτύσσεται συστηματικά κατά την τελευταία

³⁰³ http://heianco.gr/wp-content/uploads/ov-status_greece_2018_26Mar2019.pdf.

εικοσαετία και παρατηρείται κατακερματισμός της αγοράς σε πλειάδα εταιριών ειδικού σκοπού και πολλούς επιχειρηματικούς ομίλους³⁰⁴. Λόγω της μακρόχρονης διαδικασίας ανάπτυξης και υλοποίησης αιολικών εγκαταστάσεων υπάρχουν σήμερα μόνο επτά όμιλοι με σημαντικό ποσοστό, ήτοι με εγκαταστάσεις άνω των 100 MW στη χώρα. Όπως προκύπτει από τα στατιστικά στοιχεία της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Αιολικής Ενέργειας (ΕΛΕΤΑΕΝ)³⁰⁵ οι λοιποί όμιλοι που δραστηριοποιούνται στον κλάδο των αιολικών εγκαταστάσεων κατέχουν διαχρονικά περί το 30-34% της αγοράς (παραγωγή Η/Ε από αιολικά). Σε κάθε περίπτωση οι ως άνω όμιλοι εμφανίζουν μακροχρόνια δραστηριότητα στον χώρο και δεν πρόκειται για νέες εισόδους στην ως άνω σχετική αγορά και τα ανωτέρω στοιχεία παρέχονται εν είδει πληρότητας και τεκμηρίωσης.

VI.2 ΑΓΟΡΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΛΙΑΝΙΚΗΣ

191. Η ηλεκτρική ενέργεια είναι ένα ομοιογενές προϊόν, που δεν δύναται να υποκατασταθεί αξιόπιστα από άλλα προϊόντα και που διαθέτει ορισμένα ιδιότυπα χαρακτηριστικά. Ο ηλεκτρισμός προσφέρεται στον πελάτη χωρίς ποιοτικές διαφορές, ανεξάρτητα από τον τρόπο ή την μέθοδο παραγωγής και τον κατά περίπτωση προμηθευτή³⁰⁶. Η παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια, που εγχέεται στο ΕΣΜΗΕ, αλλά και η ηλεκτρική ενέργεια, που κάθε χρήστης αντλεί από το ΕΔΔΗΕ, δεν διακρίνεται σε ποιότητες, όπως άλλα αγαθά. Ο πελάτης ενδιαφέρεται να έχει την ισχύ και την ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας, που είναι γι' αυτόν αναγκαία προκειμένου να λειτουργήσουν συσκευές και μηχανήματα. Επιπλέον, η πώληση του ηλεκτρισμού στους καταναλωτές διακρίνεται από υψηλή ανελαστικότητα και εποχικότητα, καθώς η ζήτηση του αυξομειώνεται όχι μόνο ανάλογα με την εποχή ή με το μήνα αλλά και εντός της ίδιας ημέρας.

192. Ο Ν. 4336/2015 (ΦΕΚ 94/14.08.2015, σελ. 1029) προβλέπει «Σε κάθε περίπτωση, έως το 2020 καμία επιχείρηση δεν θα μπορεί να παράγει ή να εισάγει, άμεσα ή έμμεσα, πάνω από το 50% της συνολικής ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται και εισάγεται στην Ελλάδα (νομοθεσία που θα θεσπιστεί ως προαπαιτούμενο) (...)». Παρά τις δέσμες μέτρων, που ελήφθησαν, με σκοπό τη συμμόρφωση της αγοράς με το υφιστάμενο νομικό-θεσμικό πλαίσιο όσον αφορά στο μερίδιο Λιανικής της ΔΕΗ, δεν υπάρχει ανταπόκριση από την πλευρά των καταναλωτών. Σύμφωνα και με την πρόσφατη διαβούλευση της ΡΑΕ³⁰⁷, παρατηρείται ότι η συμπεριφορά των καταναλωτών στη λιανική ενεργειακή αγορά

³⁰⁴ Δυναμικότητα (MW>60 MW) ανά προμηθευτή α' τρίμηνο 2019: TERNA Energy 554,1 MW, ELLACTOR 292 MW, IBERDROLA Rokas 250,7 MW, EREN GROUP 242.7 MW, EDF EN HELLAS A.E 238,2 MW, ENEL GREEN POWER, 200.5 MW, MYTILINEOS GROUP 168.8 MW, CF VENTUS 123.4 MW, PPC Renewables 778,5 MW, ENTEKA 67 MW, EUNICE, 60,6 MW, ELSEWEDY 60,4 MW και λοιποί 668,3 MW.

³⁰⁵ <http://eletaen.gr/hwea-wind-statistics/>.

³⁰⁶ Η ομοιογένεια της ηλεκτρική ενέργεια ως εμπορεύσιμου αγαθού αποτελεί ιδιαίτερο χαρακτηριστικό που έχει σημαντική επίδραση στην οικονομική του εκμετάλλευση, αφού η τιμή του δεν διαμορφώνεται με βάση τα ποιοτικά χαρακτηριστικά αλλά με βάση πρωτίστως το κόστος παραγωγής, μεταφοράς και διανομής, Βλ. Monopolkommission, Sondergutachten 59 «Energie 2011 : Wettbewerbsentwicklung mit Licht und Schatten», σελ. 52 επ.

³⁰⁷ <http://www.rae.gr/slte/flle/categories/new/about-rae/factsheets/2019/mai/25Q4-3?o=file8d=0>.

(behavioral response) χαρακτηρίζεται από περιορισμένη κινητικότητα ή και σχετική αδράνεια στην αλλαγή προμηθευτή σε ευρωπαϊκό επίπεδο, καθώς και διστακτικότητα στην ανάληψη κινδύνου. Βάσει των στοιχείων του CEER για το έτος 2016, το μέσο ποσοστό αλλαγής προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ήταν 6,3%³⁰⁸. Κατά τον CEER η έλλειψη εμπιστοσύνης του καταναλωτή αποτελεί έναν από τους τέσσερις βασικούς λόγους για την αδράνεια των καταναλωτών για την αλλαγή προμηθευτή κάτι που φαίνεται να ισχύει και στην Ελλάδα όπου η έλλειψη εμπιστοσύνης και η πίστη στο σήμα της ΔΕΗ, είναι ο βασικός λόγος αδράνειας των πελατών. Δεν είναι αμελητέα, άλλωστε, η εμπειρία του παρελθόντος με το οικονομικό σκάνδαλο των εναλλακτικών παροχών Energa και Hellas Power³⁰⁹.

193. Σύμφωνα με τον επίσημο κατάλογο, που δημοσιοποίησε στην ιστοσελίδα της η ΡΑΕ τον Ιανουάριο του 2019³¹⁰, 47 νομικά πρόσωπα έχουν άδεια για προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας, εκ των οποίων το Φεβρουάριο του 2019 οι 26 ήταν ενεργοί προμηθευτές και είχαν υπογράψει Σύμβαση Προμήθειας με έναν ή περισσότερους πελάτες³¹¹. Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι η πρόσβαση στην αγορά είναι ανεμπόδιστη σύμφωνα με το ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο.

194. Σε περίπτωση, που ένας Πελάτης επιλέξει να αλλάξει πάροχο, δεν υπάρχει διακοπή στην παροχή του ηλεκτρικού ρεύματος. Εάν στη Σύμβαση Προμήθειας υπάρχει ρήτρα ελάχιστης παραμονής, σε περίπτωση αποχώρησης/αλλαγής παρόχου νωρίτερα από την λήξη της ορισθείσας διάρκειας, ο πελάτης θα επιβαρυνθεί στον τελικό εκκαθαριστικό λογαριασμό με το ποσό που αφορά τη ρήτρα πρόωρης αποχώρησης, όπως αυτό περιγράφεται και υπολογίζεται στους όρους της σύμβασης προμήθειας. Η ρήτρα αυτή διαμορφώνεται με διάφορους τρόπους ανάλογα με την εμπορική πολιτική του εκάστοτε προμηθευτή³¹².

195. Επίσης, κατά την σύναψη νέας Σύμβασης Προμήθειας οι πάροχοι εισπράττουν ένα ποσό ως εγγύηση - προκαταβολή από τον πελάτη για την εξασφάλιση, αποκλειστικά, μελλοντικών οφειλών που απορρέουν από τη Σύμβαση Προμήθειας Ηλεκτρικής Ενέργειας. Το ποσό της εγγύησης επιδιώκεται να είναι περίπου ίσο με την αξία του ρεύματος που πιθανολογείται ότι θα καταναλώνει ο πελάτης μεταξύ δύο διαδοχικών λογαριασμών. Στην περίπτωση της ΔΕΗ, το χρηματικό ποσό αυτό υπολογίζεται με ενιαίο τρόπο για όλους τους πελάτες, ανά κατηγορία παροχής ρεύματος και τιμολογίου. Ειδικά για τια τους πελάτες Μέσης Τάσης το ποσό της εγγύησης εξαρτάται από το ενεργειακό

³⁰⁸ Council of European Energy Regulators (CEER), Commercial Barriers to supplier switching In EU retails energy markets, 2016, σελ. 11-12.

³⁰⁹ <https://eneravdress.ar/news/eneraa-hellas-power-o-labyrinthos-ton-offshore-poy-ekryve-256-ekat>

³¹⁰ <http://www.rae.ar/site/file/svsystem/docs/registr/promffsessionid=4e2576782eal4acl4b472Q83afa5125ffbe082f79c56479082755c700e75a91c.e38OchQPa34Na40Qbh0SaNuMbxfo6iAmligr5XDaeOLvDAe>, Πηγή: Αρχείο Αδειών Προμήθειας Ηλεκτρικής Ενέργειας, Ιανουάριος 2019.

³¹¹ http://www.rae.ar/slte/categOrles_new/electricity/market/supolv/actsuDPI.csD, Πηγή: Κατάλογος Ενεργών Προμηθευτών ηλεκτρικής ενέργειας, Φεβρουάριος 2019.

³¹² Για παράδειγμα, μπορεί να υπολογίζεται ως εξής: α) με την αναλογούσα πάγια χρέωση για το διάστημα των ημερολογιακών ημερών που απομένουν από την τελευταία ημέρα εκπροσώπησης μέχρι και την εκπνοή της διάρκειας της προωθητικής ενέργειας που έχει επιλέξει, ή β) με ένα σταθερό ποσό ανάλογα με το υπολειπόμενο διάστημα μέχρι τη λήξη της σύμβασης.

προφίλ του πελάτη³¹³.

VII ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

196. Ουσιαστικό κριτήριο ελέγχου των συγκεντρώσεων αποτελεί, κατά το άρθρο 7 παρ. 1 του Ν. 3959/2011³¹⁴, ο σημαντικός ή μη περιορισμός του ανταγωνισμού ως αποτέλεσμα της υπό κρίση συγκέντρωσης, στην εθνική αγορά ή σε σημαντικό τμήμα της, και ιδίως με την δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης.

197. Η αξιολόγηση αφορά εκείνες εκ των σχετικών αγορών οι οποίες είναι επηρεαζόμενες³¹⁵. Με βάση την ανάλυση που προηγήθηκε³¹⁶, ως εκ της παρούσας συγκέντρωσης δημιουργούνται δύο (2) οριζοντίως επηρεαζόμενες αγορές και δύο (2) καθέτως επηρεαζόμενες αγορές και συγκεκριμένα:

α) Οριζοντίως επηρεαζόμενες αγορές θεωρούνται

(i) η αγορά της παραγωγής και χονδρικής προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς το αθροιστικό μερίδιο αγοράς των Μερών υπερβαίνει το 15%³¹⁷. Ειδικότερα, το μερίδιο αγοράς του Ομίλου ΔΕΗ κατά το έτος 2018 ανέρχεται στο 48% της συνολικής ενέργειας που εγχύθηκε στο σύστημα, ενώ το μερίδιο αγοράς της VOLTERRA ανέρχεται στο 0,24% και συνεπώς το συνδυασμένο μερίδιο αγοράς των Μερών στην εν λόγω αγορά ανέρχεται στο 48,24%, και

(ii) η αγορά της λιανικής προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας, στην οποία το μερίδιο αγοράς του Ομίλου ΔΕΗ ανέρχεται σε 80,29% του συνόλου της αγοράς λιανικής και της VOLTERRA σε 1,22%, το δε συνδυασμένο μερίδιο αγοράς των Μερών στην αγορά αυτή ανέρχεται στο 81,51%³¹⁸.

β) Καθέτως επηρεαζόμενες αγορές θεωρούνται

(i) Η αγορά κατασκευής μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, λόγω της δραστηριοποίησης στην εν λόγω αγορά της ΑΒΑΞ και της δραστηριοποίησης της ΔΕΗ στην αγορά επόμενου σταδίου, που είναι η αγορά παραγωγής και χονδρικής προμήθειας

³¹³ Για περισσότερες πληροφορίες και σύγκριση μεταξύ εναλλακτικών παροχών και ΔΕΗ βλ. ιστοσελίδα <https://allazorenma.gr/compare/analvsls>.

³¹⁴ Κατά το άρθρο 7 παρ. 1 του Ν. 3959/2011: «Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων, η οποία υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της, ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση μιας δεσπόζουσας θέσης». Στην παρ. 2 συγκεκριμενοποιούνται τα κριτήρια που λαμβάνει υπόψη της η ΕΑ κατά την αξιολόγησή της.

³¹⁵ Βλ. ΕΑ 626/2016 παρ. 206 με περαιτέρω παραπομπές, συναφώς και ΕΑ 615/2015 παρ. 55, ΕΑ 634/2016 παρ. 14.

³¹⁶ Βλ. την Ενότητα V.4 ΕΠΗΡΕΑΖΟΜΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ ανωτέρω.

³¹⁷ Βλ. και την Ενότητα V.4 ΕΠΗΡΕΑΖΟΜΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ ανωτέρω.

³¹⁸ Τα μερίδια αγοράς της ΔΕΗ σε περίπτωση περαιτέρω διάκρισης της αγοράς σε πελάτες μέσης και χαμηλής τάσης ανέρχονται σε 16,42% για τους πελάτες μέσης τάσης, ενώ το αντίστοιχο της VOLTERRA ανέρχεται σε 0,70% και το συνδυασμένο σε 17,12%, και για τους πελάτες χαμηλής τάσης το μερίδιο της ΔΕΗ ανέρχεται σε 53,78% και της VOLTERRA σε 0,52% και το συνδυασμένο σε 54,30%, συνεπώς ακόμη και σε περαιτέρω διάκριση των αγορών, το συνδυασμένο μερίδιο αγοράς των Μερών εξακολουθεί να υπερβαίνει το 15%.

ηλεκτρικής ενέργειας, στην οποία όπως αναφέρθηκε και αμέσως ανωτέρω, το μερίδιο αγοράς της ΔΕΗ κατά το έτος 2018 ανέρχεται σε [...] %³¹⁹ και

(ii) Η αγορά προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο λιανικής, λόγω της δραστηριοποίησης της ΔΕΗ σε αυτήν με ποσοστό που υπερβαίνει σημαντικά το 25% και ανέρχεται όπως προαναφέρθηκε σε μερίδιο 80,29% και ως αγορά επόμενου σταδίου της αγοράς παραγωγής και χονδρικής προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας, στην οποία το μερίδιο αγοράς της ΔΕΗ υπερβαίνει σαφώς το 25%, ανερχόμενο σε 48%.

198. Οι αγορές αυτές εξετάζονται κατωτέρω.

199. Περαιτέρω αξιολογούνται οι επιπτώσεις της συγκέντρωσης από τον ενδεχόμενο συντονισμό της συμπεριφοράς των μητρικών των Εταιριών – Στόχων.

VII.1 ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

200. Οριζόντιες είναι οι συγκεντρώσεις στις οποίες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις είναι πραγματικοί ή δυνητικοί ανταγωνιστές³²⁰. Δύο είναι οι βασικοί τρόποι με τους οποίους οι οριζόντιες συγκεντρώσεις ενδέχεται να εμποδίσουν σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης: (α) καταργώντας σημαντικές ανταγωνιστικές πιέσεις σε μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, οι οποίες ως εκ τούτου θα έχουν αυξημένη ισχύ στην αγορά, χωρίς να καταφύγουν σε συντονισμό της συμπεριφοράς τους (επιπτώσεις μη συντονισμένης συμπεριφοράς), (β) μεταβάλλοντας τη φύση του ανταγωνισμού, με αποτέλεσμα επιχειρήσεις που προηγουμένως δεν συντόνιζαν τη συμπεριφορά τους, τώρα είναι πολύ πιθανότερο να συντονίζουν και να αυξάνουν τις τιμές ή με άλλο τρόπο να βλάπτουν τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό· μια συγκέντρωση μπορεί επίσης να καταστήσει το συντονισμό ευκολότερο, σταθερότερο ή αποτελεσματικότερο για τις επιχειρήσεις που συντόνιζαν τη συμπεριφορά τους και πριν από τη συγκέντρωση (επιπτώσεις συντονισμένης συμπεριφοράς)³²¹. Κατά την εκτίμηση των εν λόγω επιπτώσεων, η ΕΑ λαμβάνει υπόψη της έναν αριθμό παραγόντων και συνθηκών³²², οι οποίοι πάντως δεν αξιολογούνται μηχανικά και στο σύνολό τους σε κάθε περίπτωση. Η ανάλυση κάθε συγκεκριμένης υπόθεσης από πλευράς

³¹⁹ Βλ. και στην στην Ενότητα V.4 ΕΠΗΡΕΑΖΟΜΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ ανωτέρω.

³²⁰ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 05.02.2004 για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, σημείο 5.

³²¹ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 05.02.2004 για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, σημείο 25.

³²² Κατά την εκτίμηση των επιπτώσεων μη συντονισμένης συμπεριφοράς, η Επιτροπή Ανταγωνισμού λαμβάνει υπόψη της τους ακόλουθους κυρίως παράγοντες: Υψηλά μερίδια αγοράς, επίπεδα συγκέντρωσης (δείκτης ΗΗΙ), μη στενή υποκατάσταση μεταξύ των προϊόντων των συμμετεχουσών επιχειρήσεων και των αντιπάλων τους, εναλλακτικές επιλογές εφοδιασμού, το ότι οι ανταγωνιστές δεν είναι πιθανόν να αυξήσουν την προσφορά τους αν αυξηθούν οι τιμές, δυνατότητα αποκλεισμού ανταγωνιστών, κατάργηση σημαντικού παράγοντα ανταγωνισμού εκ της συγκέντρωσης, αντισταθμιστική ισχύ αγοραστών, δυνητικό ανταγωνισμό - εμπόδια εισόδου. Ως προς τις επιπτώσεις συντονισμένης συμπεριφοράς, τα κυριότερα κριτήρια βάσει των οποίων αξιολογείται η ενδεχόμενη δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης είναι: Επίπεδο συγκέντρωσης στις υπό εξέταση αγορές, μερίδια αγοράς ανταγωνιστών, συνθήκες που ευνοούν την επίτευξη συναντίληψης και τον έλεγχο εκ μέρους των επιχειρήσεων των όρων συντονισμού, δεσμοί μεταξύ των επιχειρήσεων στη σχετική αγορά προϊόντος, παρακολούθηση των παρεκκλίσεων, αποτρεπτικοί μηχανισμοί, αντιδράσεις τρίτων, αντισταθμιστική ισχύς των πελατών, εμπόδια εισόδου.

ανταγωνισμού βασίζεται σε μια γενική αξιολόγηση των προβλεπόμενων επιπτώσεων της συγκέντρωσης λαμβάνοντας υπόψη τους εκάστοτε σχετικούς παράγοντες και τις συνθήκες της υπόθεσης³²³.

201. Ειδικότερα και επί των κατά τα ανωτέρω αναφερόμενων οριζοντίως επηρεαζόμενων αγορών:

VII.1.1 ΑΓΟΡΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ

202. Κατά τα ανωτέρω, στην αγορά αυτή δραστηριοποιούνται τόσο τα Μέρη όσο και οι Εταιρίες- Στόχοι, το δε μερίδιο αγοράς της ΔΕΗ σε επίπεδο εγχεόμενης ενέργειας στο σύστημα κατά τα έτη 2014 έως 2018 βαίνει μειούμενο, κυμαινόμενο από 67% κατά το έτος 2014 σε 48% το έτος 2018³²⁴, ενώ το αντίστοιχο μερίδιο αγοράς της VOLTERRA, κατά τα έτη αυτά, παραμένει, σταθερά, εξαιρετικά χαμηλό, κυμαινόμενο από 0,25% κατά το 2014 σε 0,24% κατά το έτος 2018.

203. Περαιτέρω, καθώς το σύνολο της εγκατεστημένης ισχύος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, μετά τη λειτουργία των Εταιριών – Στόχων θα αυξηθεί κατά 53,7 MW (69,7 MW πλην 16 MW που ήδη έχουν εγκατασταθεί) και η εγκατεστημένη ισχύς της ΔΕΗ ως αποτέλεσμα της υπό κρίση συναλλαγής θα αυξηθεί κατά 31,37 MW³²⁵, το μερίδιο αγοράς της ΔΕΗ θα παραμείνει στα ίδια επίπεδα, παρουσιάζοντας σχεδόν μηδενική επαύξηση³²⁶. Συνεπώς δεν επέρχεται αλλαγή στη δομή της αγοράς συνεπεία της υπό κρίση συναλλαγής, και ως εκ τούτου παρέλκει η περαιτέρω εξέταση τυχόν οριζοντίων επιπτώσεων συντονισμένης ή μη συντονισμένης συμπεριφοράς.

204. Τα ανωτέρω ισχύουν ακόμη και σε περίπτωση στενότερου ορισμού της αγοράς και θεώρησης αυτής ως αγοράς παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ, καθώς στην περίπτωση αυτή η επαύξηση του μεριδίου αγοράς της ΔΕΗ από την υπό κρίση συναλλαγή ανέρχεται σε ποσοστό 0,55%³²⁷.

205. Ως εκ περισσού σημειώνεται πάντως ότι η υπό κρίση συγκέντρωση δεν καταργεί σημαντικές ανταγωνιστικές πιέσεις, δεδομένου του κατά τα άνω χαμηλότατου μεριδίου αγοράς των Εταιριών – Στόχων και της VOLTERRA, αλλά και της ύπαρξης ανταγωνιστών δραστηριοποιούμενων στην εν λόγω αγορά και μάλιστα με υψηλότερα από τη VOLTERRA μερίδια αγοράς, όπως οι ΤΕΡΝΑ, Elpedison ή ο Όμιλος

³²³ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές ΕΕ για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, σημ. 13.

³²⁴ Βλ. τα μερίδια αγοράς της ΔΕΗ και των λοιπών δραστηριοποιούμενων εταιριών, όπως αυτά αποτυπώνονται στον Πίνακα 16 ανωτέρω.

³²⁵ Ισχύς που αντιστοιχεί στο 45% της εγκατεστημένης ισχύος των Εταιριών – Στόχων, καθώς υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με την πρακτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στο μερίδιο αγοράς μιας Εταιρίας προστίθεται το ποσοστό συμμετοχής της σε άλλες εταιρίες, εφόσον η συμμετοχή αυτή συνοδεύεται από κοινό έλεγχο, βλ. Απόφαση ΕΕπ JV. 55 Hutchison/ RCPM/ECT (03.07.2001), παρ. 72. Βλ. αντιστοίχως και την απόφαση ΕΕπ Μ. 8855 – OTARY/ ENECO/ ELECTRABEL/ JV, σκ. 37.

³²⁶ Έχει γίνει δεκτό ότι αύξηση των μεριδίων λόγω της συγκέντρωσης της τάξης του 0-5% θεωρείται καταρχήν ανεπαίσθητη. Βλ. τις Μ.4155/BNP PARIBAS/BNL, σκ. 30, καθώς και στην Μ.4844/FORTIS/ABN AMRO ASSETS, σκ. 138-140. Βλ. επίσης, την Μ.5384/BNP PARIBAS/ FORTIS, σκ. 96, οι οποίες αναφέρονται σε μη σημαντική (κατώτερη του 5%) αύξηση μεριδίων αγοράς.

³²⁷ Βλ. σχετικά ανωτέρω υπό παρ. 163.

Μυτιληναίου. Περαιτέρω πρόκειται για αναπτυσσόμενη αγορά, στην οποία δεν υφίστανται σημαντικά εμπόδια εισόδου, συνεπώς και υπό το ανωτέρω πρίσμα, η υπό κρίση συγκέντρωση δεν αναμένεται να έχει οριζόντιες επιπτώσεις στην εν λόγω αγορά.

VII.1.2 ΑΓΟΡΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΛΙΑΝΙΚΗΣ

206. Στην αγορά αυτή δραστηριοποιείται η ΔΕΗ, η οποία κατέχει υπερδεσπόζουσα θέση με μερίδιο αγοράς που ανέρχεται σε 97% περίπου το 2014, το οποίο βαίνει μειούμενο κατά τα επόμενα έτη και ανέρχεται κατά το έτος 2018 σε περίπου 80% και η VOLTERRA με μερίδιο αγοράς, το οποίο είναι σταθερά χαμηλό και κυμαίνεται από 0,14% το 2014 σε 1,22% το 2018³²⁸. Σημειώνεται ότι οι Εταιρίες- Στόχοι δεν δραστηριοποιούνται στην αγορά αυτή ούτε και η μητρική ΔΕΗ ΑΝ, συνεπώς η υπό κρίση συγκέντρωση δεν μεταβάλλει τα μερίδια αγοράς ή τη δομή της αγοράς αυτής και συνεπώς δεν τίθενται ζητήματα οριζοντίων επιπτώσεων συντονισμένης ή μη συντονισμένης συμπεριφοράς³²⁹.

VII.2 ΚΑΘΕΤΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

207. Στις συγκεντρώσεις στις οποίες συμμετέχουν επιχειρήσεις που λειτουργούν σε διαφορετικά επίπεδα της αλυσίδας εφοδιασμού υφίστανται καθέτως επηρεαζόμενες αγορές³³⁰. Οι συγκεντρώσεις αυτές δεν συνιστούν απειλή για τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, εκτός αν η επιχείρηση που προκύπτει από τη συγκέντρωση διαθέτει σημαντική ισχύ σε μία τουλάχιστον από τις σχετικές αγορές³³¹. Μη συντονισμένα

³²⁸ Βλ. τα μερίδια αγοράς της ΔΕΗ και της VOLTERRA, όπως αποτυπώνονται στον Πίνακα 17 ανωτέρω, στην Ενότητα V.3.2 Η ΑΓΟΡΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΛΙΑΝΙΚΗΣ.

³²⁹ Βλ. και Απόφαση ΕΑ υπ' αριθμ. 577/VII/2013, σκ. 175

³³⁰ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αξιολόγηση των μη οριζόντιων συγκεντρώσεων σύμφωνα με τον Κανονισμό του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (ΕΕ C 265/6 της 18.10.2008) (εφεξής και Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση των μη οριζόντιων συγκεντρώσεων), παρ. 4. Οι μη οριζόντιες συγκεντρώσεις περιλαμβάνουν τόσο τις κάθετες όσο και τις συγκεντρώσεις επιχειρήσεων ετερογενών δραστηριοτήτων (ή άλλως διαγώνιες). Σημειώνεται ότι σύμφωνα με την παρ. 6 της ως άνω Ανακοίνωσης κατά την αξιολόγηση των μη οριζόντιων συγκεντρώσεων εφαρμόζονται και οι Κατευθυντήριες Γραμμές για τις οριζόντιες συγκεντρώσεις.

³³¹ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση των μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 23. Επίσης, βλ. απόφαση Ε.Επ., υπόθ. M.1157, Skanska/Scancem, παρ. 69, 78, όπου η εξέταση των τυχόν κάθετων αποτελεσμάτων της συγκέντρωσης εκκίνησε από το γεγονός ότι η εταιρεία Scancem κατείχε μερίδιο αγοράς στην αγορά παραγωγής τσιμέντου περίπου 80-90%, ενώ η μοναδική ανταγωνίστρια εταιρεία που εισήγαγε τσιμέντο από το εξωτερικό, η Embra, κατείχε μερίδιο αγοράς κάτω του 10% (βλ. ιδίως σημείο 75). Επίσης, βλ. απόφαση Ε.Επ., υπόθ. M.4314, Johnson/Pfizer, παρ. 122-123, όπου το μερίδιο αγοράς (περίπου 50%) του προμηθευτή σε συνδυασμό με το γεγονός ότι αυτός παρείχε τα σχετικά προϊόντα NRT με μακροχρόνιες συμβάσεις αποκλειστικής προμήθειας, μεταξύ των άλλων, και στον κύριο ανταγωνιστή του στη κάθετη συναφή αγορά GSK, θεωρήθηκε εκκίνηση δημιουργίας κάθετων προβλημάτων (βλ. και σημείο 125). Βλ. και απόφαση Ε.Επ., υπόθ. M.5005, Galp/Exxonmobil, παρ. 62, όπου μερίδιο αγοράς στην αγορά προηγούμενης βαθμίδος ύψους περίπου 90-100% οδήγησε σε τεκμήριο δημιουργίας αντιανταγωνιστικών κάθετων πρακτικών (τελικά η συγκεκριμένη υπόθεση λύθηκε με δεσμεύσεις), υπόθ. M.4494, παρ. 94, 97, όπου θεωρήθηκε ότι μερίδιο αγοράς περίπου 40-50% στην αγορά προηγούμενης βαθμίδας θεωρήθηκε επαρκές για την

αποτελέσματα ενδέχεται κυρίως να προκύψουν όταν η συγκέντρωση έχει ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό ανταγωνιστών από την πρόσβαση είτε σε εισροές είτε σε πελάτες³³². Αποκλεισμός από την πρόσβαση σε εισροές υπάρχει, όταν, μετά τη συγκέντρωση, η νέα οντότητα ενδέχεται να περιορίσει την πρόσβαση στα προϊόντα ή στις υπηρεσίες τα οποία θα παρείχε σε περίπτωση που δεν είχε πραγματοποιηθεί η συγκέντρωση, αυξάνοντας με τον τρόπο αυτό το κόστος των ανταγωνιστών της που δραστηριοποιούνται σε αγορά επόμενης οικονομικής βαθμίδας και καθιστώντας δυσχερέστερη γι' αυτούς την προμήθεια εισροών υπό παρεμφερείς τιμές και συνθήκες με εκείνες που ίσχυαν πριν από τη συγκέντρωση. Αποκλεισμός από την πρόσβαση σε πελάτες ενδέχεται να προκύψει, όταν ένας προμηθευτής προβαίνει σε συγκέντρωση με ένα σημαντικό πελάτη στην αγορά επόμενης οικονομικής βαθμίδας. Λόγω της παρουσίας στην αγορά αυτή η νέα οντότητα ενδέχεται να αποκλείσει την πρόσβαση των πραγματικών ή δυνητικών ανταγωνιστών της στην αγορά προηγούμενης βαθμίδας σε επαρκή πελατειακή βάση και να μειώσει την ικανότητα ή τα κίνητρό τους να ανταγωνιστούν. Σημειώνεται ότι κατά την αξιολόγηση των καθέτων επιπτώσεων μιας συγκέντρωσης συνεκτιμάται η δυνατότητα αποκλεισμού από πρόσβαση σε εισροές ή σε πελάτες, το κίνητρο της επιχείρησης να προβεί στον αποκλεισμό αυτό και η αιτιώδης συνάφεια της δυνατότητας αποκλεισμού με την υπό εξέταση συγκέντρωση.

208. Ειδικότερα και επί των ανωτέρω αναφερόμενων καθέτως επηρεαζόμενων αγορών:

VII.2.1 ΑΓΟΡΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

209. Όπως προαναφέρθηκε, στην αγορά αυτή δραστηριοποιείται ο ΑΒΑΞ, η αγορά δε αυτή αποτελεί καθέτως επηρεαζόμενη αγορά λόγω της δραστηριοποίησης της ΔΕΗ στην αγορά επόμενου σταδίου, την αγορά παραγωγής και χονδρικής προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας, σε ποσοστό που υπερβαίνει το 25%. Η δραστηριοποίηση στην Ελλάδα του Ομίλου ΑΒΑΞ στην εν λόγω αγορά κατασκευής είναι πολύ μικρή³³³, συνεπώς δεν υφίσταται οποιαδήποτε δυνατότητα αποκλεισμού από την πρόσβαση στις υπηρεσίες κατασκευής έργων, ούτε οποιαδήποτε αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της υπό κρίση

έναρξη εξέτασης κάθετων επιπτώσεων της εν λόγω συγκέντρωσης. Βλ. αντίθετα απόφαση Ε.Επ., υπόθ. Μ.3943, S.Gobain/BPB, παρ. 45, 48, όπου ο μεν προμηθευτής BPB των προϊόντων plasterboard κατείχε μερίδιο αγοράς περίπου 40-50%, ενώ στην κάθετη συναφή αγορά της διανομής οικοδομικών υλικών στη Γαλλία ο διανομέας S. Gobain διέθετε μερίδιο κάτω από 25%, θεωρήθηκε δε ότι σε καμία αγορά -ούτε στην upstream ούτε στη downstream- δεν υπήρχε σημαντική ισχύς κάποιων εκ των δύο, με αποτέλεσμα στην αγορά προηγούμενης βαθμίδας-προμήθειας να υπάρχει επαρκής ανταγωνισμός μεγάλων διεθνών ομίλων, στους οποίους σε περίπτωση άρνησης πώλησης εκ μέρους της BPB, θα μπορούσαν να στραφούν οι πελάτες (βλ. παρ. 55-57, 59, 65). Στην απόφαση Ε.Επ., υπόθ. Μ.3231, Preem/Scandinaviska, παρ. 24-25, θεωρήθηκε ότι τα χαμηλά μερίδια αγοράς σε όλες τις σχετικές αγορές (κάτω του 25%) οδηγούσαν στη μη δημιουργία κάθετων επιπτώσεων εκ της εν λόγω συγκέντρωσης. Βλ. επίσης και απόφαση Ε.Επ., υπόθ. Μ.4723, Eni/Exxon Mobil, παρ. 30.

³³² Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση των μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 30.

³³³ Βλ. σχετικά τους κύκλους εργασιών του ΑΒΑΞ στην αγορά αυτή στην ελληνική και την παγκόσμια αγορά όπως καταγράφονται στον Πίνακα 18 ανωτέρω.

συναλλαγής και τυχόν αποκλεισμού.

210. Επισημαίνεται περαιτέρω ότι, όπως αναφέρθηκε και κατά την ανάλυση των οριζοντίων επιπτώσεων της συγκέντρωσης, δεν μεταβάλλεται η δομή της αγοράς προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας σε επίπεδο χονδρικής, δεδομένου ότι τα μερίδια αγοράς της VOLTERRA και των Εταιριών – Στόχων είναι ανεπαίσθητα. Ως εκ τούτου, η όποια δυνατότητα αποκλεισμού εκ μέρους είτε της ΑΒΑΞ της ΔΕΗ είναι προϋφιστάμενη, δεν επέρχεται συνεπεία της παρούσας συναλλαγής, ως εκ τούτου δεν συνδέεται αιτιωδώς με την παρούσα συναλλαγή και παρέλκει περαιτέρω εξέταση τυχόν κάθετων επιπτώσεων της υπό κρίση συγκέντρωσης στις αγορές αυτές.

VII.2.2 ΑΓΟΡΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΛΙΑΝΙΚΗΣ

211. Παρότι στην αλυσίδα διανομής ηλεκτρικής ενέργειας η αγορά παραγωγής βρίσκεται σε προηγούμενο στάδιο σε σχέση με αυτή της προμήθειας, ωστόσο λόγω της ύπαρξης του συστήματος υποχρεωτικής προ-ημερήσιας αγοράς (mandatory pool system) που μεσολαβεί μεταξύ της μίας και της άλλης αγοράς καθώς και λόγω της μεσολάβησης του ΔΑΠΕΕΠ στον οποίο πωλεί ο παραγωγός και από τον οποίον αγοράζει ο λιανέμπορος, ατονεί η κάθετη σύνδεση μεταξύ των δύο αγορών. Αν δεχθούμε ωστόσο, υπό μια στενή θεώρηση, ότι υπάρχει κάθετη σχέση μεταξύ των δύο ως άνω αγορών, σημειώνεται ότι το μερίδιο αγοράς της ΔΕΗ στην αγορά της προμήθειας υπερβαίνει σαφώς το 25% και στις δύο αγορές (βλ. σχετ. ανάλυση ανωτέρω στις οριζοντίως επηρεαζόμενες αγορές), ενώ στην αγορά προηγούμενου σταδίου δραστηριοποιούνται τόσο οι Γνωστοποιούσες όσο και οι Εταιρίες – Στόχοι, οπότε και η αγορά λιανικής προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας θα θεωρείτο κάθετα επηρεαζόμενη αγορά. Ακόμα ωστόσο και υπό αυτή την εκδοχή η Συγκέντρωση δεν δημιουργεί πρόβλημα στην «κάθετα» επηρεαζόμενη αγορά.

212. Επισημαίνεται ότι, όπως αναφέρθηκε και κατά την ανάλυση των οριζοντίων επιπτώσεων της συγκέντρωσης, δεν μεταβάλλεται η δομή της αγοράς προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας είτε σε επίπεδο λιανικής είτε σε επίπεδο χονδρικής, δεδομένου ότι τα μερίδια αγοράς της VOLTERRA και των Εταιριών – Στόχων είναι ανεπαίσθητα.

213. Ως εκ τούτου, η όποια δυνατότητα αποκλεισμού εκ μέρους της ΔΕΗ είναι προϋφιστάμενη, δεν επέρχεται συνεπεία της παρούσας συναλλαγής, ως εκ τούτου δεν συνδέεται αιτιωδώς με την παρούσα συναλλαγή και παρέλκει περαιτέρω εξέταση τυχόν κάθετων επιπτώσεων της υπό κρίση συγκέντρωσης στις αγορές αυτές.

VII.3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΜΗΤΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ (SPILL-OVER EFFECT) (κατ' άρθρο 7, παρ. 3 του ν. 3959/2011)

214. Εφόσον δεν φαίνεται η δημιουργία της κοινής επιχείρησης να έχει ως αντικείμενο το συντονισμό³³⁴ της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς των μητρικών της εταιριών, πρέπει να διερευνηθεί εάν η δημιουργία μίας κοινής επιχείρησης έχει ως αποτέλεσμα το συντονισμό αυτό, και συγκεκριμένα εάν εκ της δημιουργίας αυτής οι μητρικές επιχειρήσεις αποκτούν κίνητρο³³⁵ να συντονίσουν τη μελλοντική τους συμπεριφορά, πέραν και εκτός της κοινής επιχείρησης, όπως για παράδειγμα μπορεί να συμβαίνει όταν οι μητρικές ασκούν δραστηριότητες στην ίδια αγορά με την κοινή επιχείρηση, και άρα είναι άμεσες ανταγωνίστριες η μία της άλλης, ή όταν οι μητρικές ασκούν δραστηριότητες σε αγορά προηγούμενου ή επόμενου σταδίου από αυτήν της κοινής επιχείρησης, καθώς και κατά πόσον ο συντονισμός αυτός καθίσταται πιθανός και οι επιπτώσεις του σημαντικές³³⁶.

215. Η πιθανότητα συντονισμού ενισχύεται όταν παρατηρείται συμμετρία των μεριδίων αγοράς και των δραστηριοτήτων των μητρικών επιχειρήσεων ή έλλειψη ισχυρών ανεξάρτητων ανταγωνιστών στην αγορά³³⁷. Αντίστοιχα, ο συντονισμός θα έχει σημαντικές επιπτώσεις παρέχοντας στις μητρικές της κοινής επιχείρησης εταιρίες τη δυνατότητα να εξαλείψουν τον ανταγωνισμό σε μεγάλο μέρος των αγορών τους, αν οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις έχουν, ατομικά, έκαστη ή όλες μαζί, επαρκή ισχύ ώστε να καθιστούν το συντονισμό επικερδή³³⁸. Ενδείξεις σε σχέση με την εκτίμηση της ισχύος των συμμετεχουσών συνιστούν, μεταξύ άλλων, η κατοχή υψηλών μεριδίων αγοράς, η ωριμότητα της αγοράς, η αντισταθμιστική ισχύς μεγάλων πελατών (εάν υπάρχουν)³³⁹, η ύπαρξη εμποδίων εισόδου³⁴⁰, και η σημασία της κοινής επιχείρησης σε σχέση με την επιχειρηματική δραστηριότητα των μητρικών της. Κατά την αξιολόγηση του κινδύνου συντονισμού σύμφωνα με τα ανωτέρω λαμβάνεται υπόψη, μεταξύ άλλων, και το επίπεδο ροής πληροφοριών μεταξύ των μητρικών, και ειδικότερα το ενδεχόμενο χρησιμοποίησης

³³⁴ Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 7 του ν. 3959/2011: «Στο μέτρο που η δημιουργία κοινής επιχείρησης έχει ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα το συντονισμό της ανταγωνιστικής συμπεριφοράς επιχειρήσεων που παραμένουν ανεξάρτητες, ο συντονισμός αυτός αξιολογείται σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στις παραγράφους 1 και 3 του άρθρου 1. Κατά την αξιολόγηση αυτή, η Επιτροπή Ανταγωνισμού λαμβάνει υπόψη ιδίως: α) αν δύο ή περισσότερες μητρικές επιχειρήσεις ασκούν, σε σημαντικό βαθμό, δραστηριότητες στην ίδια αγορά με την κοινή επιχείρηση ή σε αγορά προηγούμενων ή επόμενων σταδίων από αυτήν της κοινής επιχείρησης ή σε παραπλήσια αγορά στενά συνδεδεμένη με την αγορά αυτή, και β) εάν ο συντονισμός, ο οποίος απορρέει ευθέως από τη δημιουργία της κοινής επιχείρησης, παρέχει στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις τη δυνατότητα να εξαλείψουν τον ανταγωνισμό σε μεγάλο μέρος των αγορών τους.».

³³⁵ Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής JV.48-Vodafone/ Vivendi/Canal Plus, παρ.87.

³³⁶ Βλ. N. Levy, *European Merger Control Law: a guide to the merger regulation*, Lexis Nexis, 2013, Κεφάλαιο 16, υπό κεφάλαιο 16.04.

³³⁷ Βλ. αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.2851, Intracom/Siemens/STT, παρ. 43 και JV.3, Beiselen,/ Bay Wa/Chemag, παρ.28.

³³⁸ Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής IV/JV.21, Skandia/ Storebrand/ Pohjola, παρ. 37.

³³⁹ Βλ. αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής JV.42, παρ. 19-23, JV.44, παρ.37, M.2075, παρ.19, M.2712, παρ. 25-26.

³⁴⁰ Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής JV.14, παρ. 32.

της κοινής επιχείρησης από τις μητρικές της ως μέσου ανταλλαγής πληροφοριών^{341, 342}.

216. Εν προκειμένω, δεν υφίσταται καμία ένδειξη ότι η αλλαγή από αποκλειστικό σε κοινό έλεγχο επί των Εταιρειών-Στόχων έχει ως αντικείμενο το συντονισμό της συμπεριφοράς των μητρικών τους, ΔΕΗ ΑΝ και VOLTERRA και των απόστατων μητρικών³⁴³.

217. Προς αυτή την κατεύθυνση, συνεκτιμάται το γεγονός ότι οι ΔΕΗ ΑΝ και VOLTERRA διατηρούν τις δραστηριότητές τους στην αγορά παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και το ότι οι ΔΕΗ και VOLTERRA διατηρούν δραστηριότητα στην αγορά λιανικής προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας που για τους σκοπούς της παρούσας ανάλυσης θεωρείται ότι αποτελεί αγορά επόμενου σταδίου σε σχέση με την αγορά παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, παρότι η κάθετη σύνδεση μεταξύ των δύο αγορών ατονεί για τους λόγους που αναφέρονται ανωτέρω. Συνεπώς εκτιμάται ότι οι ως άνω εταιρίες έχουν κίνητρο να προβούν σε συντονισμό της συμπεριφοράς τους στις εν λόγω αγορές.

218. Ως προς την αγορά παραγωγής και χονδρικής προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας, επισημαίνεται ότι αφού η VOLTERRA και εν γένει ο όμιλος στον οποίο ανήκει δραστηριοποιείται μόνο στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ, η εξέταση της πιθανότητας και της σημασίας τυχόν συντονισμού μεταξύ των μητρικών εστιάζει μεν στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ, λαμβάνει δε υπόψη στοιχεία που αφορούν εν γένει την αγορά παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Συγκεκριμένα, λαμβάνεται υπόψη ότι:

➤ Υφίσταται απόλυτη ασυμμετρία μεταξύ των μεριδίων αγοράς των ομίλων ΔΕΗ και ΑΒΑΞ στην ευρύτερη αγορά παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (π.χ. το 2018, 48% ΔΕΗ έναντι 0,24% ΑΒΑΞ), το οποίο αποτυπώνει μεταξύ άλλων και τη διαφορά των δύο ομίλων ως προς την εγκατεστημένη ισχύ. Όπως αναλύεται στην ενότητα Μέγεθος – Μεριδία Αγοράς – Επηρεαζόμενες Αγορές ανωτέρω, το 2018, η ΔΕΗ και η VOLTERRA διέθεταν γενικά εγκατεστημένη ισχύ 10.263 MW και 16 MW, αντίστοιχα, και εγκατεστημένη ισχύ ΑΠΕ, 150 MW και 16 MW, αντίστοιχα. Η προπεριγραφείσα ασυμμετρία δυσχεραίνει σε μεγάλο βαθμό το συντονισμό μεταξύ των μητρικών, υπό την έννοια ότι, μεταξύ άλλων, καταργεί το ενδιαφέρον, ιδίως από την πλευρά της ισχυρής ΔΕΗ να συντονιστεί με την ανταγωνίστριά της ΑΒΑΞ, μητρική της VOLTERRA. Επιπλέον, η ΔΕΗ διαθέτει πολλές μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από

³⁴¹ Βλ. Rosenthal/Thomas, *European Merger Control*, Verlag C.H.Beck, Munchen 2010, σελ. 227-229 και N. Levy, *European Merger Control Law: a guide to the merger regulation*, Lexis Nexis, 2013, Κεφάλαιο 16 “Spill-over effects of joint ventures”, υπό-κεφάλαιο 16.04[1]. Βλ. και αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.5066, Eurogate/APMM, παρ. 42 και M.4170, LSG Lufthansa Service Holding/Gate Gourmet Switzerland, παρ. 51-53.

³⁴² Πάντως, όπως προκύπτει από τη διατύπωση της παρ. 3 σημ. β' του άρθρου 7 του ν. 3959/2011, σε κάθε περίπτωση είναι απαραίτητο να υφίσταται αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ του συντονισμού και της δημιουργίας της κοινής επιχείρησης. Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής JV.37, BSKyB/ Kirch Pay TV, παρ. 91.

³⁴³ Εξάλλου, σε περίπτωση που αξιολογηθεί ότι υφίσταται κίνδυνος συντονισμού μεταξύ των μητρικών επιχειρήσεων, πρέπει να διερευνείται τυχόν εφαρμογή επ' αυτού των άρθρων 1 παρ. 1 και 3 του Ν. 3959/2011 ή/και 101 παρ. 1 και 3 ΣΛΕΕ.

συμβατικές πηγές, οι οποίες συμμετέχουν με κανονικές προσφορές ποσότητας και τιμής στον ΗΕΠ, και ελάχιστες μονάδες ΑΠΕ, ενώ η VOLTERRA και εν γένει ο όμιλος ΑΒΑΞ διαθέτει μόνο μονάδες ΑΠΕ, η συμμετοχή των οποίων στον ΗΕΠ διέπεται από διαφορετικούς κανόνες, γεγονός το οποίο σημαίνει ότι υπάρχει μεταξύ τους έντονη ασυμμετρία στον τρόπο με τον οποίο συμμετέχουν στον ΗΕΠ και πωλούν την ηλεκτρική ενέργεια που παράγουν.

➤ Τα χαρακτηριστικά του ειδικού νομοθετικού πλαισίου, που διέπει την πώληση στον ΗΕΠ της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ, καθιστούν το συντονισμό μεταξύ των μητρικών εταιρειών ακόμα λιγότερο πιθανό. Συγκεκριμένα, δεδομένου ότι οι παραγωγοί ΑΠΕ – ανά μονάδα παραγωγής - συνάπτουν μακροχρόνιες συμβάσεις πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας με τον ΔΑΠΕΕΠ, η τιμή πώλησης της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας προς τον ΔΑΠΕΕΠ μπορεί να αλλάξει μόνο κάθε 20 χρόνια και μπορεί να την «επηρεάσει» ο παραγωγός μόνο αν αποφασίσει να συμμετάσχει σε ανταγωνιστική διαδικασία και δεν επιλέξει την από υπουργική απόφαση προκαθορισμένη τιμή αναφοράς. Τούτο σημαίνει ότι για να συντονιστούν οι μητρικές εταιρείες/όμιλοι μεταξύ τους σε επίπεδο αγοράς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ, θα πρέπει να συμπέσει χρονικά η λήξη των συμβάσεων πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας με τον ΔΑΠΕΕΠ δύο μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ, του ενός και του άλλου ομίλου, και να επιλέξουν να συμμετάσχουν αυτές οι μονάδες παραγωγής στην ίδια ανταγωνιστική διαδικασία της ΡΑΕ. Επιπλέον, λόγω της «κλειδωμένης» τιμής αναφοράς που έχει προκύψει είτε από υπουργική απόφαση είτε από ανταγωνιστική διαδικασία ενώπιον της ΡΑΕ, όπως επίσης λόγω της πώλησης της ενέργειας μόνο σε έναν αγοραστή – τον ΔΑΠΕΕΠ - δεν υπάρχει πολιτική τιμών και πελατών με την έννοια που υπάρχει για επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε άλλες σχετικές αγορές. Για αυτόν το λόγο, όπως εξηγείται και από τις Γνωστοποιήσεις, σε επίπεδο ΔΣ των Εταιρειών-Στόχων, δεν συζητείται οτιδήποτε σχετικό με τιμολογιακή πολιτική των εν λόγω εταιρειών ως προς την ενέργεια που παράγουν, καθώς αυτή είναι σταθερή και αμετάβλητη και μη υποκείμενη σε τροποποιήσεις σε συνέχεια συζητήσεων και συνεννοήσεων³⁴⁴. Συμπληρωματικά, ως προς το ενδεχόμενο συντονισμού μεταξύ των μητρικών και χειραγώγησης τιμής σε διαγωνισμούς, τα μέρη σημειώνουν ότι οποιοδήποτε σχετικό εγχείρημα θα αναχαιτιζόταν από τους συμμετέχοντες στο διαγωνισμό που θα υπερτερούσαν ως εκπρόσωποι έργου χαμηλότερης προσφερόμενης τιμής³⁴⁵.

➤ Επιπλέον, όπως εξηγείται και στην ενότητα Ανταγωνιστικές Συνθήκες στις Σχετικές και Επηρεαζόμενες Αγορές ανωτέρω, τα τελευταία χρόνια η ανταγωνιστικότητα στην αγορά παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ αυξάνεται δεδομένου ότι πολλοί παραγωγοί ΑΠΕ έχουν εισέλθει στην εν λόγω αγορά. Σχετικά σημειώνεται ότι τα τελευταία χρόνια υπάρχει ανοδική τάση της ισχύος των ΑΠΕ που είναι σε λειτουργία³⁴⁶,

³⁴⁴ Βλ. σχετικά υπ' αριθμ. πρωτ. 5736/17.9.2019 απαντητική επιστολή παροχής στοιχείων, ερώτηση 6

³⁴⁵ Βλ. σχετικά υπ' αριθμ. πρωτ. 6060/27.9.2019 απαντητική επιστολή παροχής στοιχείων, ενότητα Λοιπές Διευκρινίσεις και Δηλώσεις.

³⁴⁶ Βλ. ενδεικτικά δημοσίευμα στο διαδίκτυο για το 2017 <https://energypress.gr/news/kata-26-mw-ayxithike-i-egkatestimeni-ishys-ape-ton-ioynio-meiomeni-paragogi-gia-tis>.

γεγονός που σημαίνει ότι η εν λόγω αγορά δεν είναι σε καμία περίπτωση κορεσμένη/ώριμη. Συμπληρωματικά, αναφέρεται ότι η ισχύς της μία μητρικής είναι μεν σημαντική αλλά δεν μεταβάλλεται σχεδόν καθόλου συνεπεία της Συγκέντρωσης.

➤ Τέλος, οι Γνωστοποιούσες έχουν λάβει μέτρα ώστε να μην χρησιμοποιούνται οι Εταιρείες-Στόχοι από τη μία μητρική σαν όχημα ανταλλαγής πληροφοριών σχετικών με την εμπορική δραστηριότητα της έτερης μητρικής στην αγορά παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το Συμφωνητικό Μετόχων, τόσο η ΔΕΗ ΑΝ όσο και η VOLTERRA, προκειμένου να αποτρέψουν την ανταλλαγή εμπιστευτικών πληροφοριών μεταξύ των μητρικών, μέσω των Εταιρειών - Στόχων, συμφωνούν ότι αν τυχόν διαρρεύσουν τέτοιες πληροφορίες, [...].³⁴⁷ Επιπλέον, τα Μέρη υποχρεούνται να εφαρμόσουν όλες τις απαραίτητες διαδικασίες για να παρεμποδιστεί κάθε μη εξουσιοδοτημένη χρήση και μετάδοση εμπιστευτικών πληροφοριών. Σχετικά σημειώνεται ότι το Συμφωνητικό Μετόχων, [...] ³⁴⁸, προβλέπει, όλως ενδεικτικά και επιπλέον της ως άνω γενικής υποχρέωσης, την υποχρέωση για κάθε μια από τις μητρικές των Εταιρειών - Στόχων να περιορίζει την πρόσβαση σε εμπιστευτικές πληροφορίες σε ορισμένο μόνο αριθμό ατόμων και να χρησιμοποιεί όρους εχεμύθειας στις συμβάσεις με τα μέλη ΔΣ που κάθε μητρική υποδεικνύει προς εκλογή στα ΔΣ των Εταιρειών Στόχων και στις συμβάσεις εργασίας με έτερα πρόσωπα που τυχόν έχουν πρόσβαση σε εμπιστευτικές πληροφορίες που σχετίζονται με τη συνεργασία των μητρικών εταιρειών των Εταιρειών - Στόχων. Τούτο δε, ώστε τα μέλη του ΔΣ και οι υπάλληλοι που υποδεικνύονται από τη μια μητρική εταιρεία, να δεσμεύονται συμβατικά να μην κοινοποιούν προς αυτήν εμπιστευτικές πληροφορίες της έτερης μητρικής εταιρείας, οι οποίες περιέρχονται σε γνώση τους, είτε λόγω της από κοινού συμμετοχής τους με μέλη ΔΣ που υποδεικνύονται από την άλλη μητρική εταιρεία, στα ΔΣ των Εταιρειών Στόχων, είτε λόγω της από κοινού απασχόλησής τους με υπαλλήλους που υποδεικνύονται από την άλλη μητρική εταιρεία στις Εταιρείες Στόχους.

219. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι δεν υφίσταται πιθανότητα συντονισμού μεταξύ των ΔΕΗ και ΑΒΑΞ στην αγορά παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ως αποτέλεσμα της μετατροπής του ελέγχου επί των Εταιρειών-Στόχων από αποκλειστικό σε κοινό. Ακόμα και αν υπήρχε πιθανότητα συντονισμού, τυχόν επιπτώσεις στην εν λόγω αγορά δεν θα ήταν σημαντικές ως αποτέλεσμα της Συγκέντρωσης.

220. Ως προς την αγορά λιανικής προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας, ακόμα και αν θεωρηθεί αγορά επόμενου σταδίου σε σχέση με την αγορά παραγωγής και χονδρικής προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας, σημειώνονται τα εξής:

➤ Υφίσταται απόλυτη ασυμμετρία μεταξύ των μεριδίων αγοράς των ομίλων ΔΕΗ και ΑΒΑΞ στην αγορά λιανικής προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας (π.χ. τον τελευταίο μήνα του 2018, 80,3% ΔΕΗ έναντι 1,2% ΑΒΑΞ). Επιπλέον, όπως αναφέρεται και στις προηγούμενες παραγράφους, υπάρχει μεταξύ των ομίλων έντονη ασυμμετρία στον τρόπο με τον οποίο συμμετέχουν στον ΗΕΠ και πωλούν την ηλεκτρική ενέργεια που παράγουν.

³⁴⁷ Βλ. όρο 17.4 του Συμφωνητικού Μετόχων.

³⁴⁸ Βλ. σχετικά υπ' αριθμ. πρωτ. 6806/22.10.2019 ηλεκτρονική επιστολή των Μερών.

Σημειώνεται, ακόμα, ότι η ΔΕΗ έχει δεσμευτεί να μειώσει ταχύως το μερίδιο αγοράς της στην εν λόγω αγορά, στο πλαίσιο των μνημονιακών υποχρεώσεων της Ελλάδος, ενώ η VOLTERRA δεν υπόκειται σε καμία σχετική υποχρέωση³⁴⁹.

➤ Επισημαίνεται ακόμα πως δεδομένου ότι οι αρχές που διέπουν τη διαμόρφωση των τιμολογίων λιανικής προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας, σύμφωνα με τον Κώδικα Προμήθειας Ηλεκτρικής Ενέργειας είναι η μη στρέβλωση του ανταγωνισμού, η μη διάκριση μεταξύ των καταναλωτών ίδιας κατηγορίας, η προστασία των δικαιωμάτων όλων των καταναλωτών, και κυρίως η κοστοστρέφεια, η διαφάνεια στον τρόπο υπολογισμού των μη ρυθμιζόμενων χρεώσεων, ο συντονισμός καθίσταται λιγότερο πιθανός³⁵⁰.

➤ Επιπλέον, τα τελευταία χρόνια, η ανταγωνιστικότητα στην εν λόγω αγορά έχει αυξηθεί. Όπως σημειώνεται και από τις Γνωστοποιούσες³⁵¹, η εν λόγω αγορά δεν έχει εμπόδια εισόδου και, ενώ πριν μερικά χρόνια δραστηριοποιείτο μόνο η ΔΕΗ, πλέον, σύμφωνα με τον επίσημο κατάλογο που δημοσιοποίησε η ΡΑΕ τον Ιανουάριο του 2019, υπάρχουν τουλάχιστον 30 ενεργοί προμηθευτές που έχουν υπογράψει σύμβαση προμήθειας με έναν ή περισσότερους πελάτες³⁵². Τούτο σημαίνει ότι η εν λόγω αγορά δεν είναι σε καμία περίπτωση κορεσμένη/ώριμη. Συμπληρωματικά, αναφέρεται ότι η ισχύς της μίας μητρικής είναι μεν σημαντική αλλά δεν μεταβάλλεται σχεδόν καθόλου συνεπεία της Συγκέντρωσης. Όσον αφορά στα μέτρα που έχουν λάβει τα Μέρη για τη διάχυση πληροφοριών μέσω των Εταιρειών-Στόχων, ισχύουν ακριβώς όσα αναφέρθηκαν παραπάνω, στην ανάλυση του ενδεχόμενου συντονισμού στην αγορά παραγωγής και χονδρικής προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας.

221. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι δεν υφίσταται πιθανότητα συντονισμού μεταξύ των ΔΕΗ και ΑΒΑΞ στην αγορά λιανικής προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ως αποτέλεσμα της μετατροπής του ελέγχου επί των Εταιρειών-Στόχων από αποκλειστικό σε κοινό. Ακόμα και αν υπήρχε πιθανότητα συντονισμού, οι τυχόν επιπτώσεις στην εν λόγω αγορά δεν θα ήταν σημαντικές ως αποτέλεσμα της Συγκέντρωσης.

222. Όσον αφορά στην καθέτως επηρεαζόμενη αγορά κατασκευής μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, δεν εξετάζεται το ενδεχόμενο συντονισμού μεταξύ των μητρικών διότι στην εν λόγω αγορά δραστηριοποιείται μόνο ο όμιλος ΑΒΑΞ.

223. Λαμβανομένων υπόψη όλων των ανωτέρω στοιχείων, δεν προκύπτει ότι οι συνθήκες ανταγωνισμού στις ανωτέρω αγορές θα μεταβληθούν σημαντικά ως αποτέλεσμα της υπό κρίση συναλλαγής και η εξεταζόμενη συγκέντρωση δεν αναμένεται να επηρεάσει αισθητά τον ανταγωνισμό ή να οδηγήσει σε σημαντικό περιορισμό του σε

³⁴⁹ Βλ. σχετικά υπ' αριθμ. πρωτ. 5736/17.09.2019 απαντητική επιστολή παροχής στοιχείων, ερώτηση 8 και Ν. 4336/2015 «Συνταξιοδοτικές διατάξεις - Κύρωση του Σχεδίου Σύμβασης Οικονομικής Ενίσχυσης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας και ρυθμίσεις για την υλοποίηση της Συμφωνίας Χρηματοδότησης», Άρθρο 3, παρ. 4.3.

³⁵⁰ Βλ. σχετικά ΦΕΚ Β' 832/09.04.2013, Κώδικας Προμήθειας Ηλεκτρικής Ενέργειας Πελατών, άρθρο 64.

³⁵¹ Βλ. σχετικά υπ' αριθμ. πρωτ. 5736/17.09.2019 απαντητική επιστολή παροχής στοιχείων, ερώτηση 8.

³⁵² Βλ. λίστα προμηθευτών της ΡΑΕ (Ιανουάριος 2019) από τη διεύθυνση στο διαδίκτυο <http://www.rae.gr/site/file/svsystem/docs/registrv/prom>.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού σε Ολομέλεια, ομόφωνα εγκρίνει, κατ' άρθρο 8 παρ. 3 του ν. 3959/2011, την από 24.07.2019 (υπ' αρ. 4876) γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση που αφορά στην απόκτηση κοινού ελέγχου από τις εταιρίες ΔΕΗ ΑΝ και VOLTERRA επί των εταιριών VOLTERRA Κ-Ρ και VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ, δεδομένου ότι η εν λόγω συγκέντρωση, παρ' ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3959/2011, δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες, ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις επιμέρους αγορές στις οποίες αφορά.

Η απόφαση εκδόθηκε την 4η Νοεμβρίου 2019.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΤΗΣ ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ Α.Ε.³⁵³

Αρ.	Συμμετοχές	Έργα σε λειτουργία και αδειοδοτικό στάδιο	Ιδιοκτησιακό καθεστώς	Αριθμός μελών Διοικητικού Συμβουλίου	Δικαιώματα αρνησικυρίας
1.	ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕ Σ ΡΟΚΑΣ Α.Ε.	Έργα σε λειτουργία : α) ΑΠ στην Κω, 4,2 MW. β) ΑΠ στην Λέρο, 4,2 MW.	ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ Α.Ε.: 49% ΡΟΚΑΣ Α.Ε.: 51%	[...]	[...]
2.	ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜ ΕΣ ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.	Έργο σε λειτουργία : Ύδροηλεκτρικός σταθμός στην Ελεούσα, 6,6 MW.	ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ Α.Ε.: 49% ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.: 51%	[...]	[...]
3.	ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜ ΕΣ ΝΑΝΚΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑ – Μ.Υ.Η.Ε. ΓΙΤΑΝΗ Α.Ε.	Έργο σε λειτουργία : Υδροηλεκτρικός σταθμός Γιτάνη, 4,2 MW.	ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ Α.Ε.: 49% ΝΑΝΚΟ Ενέργεια ΑΒΕΤΕ: 50% Στυλιανός Παρασκευάς: 1%	[...]	[...]
4.	ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜ ΕΣ ΜΕΚ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.	Έργο σε λειτουργία : Υδροηλεκτρικός σταθμός Βορεινό, 4,1 MW.	ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ Α.Ε.: 49% ΜΕΚ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.: 51%	[...]	[...]
5.	ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕ Σ EDF EN HELLAS Α.Ε.	-	ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ Α.Ε.: 49% EDF EN HELLAS Α.Ε.: 51%	[...]	[...]

³⁵³ Πηγή: Γνωστοποιώσεις (Παράρτημα 6 της υπ' αριθμ. πρωτ. 5417/02.09.2019 απαντητικής επιστολής)

Αρ.	Συμμετοχές	Έργα σε λειτουργία και αδειοδοτικό στάδιο	Ιδιοκτησιακό καθεστώς	Αριθμός μελών Διοικητικού Συμβουλίου	Δικαίωμα αρνησικυρίας
6.	Ε.Ε.Ν. ΒΟΙΩΤΙΑ Α.Ε.	Έργο σε λειτουργία : ΑΠ στην Βοιωτία, 38 MW.	ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ EDF EN HELLAS Α.Ε.: 95% EDF EN HELLAS Α.Ε.: 5%	[...]	[...]
7.	ΑΙΟΛΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΛΟΥΚΟ Α.Ε.	Υπό αδειοδότηση: ΑΠ 25,3 MW. Το έργο έχει άδεια παραγωγής και απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων.	ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ Α.Ε.: 49% ANDROS WIND FARMS Α.Ε.: 50% Till Hermjakob: 1 μετοχή	[...]	[...]
8.	ΑΙΟΛΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΜΠΑΜΠΟ ΒΙΓΛΙΕΣ Α.Ε.	Υπό αδειοδότηση: ΑΠ 32,2 MW. Το έργο έχει άδεια παραγωγής και απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων.	ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ Α.Ε.: 49% ANDROS WIND FARMS Α.Ε.: 50% Till Hermjakob: 1 μετοχή	[...]	[...]
9.	ΑΙΟΛΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΚΙΛΙΖΑ Α.Ε.	Υπό αδειοδότηση: ΑΠ 23 MW. Το έργο έχει άδεια παραγωγής και απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών	ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ Α.Ε.: 49% ANDROS WIND FARMS Α.Ε.: 50%	[...]	[...]

Αρ.	Συμμετοχές	Έργα σε λειτουργία και αδειοδοτικό στάδιο	Ιδιοκτησιακό καθεστώς	Αριθμός μελών Διοικητικού Συμβουλίου	Δικαίωμα αρνησικορίας
		όρων.	Till Hermyakob: 1 μετοχή		
10.	ΑΙΟΛΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΛΕΥΚΙΒΑΡΙ Α.Ε.	Υπό αδειοδότηση: ΑΠ 32,2 MW. Το έργο έχει άδεια παραγωγής και απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων.	ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ Α.Ε.: 49% ANDROS WIND FARMS Α.Ε.: 50%	[...]	[...]
11.	ΑΙΟΛΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΑΓΙΟΣ ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ Α.Ε.	Υπό αδειοδότηση: ΑΠ 6,9 MW. Το έργο έχει άδεια παραγωγής και απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων.	Till Hermyakob: 1 μετοχή ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ Α.Ε.: 49% ANDROS WIND FARMS Α.Ε.: 50%	[...]	[...]
12.	ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕ Σ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΜΙ ΚΗ ΤΕΒ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.	Έργο σε λειτουργία : Υδροηλεκτρικός σταθμός 4,95 MW	ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ Α.Ε.: 49% ΕΛ.ΤΕΧ.ΑΝΕΜΟΣ: 51 μετοχή	[...]	[...]

Αρ.	Συμμετοχές	Έργα σε λειτουργία και αδειοδοτικό στάδιο	Ιδιοκτησιακό καθεστώς	Αριθμός μελών Διοικητικού Συμβουλίου	Δικαίωμα αρνησικυρίας
13.	ΟΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.	Έργο σε λειτουργία : Υδροηλεκτρικός σταθμός στο Τσάι, 1,2 MW	ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ Α.Ε.: 49% Χρήστος Καραγεώργος: 11% Φωτεινή Παπαδάκη: 40%	[...]	[...]
14.	GREENESCO ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.	Έργα εξοικονόμησης ενέργειας, ενεργειακής απόδοσης, παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ, διαχείρισης αποβλήτων, παραχής συμβουλευτικών υπηρεσιών στον τομέα της ενέργειας.	ΑΜΑΛΘΕΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε.: 49% ΑΤΤΙΚΑ GREENESCO Α.Ε.: 51%	[...]	[...]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΔΕΗ

α/α	Συγγενής εταιρία	Ποσοστό συμμετοχής 31.12.18	Χώρα & έτος ίδρυσης	Αντικείμενο
1	ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΡΟΚΑΣ Α.Β.Ε.Ε.	49,00%	Ελλάδα 2000	ΑΠΕ
2	Δ.Ε.Η. Ανανεώσιμες –ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή Α.Ε.	49,00%	Ελλάδα 2000	ΑΠΕ
3	ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΝΑΝΚΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑ - Μ.Υ.Η.Ε. ΓΙΤΑΝΗ Α.Ε.	49,00%	Ελλάδα 2000	ΑΠΕ
4	ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ - ΜΕΚ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΠΟ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ	49,00%	Ελλάδα 2001	ΑΠΕ
5	ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ – ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ ΤΕΒ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	49,00%	Ελλάδα 2004	ΑΠΕ
6	ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ EDF EN HELLAS ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΠΟ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	49,00%	Ελλάδα 2007	ΑΠΕ
7	Ε.Ε.Ν. ΒΟΙΩΤΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ³⁵⁴	46,60%	Ελλάδα 2007	ΑΠΕ
8	ΑΙΟΛΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΛΟΥΚΟ Α.Ε.	49,00%	Ελλάδα 2008	ΑΠΕ
9	ΑΙΟΛΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΜΠΑΜΠΟ ΒΙΓΛΙΕΣ Α.Ε.	49,00%	Ελλάδα 2008	ΑΠΕ
10	ΑΙΟΛΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΚΙΛΙΖΑ Α.Ε.	49,00%	Ελλάδα 2008	ΑΠΕ
11	ΑΙΟΛΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΛΕΥΚΙΒΑΡΙ Α.Ε.	49,00%	Ελλάδα 2008	ΑΠΕ
12	ΑΙΟΛΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΑΓ.ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ Α.Ε.	49,00%	Ελλάδα 2008	ΑΠΕ
13	Waste Syclo Α.Ε.	49,00%	Ελλάδα, 2011	Υπηρεσίες Διαχ/σης Αποβλήτων
14	PPC Solar Solutions Α.Ε.	49,00%	Ελλάδα, 2014	ΑΠΕ
15	ΟΡΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε. ³⁵⁵	49,00%	Ελλάδα, 2017	ΑΠΕ
16	GREENESCO ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε. ³⁵⁶	49,00%	Ελλάδα, 2017	Εν. Υπ.

³⁵⁴ Ενοποιείται από τη συγγενή επιχείρηση ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ - EDF EN HELLAS Α.Ε. καθόσον συμμετέχει με ποσοστό 95% στο μετοχικό της κεφάλαιο.

³⁵⁵ Η ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ Α.Ε στις 21.11.2017 εξαγόρασε το 49% της εν λόγω εταιρίας.

³⁵⁶ Η θυγατρική της ΔΕΗ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ Α.Ε ΑΜΑΛΘΕΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Α.Ε συμμετείχε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου και απέκτησε

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΟΜΙΛΟΥ ΑΒΑΞ

α/α	Επωνυμία	% ΑΒΑΞ Α.Ε. 31/12/2018	ΕΛΡΑ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ
1	ΑΒΑΞ Α.Ε.	Μητρική	ΕΛΛΑΔΑ	Κατασκευές, παραχωρήσεις
2	ΕΤΕΘ Α.Ε.	100%	ΕΛΛΑΔΑ	Κατασκευές, παραχωρήσεις
3	J&P AVAX POLSKA	100%	ΠΟΛΩΝΙΑ	Κατασκευές
4	J&P ΑΒΑΞ INTERNATIONAL LTD	100%	ΚΥΠΡΟΣ	Κατασκευές
5	ATHENA LIBYA COMPANY	65%	ΛΙΒΥΗ	Κατασκευές
6	ΕΡΓΟΝΕΤ Α.Τ.Ε.	51,52%	ΕΛΛΑΔΑ	Κατασκευές
7	J&P DEVELOPMENT Α.Ε.	100%	ΕΛΛΑΔΑ	Ανάπτυξη ακινήτων
8	TASK J&P ΑΒΑΞ Α.Ε.	100%	ΕΛΛΑΔΑ	Διαχείριση ακινήτων (facility management)
9	CONCURENT REAL INVESTMENTS SRL	95%	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	Ιδιοκτήτρια οικοπέδου
10	SC BUPRA DEVELOPMENT SRL	99,93%	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	Ιδιοκτήτρια οικοπέδου
11	SOPRA AD	99,99%	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	Ιδιοκτήτρια οικοπέδου
12	SC FAETHON DEVELOPMENTS SRL	100%	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	Ιδιοκτήτρια οικοπέδου
13	VOLTERRA Α.Ε.	100%	ΕΛΛΑΔΑ	Εμπορία Ηλεκτρικής Ενέργειας & Φυσικού Αερίου, Ανάπτυξη ΑΠΕ
14	VOLTERRA Κ-Ρ Α.Ε.	100%	ΕΛΛΑΔΑ	Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ
15	VOLTERRA ΛΥΚΟΒΟΥΝΙ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε.	100%	ΕΛΛΑΔΑ	Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ
16	VOLTERRA L-S ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε.	100%	ΕΛΛΑΔΑ	Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ
17	ΗΛΙΟΦΑΝΕΙΑ Α.Ε.	100%	ΕΛΛΑΔΑ	Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ
18	MONDO TRAVEL Α.Ε. (πρώην TERRA FIRMA S.A.)	100,00%	ΕΛΛΑΔΑ	Ταξιδιωτικό πρακτορείο
19	ΜΑΡΙΝΑ ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε.	86,40%	ΕΛΛΑΔΑ	Τουριστικός λιμένας
20	J&P - ΑΒΑΞ ΙΚΤΕΟ Α.Ε.	94%	ΕΛΛΑΔΑ	Τεχνικός έλεγχος οχημάτων
21	ΕΛΒΙΞ Ο.Ε.	60%	ΕΛΛΑΔΑ	Επεξεργασία ξύλου
22	JPA ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ	100%	ΕΛΛΑΔΑ	Εταιρεία ΣΔΙΤ
23	GLAVIAM ΕΛΛΑΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ	100%	ΕΛΛΑΔΑ	Παροχή Υπηρεσιών
24	ΑΘΗΝΑ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΑΕ	99%	ΕΛΛΑΔΑ	Παραχωρήσεις
25	J&P ΑΒΑΞ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ Α.Ε. (πρώην ΑΚΙΝΗΤΑ ΕΥΒΟΙΑΣ Α.Ε.)	99,97%	ΕΛΛΑΔΑ	Παραχωρήσεις

ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΕΤΑΙΡΕΙΣ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΑΒΑΞ

Επωνυμία	% συμμετοχής	ΕΛΠΑ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ
	ΑΒΑΞ ΑΕ 31/12/2018		
5N Α.Ε.	45,00%	ΕΛΛΑΔΑ	Κατασκευές
ΑΘΗΝΑΪΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ Α.Ε.	25,32%	ΕΛΛΑΔΑ	Παραχώρηση- Σταθμοί Parking
ΑΤΤΙΚΑ ΔΙΟΔΙΑ Α.Ε.	34,22%	ΕΛΛΑΔΑ	Διαχείριση Διοδίων Αττικής Οδού
ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ Α.Ε.	34,21%	ΕΛΛΑΔΑ	Εκμετάλλευση-Παραχώρηση Αυτοκινητοδρόμου
POLISPARK ΑΣΤΙΚΗ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗ Α.Ε.	28,76%	ΕΛΛΑΔΑ	Λειτουργία παραχώρησης Σταθμών Parking
3G Α.Ε.	50,00%	ΕΛΛΑΔΑ	Παροχή Υπηρεσιών
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΥΚΛΑΔΩΝ Α.Ε.	45,00%	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΠΕ
SC ORIOL REAL ESTATE SRL	50,00%	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	Ιδιοκτήτρια οικοπέδου
ΣΤΑΘΜΟΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε. ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ	24,70%	ΕΛΛΑΔΑ	Λειτουργία παραχώρησης -Σταθμοί Parking
ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚ/ΤΩΝ Ν.ΣΜΥΡΝΗΣ Α.Ε.	20,00%	ΕΛΛΑΔΑ	Λειτουργία παραχώρησης -Σταθμοί Parking
ΠΑΡΚΑ ΑΝΑΨΥΧΗΣ Α.Ε.(ΚΑΝΟΕ-ΚΑΓΙΑΚ)	29,70%	ΕΛΛΑΔΑ	Παραχώρηση- Πάρκα Αναψυχής
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΣ ΑΙΓΑΙΟΥ Α.Ε.	23,61%	ΕΛΛΑΔΑ	Παραχώρηση & Λειτουργία Αυτοκινητοδρόμου
ΓΕΦΥΡΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ Α.Ε.	21,55%	ΕΛΛΑΔΑ	Λειτουργία παραχώρησης - Γέφυρας
ΓΕΦΥΡΑ Α.Ε.	20,53%	ΕΛΛΑΔΑ	Παραχώρηση- Εκμετάλλευση Γέφυρας
MARINA ΛΕΜΕΣΟΥ	33,50%	ΚΥΠΡΟΣ	Παραχώρηση- Εκμετάλλευση Ακινήτων & Μαρίνας
ΣΤΑΘΜΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΑΓ.ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ Α.Ε.	48,62%	ΕΛΛΑΔΑ	Παραχώρηση- Σταθμοί Parking
METROPOLITAN ATHENS PARK Α.Ε.	22,91%	ΕΛΛΑΔΑ	Παραχώρηση- Σταθμοί Parking
STARWARE ENTERPRISES LTD	50,00%	ΚΥΠΡΟΣ	Παροχή Υπηρεσιών
ΕΛΙΞ Α.Ε.	31,97%	ΕΛΛΑΔΑ	Παροχή Υπηρεσιών
ΒΑΚΩΝ Α.Κ.Τ.ΚΤ. & ΤΕ.	25%	ΕΛΛΑΔΑ	Ιδιοκτήτρια ακινήτου
ΒΙΟΕΝΕΡΓΕΙΑ Α.Ε. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΠΟΡΩΝ	45%	ΕΛΛΑΔΑ	Παραγωγή ηλεκτ. & θερμικής ενέργειας από επεξεργασία απορριμμάτων

ΣΧΗΜΑΤΑ ΥΠΟ ΚΟΙΝΟ ΕΛΕΓΧΟ

(Κατασκευαστικές Κοινοπραξίες ή εταιρείες), στα οποία συμμετέχει είτε η μητρική Εταιρεία ΑΒΑΞ ΑΕ, είτε οι θυγατρικές της)

Επωνυμία	% συμμετοχής	
	ΑΒΑΞ ΑΕ 31/12/2018	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ε Ι&Ρ-ΑΒΑΞ Α.Ε.-ΕΤΕΘ Α.Ε. (ΣΜΑΕΚ)	100,00%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ε Ι&Ρ-ΑΒΑΞ Α.Ε.- ΕΤΕΘ Α.Ε. (Προαστιακός Σιδηρόδρομος)	100,00%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ε Ι&Ρ-ΑΒΑΞ Α.Ε.-«Κ/Ε IMPREGILO SpA^P-ΑΒΑΞ Α.Ε.-ΕΜΠΕΔΟΣ Α.Ε.»	66,50%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ε ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε.-J&P-ΑΒΑΞ Α.Ε.-ΑΛΤΕ Α.Τ.Ε.-ΑΤΤΙΚΑΤ Α.Τ.Ε.-ΕΤΕΘ Α.Ε.-ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ Α.Ε.-ΕΜΠΕΔΟΣ Α.Ε.	30,84%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ε Ι&Ρ-ΑΒΑΞ Α.Ε.-ΕΚΤΕΡ Α.Ε.-ΚΟΡΩΝΙΣ Α.Ε.	36,00%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ε Ι&Ρ-ΑΒΑΞ Α.Ε.-ΒΙΟΤΕΡ Α.Ε.	50,00%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ε J&P-ΑΒΑΞ Α.Ε.-ΔΙΕΘΝΕΣ ΤΑΠΗΤΟΥΡΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ	99,90%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ε ΕΤΕΘ Α.Ε.-J&P-ΑΒΑΞ Α.Ε.-ΤΕΡΝΑ Α.Ε.-ΠΑΝΤΕΧΝΙΚΗ Α.Ε.	47,00%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ε ΤΟΜΕΣ ΑΤΕ - ΕΤΕΘ Α.Ε.	50,00%	ΕΛΛΑΔΑ
J/V J&P -AND J&P-AVAX GERMASOGEIA	75,00%	ΚΥΠΡΟΣ
Κ/Ε ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΑΕΓΕΚ ΑΕ - J&P-ΑΒΑΞ - SELI S.p.A.	20,00%	ΕΛΛΑΔΑ
J/V J&P-AVAX SA - J&P LTD	75,00%	ΚΥΠΡΟΣ
Κ/Ε «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΔΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗ ΑΕ -ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ ΑΕ» - ΤΕΡΝΑ ΑΕ - ΕΤΕΘ ΑΕ	25,00%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ε Ι&Ρ-ΑΒΑΞ ΑΕ - FCC CONSTRUCCION SA	49,99%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ε ΕΤΕΘ ΑΕ - ΓΑΝΤΖΟΥΛΑΣ ΑΤΕΕ - ΒΙΟΤΕΡ ΑΕ	40,00%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ε ΑΠΙΟΝ ΚΛΕΟΣ (ΕΛΕΥΣΙΝΑ - ΠΑΤΡΑ)	21,00%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ε J&P ΑΒΑΞ Α.Ε.- ΕΚΤΕΡ Α.Ε.	50,00%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ε ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΜΑΛΛΙΑΚΟΣ - ΚΛΕΙΔΙ	20,70%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ε ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΑΤΤ.ΟΔΟΥ	30,84%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ε ΠΡΟΑΣΤΙΑΚΟΥ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΥ, ΣΚΑ ΠΕΙΡΑΙΑΣ, Β'ΦΑΣΗ	33,33%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ε QUEEN ALIA AIRPORT	50,00%	ΙΟΡΔΑΝΙΑ
J&P AND J&P AVAX JV-QATAR BUILDING	45,00%	ΚΥΠΡΟΣ
AVAX- J&P LTD - CYBARCO MARINA LEMESIOU J/V	55,00%	ΚΥΠΡΟΣ
Κ/Ε ΕΡΓΟΤΕΜ ΑΤΕΒΕ - ΚΑΣΤΩΡ ΑΕ - ΕΤΕΘ ΑΕ	15,00%	ΕΛΛΑΔΑ

Επωνυμία	% συμμετοχής	
	ΑΒΑΞ ΑΕ 31/12/2018	ΕΛΡΑ
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ -J&P ΑΒΑΞ ΔΙΚΤΥΑ ΟΤΕ	50,00%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ - JkP-ΑΒΑΞ - ΙΝΤΡΑΚΑΤ (Ο.Α. ΤΡΙΠΟΛΗ-ΚΑΛΑΜΑΤΑ-ΜΩΡΕΑΣ)	15,00%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ - JkP-ΑΒΑΞ (Συντήρηση Ε.Σ.Μ.Φ.Α.)	50,00%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ - JkP-ΑΒΑΞ (Δίκτυα Φ.Α. Αττικής)	50,00%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ - JkP-ΑΒΑΞ (Τεχνική Υποστήριξη ΔΕΠΑ)	50,00%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ξ JkP-ΑΒΑΞ Α.Ε. - GHELLA SpA	60,00%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - JkP-ΑΒΑΞ Α.Ε. (Νέα Συντήρηση Έργου Παραχωρ.Αττ.Οδού)	34,22%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - JkP-ΑΒΑΞ Α.Ε. (Παναγοπούλα)	33,91%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - JkP-ΑΒΑΞ Α.Ε. - ΤΕΡΝΑ Α.Ε. (Τιθορέα-Δομοκός (Ανάδοχος))	33,33%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-^ΑΒΑΞ Α.Ε.-ΤΕΡΝΑ Α.Ε. (Τιθορέα-Δομοκός (Υπόεργο-Δ'Γέφυρα))	31,00%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-^ΑΒΑΞ Α.Ε. (Τεχνική Υποστήριξη ΔΕΠΑ-2)	50,00%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-J&P-ΑΒΑΞ Α.Ε. (Κατασκευή Δικτύων Φ.Α. Αττικής)	50,00%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-J&P-ΑΒΑΞ Α.Ε. (Δίκτυα & Αγωγοί Φ.Α. Αττικής)	60,00%	ΕΛΛΑΔΑ
JV J&P QATAR/ CONSP/EL/J&PAVAX/J&P(O) (QFS)	24,00%	ΚΑΤΑΡ
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - J&P-ΑΒΑΞ Α.Ε. (Λευκές Περιοχές)	50,00%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ξ 1&P-ΑΒΑΞ ΑΕ-ΤΕΡΝΑ ΑΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΙΝΤΡΑΚΑΤ, (Τέμενος)	25,00%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ξ 1&P-ΑΒΑΞ Α.Ε.-TASK J&P-ΑΒΑΞ Α.Ε., (ISP)	100,00%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ-ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ (Δ-1618)	30,00%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ξ ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ-ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ (Αεροδρόμιο «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ»)	70,00%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ξ ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ - FCC SA	50,00%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ξ ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ-ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ ΑΕ-ΑΤΤΙΚΑΤ ΑΤΕ (ΕΡΜΗΣ)	33,33%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ξ ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΑΕ - ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ (MPC)	50,00%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ξ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΑΤΕ - ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ	35,00%	ΡΟΥΜΑΝΙΑ
Κ/Ξ ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ - ΑΘΗΝΑ ΑΤΕ - ΓΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ (Α-440)	48,00%	ΕΛΛΑΔΑ
BONATTI J&P-AVAX Srl	45,00%	ΙΤΑΛΙΑ
Κ/Ξ ΤSO - ΑΡΧΙΡΟΔΟΝ - ΕΡΓΟΝΕΤ (Εμμεση συμμετοχή)	22,95%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ξ ΑΡΧΙΡΟΔΟΝ - ΕΡΓΟΝΕΤ (Εμμεση συμμετοχή)	25,50%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ξ Δ.ΣΙΡΔΑΡΗΣ & ΣΙΑ ΟΕ - ΕΡΓΟΝΕΤ (Εμμεση συμμετοχή)	15,30%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ξ ΠΡΟΕΤ ΑΕ - ΕΡΓΟΝΕΤ ΑΤΕ (Εμμεση συμμετοχή)	25,50%	ΕΛΛΑΔΑ

Επωνυμία	% συμμετοχής	
	ΑΒΑΞ ΑΕ	ΕΔΡΑ
	31/12/2018	
Κ/Ξ ΕΡΓΟΝΕΤ ΑΤΕ - ΠΡΟΕΤ ΑΕ (Εμμεση συμμετοχή)	25,50%	ΕΛΛΑΔΑ
Κ/Ξ EURARCO SA - ΕΡΓΟΝΕΤ ΑΤΕ (Εμμεση συμμετοχή)	7,65%	ΕΛΛΑΔΑ

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος
ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΙΑΝΟΣ